

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklastih. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnji Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796500

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEDAD - Ul. Pastori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

CISALPINA GESTIONI S.p.A.
investicijski skladi
pri
BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

PETEK, 15. SETTEMBRE 1995

Nasmeh otrokom ob začetku pouka

MARJAN KEMPERLE

Pred mnogimi leti je takratni predsednik republike Giovanni Leone v tradicionalni poslanici ob začetku šolskega leta povabil solarje, naj se pridno učijo, da bodo lahko nekega dne postali »taki kot mi odrasli«.

Nekaj mesecev kasneje so solarji izvedeli, da je bil prisiljen k odstopu. Lani v tem času je »nepozabni« solski minister D'Onofrio obljubljal celo vrsto novosti in reform, s katerimi naj bi izboljšal italijansko solstvo. Uspelo mu je le ukiniti popravne izpite in izničiti razliko med pridnimi dijaki in slabimi. Prvim v škodo, drugim v potuho.

Tisockrat izbrabljeno a se vedno aktualen pregovor pravi, da bo Janez znal, kar se bo Janezek naučil. Italijanski (in slovenski) Janezki se danes v soli naucijo pisati, brati, računati, a ne samo to. Izvedo, na primer, tudi, da nima sola niti fotokopirnega aparata na razpolago za fotokopiranje strani iz knjig, ki so razprodane, kaj se, da bi razpolagala z računalnikom, na katerem bi se učili jezik prihodnjega tisočletja. Ko se vrnejo iz šole domov, jim nato televizija polni možgane z videoigricami in novimi kompijskimi programi.

Razkorak med solo in družbo se veča. Sola je vse bolj prepustna sama sebi. Politiki in oblastniki se zanje ne zmenijo, sicer bi ne bilo treba čakati več kot tri desetletja na sprejem reforme višje srednje šole (ki se čaka, kdaj jo bodo sprejeli...). Nič čudnega torej, če Italija nima enovitega šolskega sistema, ki bi bil usmerjen v bodočnost.

Italijanski politiki so do sedaj le tu pa tam krpali luknje v šolskem sistemu z ukrepi in novimi določili, ne da bi si preveč belili glave, kako bo ukrep vplival na solo in njeno okolje. »Racionalizacija« nižjih srednjih sol na Proseku in v Rojanu je v tem pogledu dovolj zgovorna; preselitev šole Ivana Trinka v Gorici je prav solski primer bednega odnosa oblasti do šole. Proseški in rojanski Janez se bosta spominjala, kako sta obiskovala anonimno solo, goriški, kako je v soli bivaliral.

Vem, da ni ta zapis nič kaj vesel ali spodbuden, kot bi morda narekovala priljubljenost začetka novega šolskega leta. Izkušnje iz zadnjih let odganjajo iz misli optimizem. Le srce se bo danes nasmehnilo prvosolčkom ob njihovem prihodu v šole. Nje, njihove učitelje in vse ostale solarje in solnike naj v novo šolsko leto pospremi voščilo o dobrem in uspešnem delu, pa tudi kanček sreče, smatram, bo dobrodošel.

Slabo vreme brez premirja

MILAN - Slabo vreme z močnimi nalivi, ki je povzročilo veliko gnotno škodo v severni Italiji, predvsem pa v Lombardiji, nikakor ne pojenja. Močni nalivi so v največji meri prizadeli Varese in okolico. Reke so narasle in prestopile bregove. Sinoči je v Varese prispel načelnik departmaja civilne zaštite; udeležil se bo sestankov, na katerih bodo koordinirali posege za pomoč prizadetim in ocenili škodo.

Na 3. strani

Predsedniki dežel o federalizmu

PASSARIANO - V Vili Manin so se včeraj zbrali predsedniki deželnih uprav in avtonomnih pokrajin Trento in Bocen, ki so razpravljali o federalizmu in o odnosih z osrednjo rimsko oblastjo. Posvet je vodila predsednica Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra, ki predseduje vsedržavni konferenci predsednikov deželnih vlad. Na srečanju so sestavili spomenico, ki jo bodo izročili predsedniku republike Scalfaru.

Na 5. strani

AFERA RDEČIH ZADRUG / ZAKLJUČKI SODNIKA NORDIA

Jamstveno obvestilo D'Alema in Occhetto

Nordio opira obtožbo na predpostavki, da so zadrug
in DSL eno in isto - Stranka odločno zavrnila vse obtožbe

RIM - V zvezi s preiskavo o delovanju tako imenovanih rdečih zadrug so včeraj izročili jamstvena obvestila tajniku DSL Massimu D'Alema, bivšemu tajniku Achilleju Occhettu, bivšemu socialističnemu liderju Bettinu Craxiju (preko sina) in bivšemu podpredsedniku vsedržavnega združenja zadrug Luciano Bernardiniju. Po oceni namestnika beneskega pravdnika Carla Nordia je nemogoče, da ne bi bila D'Alema in Occhetto obveščena o nezakonitih operacijah kmečkih zadrug v Venetu, še več, stranka se je z nezakonito pridobljenimi sredstvi okoristila. Vse stiri Nordio obtožuje, da so kršili zakon o javnem financiranju strank in se okoristili z nezakonito pridobljenim denarjem.

Demokratska stranka levice je že včeraj sklicala tiskovno konferenco, na kateri je odločno zavrnila vse obtožbe, ki slonijo na predpostavki, da so zadrug in stranka pravzaprav eno in isto oz. da so za-

druge živele v funkciji stranke. Rečeno je se bilo, da se na 65 straneh, kolikor jih obsega Nordiov zaključni dokument, D'Alemaovo ime pojavi enkrat, Occhettovo pa dvakrat. Massimo D'Alema je izjavil, da nikakor ne namerava odstopiti, izrazil pa je željo, da bi cimerj razčistili celotno zadevo. Kot popolnoma neosnovane pa je Nordiove zaključke v posebni noti označilo vsedržavno združenje zadrug.

Na 2. strani

SINOČI V TRSTU

Na sestanku s Petrom Vencijem vprašanje pomoči matične države

TRST - Na sinočnjem sestanku, na katerem so med drugim bili državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj ter predstavniki Sveta slovenskih organizacij in Slovenske kulturno gospodarske zveze, je bil v ospredju problem interventne pomoči Slovenije. Potem ko Italija se ni izplačala svojih prispevkov in finančne težave vse leto pestijo naša društva in organizacije ter

postavljajo pod vprašaj celo njihov obstoj, je bilo važno cimerj rešiti vprašanje interventne pomoči iz matične domovine. Sinoči so bila dana zagotovila, da bodo sredstva prisla takoj in v višini, ki jo je Slovenija za to namenila, in sicer za vse skupne ustanove ter druge ustanove, ki delujejo v okviru krovnih organizacij in delno tudi za Primorski dnevnik.

Na 3. strani

Potres v Mehiki le škoda in strah

CIUDAD DE MEXICO - Potresni sunek 7, 2 stopnje po Richtertu z žariščem 300 kilometrov jugovzhodno od mehiškega glavnega mesta je povzročil le nekaj škode in baje ni zahteval človeških žlvi. Panika pa je zavladala v številnih mehiških mestih, na tisoče ljudi je iz hiš zbežalo na ulice. Kot so sporočile oblasti, se je nekaj ljudi potolklo na begu. Ljudje niso namreč pozabili, da je podoben potres leta 1985 terjal na siršem območju glavnega mesta kar 8.000 mrtvih.

BOSNA / MEDTEM HRVAŠKO-MUSLIMANSKE ENOTE NAPREDUJEJO

General Mladić načelno privolil v umik težkega orožja

V teh relativno mirnih dneh se tudi Sarajevčanom po dolgem pomanjkanju prileže kozarec piva, a za vrečami peska, saj je mizica na zloglasni ostrostrleški aleji. (AP)

SARAJEVO (Reuter) - Poveljnik vojske bosanskih Srbov Ratko Mladić je včeraj načelno privolil v umik težkega orožja iz okolice Sarajeva, vendar le v primeru, da bo bosanska vlada Združenim narodom prijavila položaje svojega težkega orožja.

Mirovni odposlanec Holbrooke je za rešitev krize predlagal zamenjavo pripadnikov Unproforja z Natovimi vojaki in ruski enotami. Medtem pa hrvaško-muslimanske enote izvajajo obsežno ofenzivo v srednji in zahodni Bosni, pred njimi pa srbski civilisti brezglavo bežijo.

Na 17. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Dan čezmejnega delavca

Danes bo na tudi na Trzaskem »Evropski dan čezmejnega delavca«, ki ga prireja evropska sindikalna konfederacija.

Stran 5

Na Občini o pokopališčih

Občinska komisija za prozornost v javni upravi se je včeraj ukvarjala z vprašanjem pokopališč, okrog katerih se je zgrnilo cel kup težav.

Stran 7

Nova izdaja knjige o Opčinah

V Prosvetnem domu na Opčinah so predstavili drugo izpopolnjeno izdajo knjige Vas, ljudje in čas - Zgodovina Opčin s krajsim italijanskim prevodom.

Stran 8

Violinski natečaj v Gorici

Kulturni dom v Gorici gostuje te dni mednarodni violinski natečaj R. Lipizer, danes pa bo tudi komeemoracija 100-letnice rojstva goriskega skladatelja.

Stran 10

Na odbojgarskem EP danes polfinala

V Pireju se bodo za vstop v finale pomerili Jugoslavija in Italija ter Nizozemska in Bolgarija.

Stran 23

POTEZA BENEŠKEGA SODNIKA NORDIA / OBVESTILO TUDI ZA CRAXIJA IN BERNARDINIJA

Afera »rdečih zadrug«: jamstveno obvestilo za D'Alema in Occhetto

DSL odločno zavrnila tezo sodnika Nordia, češ da so stranka in zadruga eno in isto

RIM - Namestnik beneskega pravdnika Carlo Nordio je včeraj poslal jamstvena obvestila tajniku Demokratične stranke levice Massimu D'Alema, bivšemu tajniku iste stranke Achillu Occhetto, bivšemu podpredsedniku Zveze zadrug Lucianu Bernardiniju in bivšemu tajniku socialisticne stranke Bettinu Craxiju. Po njegovi oceni so vpleteni v afero tako imenovanih rdečih zadrug, ker je nemogoče, da ne bi D'Alema in Occhetto kot najvišja predstavnik DSL vedela za nezakonite finančne operacije. Se več, z njimi sta se okoristila (kot stranka), saj ju Nordio obtožuje, da sta kršila zakon o javnem financiranju strank in se okoristila z nezakonitimi pridobljenimi sredstvi. Prizade ti člani DSL in stranka so odločno zavrnila vse obtožbe, izrazili pripravljenost, da se cimprej pogovorijo s sodniki (D'Alema naj bi Nordio zaslišal v ponedeljek, 23. oktobra ob 16. uri), predvsem pa so poudarili, da vse obtožbe slonijo na predpostavki, da so rdeče zadruga in stranka eno in isto oz. da so zadruga delovale izključno zato, da bi finančno podpirale stranko. Kot je poudaril pravni zastopnik DSL, ni na 65 straneh, kolikor jih šteje zajeten Nordiov dokument z zaključki preiskave, nikakršne možne osnove za obtožbo D'Aleme in Occhetta.

V konkretnem, je na izrecni tiskovni konferenci, ki jo je včeraj takoj sklicala DSL, da je povedala, kaj se je zgodilo in se s tem izognila morebitnim netoč-

nim informacijam ali celo natolcevanjem, povedal koordinator tajništva DSL Mauro Zani, je v dokumentu D'Alema omenjen enkrat, Occhetto pa dvakrat. Oba sta omenjena, ko je govor o skupščinah italijanskega združenja kmečkih zadrug (Aica), Occhetto pa se v zvezi s pismom, ki naj bi mu ga poslal funkcionar zadrug Veneta in v katerem naj bi se predstavniki stranke redno udeleževali občnih zborov Aice v zahvalo za prejeta nezakonito pridobljena sredstva, kar pa so vsi prizadeti vedno odločno zanikali.

»Nikakor ne nameravam odstopiti, ker so obtožbe, milo rečeno, neosnovane,« je Massimo D'Alema odločno zavrnil možnost, da bi zaradi jamstvenega obvestila odstopil. Izrazil pa je željo, da bi cimprej prišlo do srečanja s sodniki in do zaključka primera. Povedal je, da je tudi govoril z Occhetom, ki je istega mnenja in prav tako povsem mirne duše.

Jamstveno obvestilo za Bettina Craxija so vročili njegovemu sinu Bobu, ker bivši socialistični lider stalno prebiva v Tuniziji, zato tudi ni jasno, če bo pristal na zaslišanje v Benetkah.

Vsodržavno združenje zadrug pa je v posebni noti zapisalo, da so navedene obtožbe na račun starih naslovnikov jamstvenih obvestil tako smesne, da jih sploh ne bi bilo vredno jemati v postev, ko ne bi pričale o povsem zlorabljeni funkciji sodstva.

Achille Occhetto (levo) in Massimo D'Alema na arhivskem posnetku (teletfoto AP)

Preiskava zadeva poslovanje kmečkih zadrug v Venetu

BENETKE - Preiskava, ki jo v zvezi s poslovanjem rdečih zadrug vodi namestnik pravdnika Carlo Nordio, je pravzaprav dvodelna. Ze 23. novembra lani je 25 članov upravnih svetov ali stecajnih upraviteljev kmečkih zadrug prejelo jamstvena obvestila pod obtožbo, da so hote privedli razne zadruga v stecaj, da so ponarejevali bilance in fakture. Skratka zadruga naj bi javna sredstva v višini 120 milijard lir, ki so jih v letih '88 - '92 prejele od EGS, države ali dežele, »prenesle« drugam. med glavnimi obtoženci je bil Alberto Fontana, bivši predsednik združenja kmečkih zadrug Veneta, ki naj bi užival podporo strankarskih veljakov. Tako vsaj trdi Sergio Reolon, bivši pokrajinski odbornik v Bellunu, ki naj bi leta '91 pisal Oc-

chetto (gre za pismo, ki ga omenja Nordio v sklepnem dokumentu preiskave).

Drugi del preiskave se nanasa na delovanje Gianfranca Pasquinija, predsednika vsedržavnega združenja zadrug, ki je jamstveno obvestilo prejel 3. januarja letos pod obtožbo, da je sodeloval pri ponarejanju bilanc in kršil zakon o javnem financiranju strank. Med obtoženci se je tudi tokrat znašel Alberto Fontana, ki so ga tudi aretirali, prvič pa so se med osebami, na račun katerih so uvedli preiskavo, znašli politični predstavniki. Med temi bivša parlamentarca DSL Lalla Trupia in Enrico Marrucci in bivši deželni tajnik stranke za Veneto Walter Vanni, ki so jih obtožili, da so »krili« Fontano.

V političnih krogih previdne reakcije

RIM - Vest o jamstvenem obvestilu Massimu D'Alema je vsej za en dan zasencila običajne polemike političnega sveta o datumu volitev. Predstavniki skoraj vseh strank so si razmeroma enotni v opozarjanju, da jamstveno obvestilo ne pomeni obsodbe, ampak je samo dolžnostno dejanje v trenutku, ko se neka sodna preiskava začne, seveda pa se nekateri bolj ali manj javno veselijo, drugi pa so očitno zaskrbljeni. V sami DSL pa prevladujejo ocene, da so obtožbe na račun D'Aleme in Occhetta povsem iz trte izvite, pri čemer ne manjkajo očitki benesnemu sodniku Carlu Nordiu, čes da nobena njegova preiskava, kot je dejal Luigi Berlinguer, ni privedla do razsodbe.

Da je jamstveno obvestilo samo dolžnostno dejanje, je poudaril med drugimi vodja Oljke Romano Prodi, ki je dodal, da mora pač pravica svojo pot. Na izrecno novinarsko vprašanje pa je Prodi odločno zanikal, da bi jamstveno obvestilo lahko osibilo levosredinsko zavezništvo.

Tudi za »stevilko dva« Oljke Walterja Veltronija je vsaka zaskrbljenost odvec, tudi zato, kot je dejal, ker iz sodne preiskave ne izhaja, da bi lahko

D'Alema pripisali kakršnokoli specifično kaznivo dejanje. Z Veltronijem soglasa tajnik Ljudske stranke Gerardo Bianco, po katerem ne gre dajati teže jamstvenim obvestilom, saj bo prej ali slej sleherni Italijan prejel najmanj enega. Mario Segni pa je spomnil, da je Pol svoboscin, ko je jamstveno obvestilo prejel Berlusconi, trdil, da so sodniki »komunisti«. »Sedaj bi lahko rekel nasprotno,« je pripomnil Segni, »a tega ne bom storil, ker popolnoma zaupam sodnikom.« Vodja Severne lige Umberto Bossi pa je D'Alema pozval, naj ne odstopi.

V desničarskem taboru so bile reakcije večinoma previdne, pojavili pa so se tudi močno razglaseni komentarji. Načelnik skupine KDC v poslanski zbornici Carlo Giovanni je na primer komentiral, da bi moral D'Alema glede na hude obtožbe odstopiti, predsednik iste stranke Clemente Mastella pa ga je demantiral: ko bi morali politiki po jamstvenem obvestilu odstopiti, je dejal, bi bila marsikatera stranka v hudih težavah.

Skupina poslancev Forza Italia pa je obvesti o jamstvenem obvestilu D'Alema in Occhetto nazdravljala s sampanjcem.

NOVICE

Sestanka Pola svoboščin in levosredinskega zavezništva o finančnem zakonu 1996

RIM - Najvišji voditelji Pola svoboščin z bivšim predsednikom vlade Silviom Berlusconiem na čelu so imeli včeraj v Rimu sestanek, da bi izbrali skupno strategijo za prihodnje mesece in zavzeli skupno stališče do Dinijeve vlade in do finančnega zakona za leto 1996. Ob zaključku sestanka so izdali dokaj kratko poročilo, v katerem zagotavljajo, da bo desničarsko zavezništvo »odgovorno« preučilo Dinijeve predloge in da bo vsekakor po odobritvi finančnega zakona treba napraviti konec sedanjim političnim negotovostim. S tem stavkom Berlusconi je pristasi očitno mislilo na predčasne volitve, ki pa v sporočilu sploh niso omenjene.

O finančnem zakonu so govorili tudi na sestanku načelnikov skupin levosredinskega zavezništva z Romanom Prodiem. Sestanka se je udeležila tudi Severna liga, a le kot opazovalka. Kot je povedal sam Prodi, bo moral finančni zakon omogočiti »povratek« Italije v Evropo v teku leta 1997.

Pri Ventimiglii zaplenili 579 kilogramov hašiša

VENTIMIGLIA (Imperia) - Na italijansko-francoski meji pri Ventimiglii so agenti finančne straze zaplenili 579 kilogramov hašiša za skupno vrednost skoraj 6 milijard lir. Mamilo je bilo skrito v tovornjaku s špansko registracijo, na katerem sta se peljala dva Spanca, ki sta bila aretirana. Gre za največjo najdbo mamil na mejnem prehodu pri Ventimiglii.

DUNAJ »VARUH« MANJŠINE

Avstrijska delegacija končala obisk v Gornjem Poadižju

BOCEN - Tri leta po zaprtju italijansko-avstrijskega spora o tako imenovanem paketu za nemško manjšino Avstrija se vedno izvaja svojo nalogo »varuha« za Gornje Poadižje. Tako je včeraj v Bocnu izjavil Andreas Khol, načelnik skupine Ljudske stranke OeVP v avstrijskem parlamentu in predsednik Komisije za Južno Tirolsko dunajskega Nationalrata ob zaključku tridnevnega obiska. Komisija, ki so jo sestavljali predstavniki vseh strank, zastopanih v avstrijskem parlamentu, je poleg Bocna obiskala se Trento in Innsbruck.

»Zbrali smo številne pozitivne informacije o ureditvi avtonomije,« je dejal Khol, »pa tudi o volji Bocna, Innsbrucka in Trenta po vedno bolj aktivnem sodelovanju za doseg cilja Evropske dežele Tirol.« Pogovore je zelo pozitivno ocenil tudi predsednik

bocenske avtonomne pokrajine in voditelj SVP Luis Durnwalder, ki je želel tudi demantirati vesti, po katerih naj bi v zadnjem času prišlo do ohladitve odnosov med Bocnom in Dunajem.

Jabolko spora med nemško manjšino in matico je bila zahteva SVP po ustanovitvi nemske univerze v Bocnu, kar je sam Khol pred časom kritiziral. Dejansko je bila nemska manjšina vedno usmerjena na univerzo v Innsbrucku in zato pomeni zahteva po lastni univerzi dejanski preokret v solski politiki SVP. Sedanjim pogovorom naj bi vsekakor omogočili popolno pojasnitev problema in torej premostitev nerazumevanja med Bocnom in Dunajem.

Avstrijska delegacija se je pogovarjala tudi o vprašanju teroristov iz sedesetih let, za katere Avstrija zahteva, da bi jih Italija pomilostila.

V INTERVJUJU ZA PANORAMO / NAPAD NA SODNIKE

Nove Craxijeve grožnje

V Italijo se bivši socialistični tajnik nikakor ne namerava vrniti

RIM - »Politika je vojna. Ko bi hotel, bi lahko brez težav zbral sile in sprožil v Italiji nekatere operacije. Imam prijatelje, in ne samo v arabskem svetu, ki bi mi bili pripravljeni pomagati. Toda tega ne bom storil.« Iz tunizijskega Hamameta bivši tajnik PSI Bettino Craxi nadaljuje svojo kampanjo polprikritih groženj in izsiljevanj, v intervjuju, ki ga bo objavila prihodnja številka tednika Panorama, pa daje tudi nekatere zanimive ocene tako o političnem položaju v Italiji kot tudi o najvidnejših političnih osebnostih.

Craxi je napovedal, da bo v eni od evropskih prestolnic ustanovljena organizacija, kot je Center Wiesenthal (ki se ukvarja z lovom na nacistične zločince), ki bo »vodila poglobljeno preiskavo o vseh klanih, vstevsi sodnijskih, ki so se v teh treh letih sramotno obnasali do mene in mnogih drugih. Ne bodo imeli miru, dokler ne bo zadoščeno pravici. Vse resnice morajo priti na dan.«

Grožnjam sledijo ocene političnih predstavnikov. Scalfaro: »Njegova moč je predvsem v sibičnosti drugih.« Prodi in D'Alema: »Zakaj je D'Alema kandidiral Prodi, ne pa cloveka levice? Jaz bi bil udaril po mizi in zahteval predsedstvo vlade.«

D'Alema pa je tako podrejen, da se mora poslužiti demokristjana, in to zato, ker je Prodi sprejemljiv za nekatere gospodarsko-finančne lobije.« Berlusconi: »Njegovi govori so malce desničarski in vzbujajo dvome. Zakaj se vedno sklicuje na podjetnike, ko pa je 70 odstotkov volilcev odvisnih delavcev?«

Pa se sodba o italijanski politiki, glede katere je Craxi pesimist: »Politiko nadkriljujejo gospodarski interesi. Vsi se mi zdijo nekam cudni, vidim veliko zmedo. Gospodarska oblast je povsem nadkrilila politiko. Če se bo tako nadaljevalo, bodo stranke, tudi one, ki so preživele, usojene na izginitev.«

V zadnjem delu intervjuja pa bivši socialistični tajnik govori o lastni usodi. »Dobro vem, da sem porazenec. Toda porazen sem bil nasilno. Moj cas, kot tudi Andreottijev, De Mitov in Forlanijev, se je iztekel, saj je trajal celo preveč. Toda volivci laično-socialističnega tabora in bivše KD so zdaj sirote.« Pa se: »Ostal bom tu, v Hamametu, kamor so me pribili. V Italijo se ne bom vrnil, ker se ne pocutim dobro. Poleg tega pa sem prepričan, da moram braniti ne samo svojo svobodo, ampak svoje življenje.«

Pomoč matice manjšini v ospredju tržaškega srečanja SKGZ in SSO s sekretarjem Venceljem

TRST - Na sedežu slovenskega konzulata v Trstu je bil sinoči daljši sestanek, na katerem je bilo v ospredju vprašanje interventne pomoči Slovenije manjšinskim kulturnim ustanovam, potem ko s strani italijanske države niso bili se izplačani predvideni prispevki. Zamude, do katerih prihaja pri izplačevanju teh prispevkov, namreč povzročajo hu-

di stisko v naših organizacijah, hromijo in zavirajo njihovo dejavnost ter ogrozajo tudi sam njihov obstoj. Prav zato je vprašanje interventne pomoči matične domovine izredno pomembno, ker prinaša prepotrebne kisika našim ustanovam. Zato je bilo važno ta problem rešiti, tako da bi ta pomoč tudi čimprej prišla.

Sestanka so se ude-

ležili državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj, s katerim je bil njegov sodelavec Rudi Merljak, kunzulka Vlasta Valentič in konzul Tomaž Pavšič, za Svet slovenskih organizacij sta bila prisotna predsednica Marija Ferletič in Marij Maver, za Slovensko kulturno gospodarsko zvezo pa predsednik Klavdij Palčić in Jole Namor. Po izčr-

pnem pogovoru in izmenjavi mnenj so bila dana zagotovila, da bodo sredstva prišla takoj in v visini, ki jo je v ta namen določila Republika Slovenija. V poštev pridejo vse skupne ustanove in druge ustanove v okviru krovnih organizacij in delno tudi Primorski dnevnik glede na to, da je bila ta pomoč dodeljena tudi za sredstva javnega obveščanja.

Na sliki pod naslovom:
včerajšnje srečanje delegacij SKGZ in SSO
na slovenskem konzulatu v Trstu
z državnim sekretarjem
za Slovence po svetu Petrom Venceljem
(foto Balbi/KROMA)

Vencelj o pomoči Slovenije za manjšinske organizacije

Po sestanku smo državnega sekretarja za Slovence po svetu Petra Vencelja zaprosili za kratko oceno razgovora.

»Uvodna ugotovitev je bila, da so v drugi polovici leta skupne institucije se vedno nefinansirane s strani italijanske države. Zato smo govorili o načinu, kako bi iz obstoječih sredstev izvedli čim hitrejšo in normalno intervencijo, da se normalizira stanje v teh institucijah. To je bila ključna tema, s tem da so tu različne dinamike, ve pa se, kolikšna so sredstva. Obljubil sem in to bom skušal pri ministristvu za finance skušal doseči, da se določen del sredstev hitreje nakaze, kot pa bi normalno, če teh problemov ne bi bilo v teku. To je bila ključna tema, s tem, da smo si mnogo stvari skušali dodatno pojasniti.«

Je sestanek dosegel svoj namen?

»Sestanek je nedvomno dosegel svoj namen. Vesel sem, da smo se usedli, ker smo bili se nedorečeni, majhna nedorečenost ostaja, to je normalno, ker so problemi sirši kot pa je "koutar" za pokrivanje, če smem tako reci. Mislim pa, da je odgovornost nas vseh, da ravnamo tako, da izpod tega "koutra", ko bo prekratek, ne bo nekaj gledalo, kar bi nam prehudo ozeblo.«

Je katero od vprašanj terjalo posebno pozornost?

»Posebno obravnavo zahteva ravno položaj Primorskega dnevnika, in to je seveda eno od zelo bolečih in ključnih vprašanj, ki bo nedvomno nas se zabavalo v nadaljevanju.«

To pomeni, da se boste o Primorskem dnevniku še pogovarjali?

»Mislim, da se bomo, čeprav je precej jasno tudi, v katerih okvirih je možno stvarjem pomagati, v katerih pa ne. Vendar mislim, da se bomo se sestali, da se eventualno poisce se kakšna dodatna možnost, ki danes ni bila odkrita.«

Kakšna je vaša ocena sestanka?

»Ob nekoliko dobri volji seveda lahko stvar pripeljemo tako da ne bo

škode, vsaj kakšne opazne škode ne bo do konca leta, potem pa računamo na normalizacijo priliva sredstev po italijanskem zakonu. S tem bi se tudi finančno vprašanje nekoliko relaksiralo. Upam, da bo to januarja, ker če bodo problemi trajali se januarja, februarja in marca, postane vprašanje ponovno zelo boleče. Vprašanje je namreč, kolikšen bo proračun Republike Slovenije in kaj se bo potem dalo v tistem primeru storiti.«

Ali je predviden kakšen nov sestanek v krajšem razdobju?

»Ne, kolikor vem, v državnem zboru se se pripravlja posebna točka, da se to vprašanje reši tudi mogoče z bolj političnega in manj operativnega vidika. Danes sem poskušal, da bi se dejansko zmenili, kako ravnati s sredstvi, ki so do konca leta v proračunu na razpolago. Politicno vprašanje pa je reševati probleme s posebnim zakonom, tipični primer je Primorski dnevnik, vendar sem tu opozoril na sirši blok informacijskega servisiranja Slovencev vsepovsod, ne samo za en dnevnik, ampak recimo za celotni tisk, na notranji in zunanji ravni, po vseh delih dejavnosti. To je najbrž eno sirših vprašanj, ki se ne postavlja samo tukaj in meni, temveč tudi v Ljubljani, ker vključuje radio, televizijo, tuji tisk in druge informacijske oblike. To so se vsa nedorečena vprašanja, tako da ni edino Primorski dnevnik v tej množici, ampak je to celo gora nedorečenih vprašanj, kako bo slovenska država organizirala informacijo in seveda kako zagotovila sredstva, da ta informacija dejansko deluje.«

Se je parlament že začel ukvarjati s temi vprašanji?

»Ne, to gre običajno skozi parlamentarni odbor, pri odboru je posebna komisija, ki bo najbrž tudi sama pred tem sla v detajle, ker detaliziranje teh vprašanj v parlamentu nekako ne gre. Ni produktivno in tudi ne vodi do rešitve, treba je ta vprašanja pripraviti za parlament.«

VREME / V LOMBARDIJI NEKATERE REKE MOČNO NARASLE IN PRESTOPILE BREGOVE

Slabo vreme brez premirja v severnih predelih Italije

Največjo gmotno škodo so nalivi povzročili v Lombardiji

RIM - Val slabega vremena v severni Italiji nikakor ne pojenja; zelo kritično je se predvsem v Lombardiji, kjer so rečni tokovi narastli in prestopili bregove; preplavili so ceste in vdrlji v nizje stanovanjske prostore. Močni nalivi so predvsem prizadeli Varese in pokrajino, kjer je prizadetih priskocilo na pomoč ne samo osebje varnostnih sil, Rdečega križa in gasilcev, ampak tudi vojska, ki je v občini Cavarina odposlala 20 vojakov. Zadnje poročilo civilne zaščite navaja, da se kritično stanje nadaljuje na več frontah. Reka Arno je prestopila bregove v občinah Cavarina in Gallarate; tudi stanje ob reki Olona, ki je včeraj prestopila bregove in povzročila obsirne poplave na urbanih in industrializiranih

področjih v Vareseju, Castiglione Oloni in Fagnanu Oloni, se se ni izboljšalo. Zaradi obilnih padavin, ki so poskodovala cestisca, so morali za promet zapreti več odsekov državnih, pokrajinskih in občinskih cest.

V Vareseju, kjer je v 24 urah padlo 363 milimetrov dežja, so obilne padavine poskodovala vodovodno omrežje, dobava vode pa je bila zato za več ur ustavljena; zaradi okvar v centralah pa je bilo veliko težav tudi s telefonskimi zvezami. Neurje je veliko škodo povzročilo tudi na javnih in zasebnih poslopih; obilne padavine so škodo povzročile tudi na solskih poslopih. Najslabše je bilo v občinah Porto Ceresio in Cavarina, kjer so odprli mesane operative centre, ki jih koordinirajo funkcio-

nari iz Vareseja. Narasla reka Arno v Cavarini je prizadela 200 oseb: nekateri so se zatekli v visja nadstropja poslopij, kjer imajo svoje domove, drugi pa so jih zapustili. Sinoči je v Vareseju prispel sef departmaja civilne zaščite general Luigi Manfredi, ki se bo udeležil seje koordinacijskega odbora za pomoč prizadetim na prefekturi; na seji bodo tudi ocenili gmotno škodo, ki je po dosedanjih vesteh zelo velika.

Po predvčerajšnjih nalivih se je vremensko stanje znatno izboljšalo v Comu in okolici; obracun posledic za poplavi je težak, zaskrbljuje pa se Comsko jezero, ki je v zadnjih 24 urah naraslo kar za 40 centimetrov. Medtem pa se že začnajo prve polemike; oglašili so se gasilci iz

Lombardije, ki poudarjajo, da jim primanjkuje osebje, neprimerna je tudi njihova oprema, očitno slabi organizaciji posegov na prizadetih področjih pa se sploh nečej izreči.

Vremenske razmere pa so se včeraj znatno izboljšale v Pijemontu, kjer so tudi napovedi za prihodnje dni zelo ugodne.

Neurja v severni Italiji pa so odjeknila tudi na konferenci predsednikov Dezel in Pokrajin v Passarianu; predsednica FJK Alessandra Guerra je namreč pozvala vlado, da bi učinkovito in hitro posegla na prizadetih področjih in pri tem v večji meri upoštevala tudi Dezele.

Na sliki (telefoto AP) dva prizora iz Legnana, ki ga je val slabega vremena se najbolj prizadel.

G L O S A

Škof Karlin - ena prvih žrtev fašističnega nasilja v Trstu

JOZE PIJRJEVEC

Slovenska teoloska Akademija prireja na začetku septembra v rimskem »Sloveniku«*»* ze petnajsto leto simpozij, posvečen naši cerkveni zgodovini. Tokrat so organizatorji odločili, da bo osebnost, ki jo je potrebno osvetliti, trzaski in poznejši mariborski škof Andrej Karlin. Povabili so me, da se, kot pred leti srečanja o msg. Sedeju, udeležim tudi Karlinovega simpozija z referentom o političnih razmerah, ki jih je škof našel v Trstu leta 1911, ko je zasedel katedro sv. Justa. Ob pisanju tega poročila imamo za sabo komaj prvi del simpozija, vendar je iz tega, kar smo slišali, že mogoče reči, da je Karlin med slovenskimi škofi prve polovice XX. stoletja se najbolj blede osebnost. Če ga primerjamo z originalnim in samosvojem Jeglicem, s politično in kulturno tako izrazitim Mahničem, s tisto skalo, ki je bil Sedej, moramo reči, da trzaski in mariborski škof ni izstopal ne zaradi svoje intelektualne ne zaradi svoje politične ali pastoralne dejavnosti. Bil je dober in vesten vzgojitelj, organizator cerk-

vene glasbe na Slovenskem, duhovnik, vdan Bogu in cesarju, pa ne dosti več.

Kljub tej relativni skromnosti pa je vendar vreden naše pozornosti, če ne zaradi drugega zato, ker je bil prva prominentna žrtev italijanskega nacionalizma v naših krajih. Kakor sem pred nekaj meseci že poročal v oceni knjige o poročilih, ki so jih primorski škofje posiljali v Rim po prvi svetovni vojni, je msg. Karlin 29. decembra 1918 doživel napad podivjane množice. Njegovi sovražniki so vdrl v skofovsko palačo v ul. Cavana, se prebili do njegove delovne sobe, jo razdejali in iz nje odnesli njegov dnevnik. Ta dokument, v katerem Karlin ni skrival svoje rezerve do novih oblasti, je nato služil kot poglavitno sredstvo, da so od papeža dosegli odstranitev »jugoslovanskega«*»* škofa. Obenem so proti njemu v Kopru in Trstu organizirali pravo hajko, kakršne Evropa do tedaj se ni videla. Na mestnih ulicah so se namreč pojavili napisi z zgovornimi grožnjami, ces škof mora zlepa

ali zgrda iti, kajti sicer imamo pripravljene bombe zanj. »Ce jugoslovanski škof ne odide, ga bomo z brkami izgnali. Hočemo italijanskega škofa.«

V taki atmosferi Karlinu seveda ni bilo obstanka. Ze leta 1911 je moral zapustiti svojo škofijo in se kot titularni škof neke afriške province zateci v Ljubljano. S tem pa zgodba se ni končala. 8., 9. in 10. julija 1920 je trzaski casopis »Era nuova«*»* z velikim poudarkom objavil nekaj izvlečkov iz njegovega dnevnika in jih opremil z dokaj nenavadnim pojasnilom. Dnevnik naj bi manifestantje zares odnesli iz skofove delovne sobe, potem pa naj bi izginil. Pred kratkim naj bi ga v Ljubljani našli časniki trzaskega lista. Očitno gre za nespretni maneuver, za katerim se skriva drugačna resnica: slo je za načrtno akcijo, za katero so stale tiste sile, ki so hotele ustvariti v mestu čim bolj napeto in protislovensko vzdušje. V tem so tudi uspele, kajti samo tri dni po objavi Karlinovega dnevnika je Norodni dom gorel.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

1.

Dovolite, da vas pospremim do doma, gospica...? Ona glavico povese, tiho tiho reče: da...

Tako sem si brundala priljubljeno popevko in si pred ogledalom spleta kite. Nanje sem pripela črno zametno pentljo in se ocenjevala:

»Bleda sem, blede... in suha. Res, kot trlica!«

»Marta, greš?«*»* je pri vratih zaklicala Iva.

»Se ne, saj ni pozno,«*»* sem začudeno pogledala sestro.

»Zame je,«*»* je potrdila in pobrskala po torbici. »Marta, mi posodiš dvajset centezimov za tramvaj? Zunaj je tako vreme.«*»* je potem zaprosila.

»Dobro veš, da nimam ficka,«*»* sem prizadeto odgovorila.

»Pa nič,«*»* je zamrmrala, si ogrnila šal in odhitela.

»Reva! Dvajset let ima, pa si kot varuska niti za tramvaj ne prisluži. Kaksna mizerija!«*»* sem zabrundala in se odpravljala na svoj križev pot.

»Mama, sneži, sneži. Hitro hitro!«*»* se je iz svoje sobice oglasil bratec Ninče in kar zvižgal od veselja.

»Ostani v postelji in pusti si dopovedati, da ne moreš v tem vremenu v solo s copati. Si razumel?!«*»* mu je iz kuhinje razlagala mati.

»Mama, zakaj ne?«*»* je zdaj zajokal bratec.

»Ninče, prosim, nehaj ze enkrat!«*»* ga je mati bolj trdo zavrnila, meni pa zaklicala:

»Marta, pohiti, pozna bos!«

»Nič ne skrbite, mama, že grem. Adijo!«

Zapela sem si oguljeni plašč in zdirjala na cesto.

Iva je imela prav. Kar obstala sem. Pihala je ledeno mrzla burja, da me je streslo do kosti. In se snežilo je. Sloga sem se sicer vedno veselila, hudih sunkov burje pa sem se bala.

Zaskrbljeno sem se razgledovala po spolzki cesti in ubrala pot po Bosketu, ki je vodila rahlo navzdol, pa naravnost v mesto.

Stopala sem počasi in previdno. Paziti sem morala na pošvedrane čevlje, edine, ki sem jih premogla, in tudi na kapo s cofom: kar naprej sem si jo potiskala na čelo. Zeblo me je kot se nikoli.

Do skladišča, kjer sem bila zaposlena, sem prispela z zamudo. Vsa premrazena sem se stisnila v kot in čakala.

Kmalu je prišel tudi skladiščnik Mario, zavrt do nosu in s kapo do oči.

Brez pozdrava je zabevskal: »Ni sefinje?«

»Kot vidite,«*»* sem odgovorila.

Premetil me je od nog do glave, se zafrkljivo posmešnil in nejevoljno zagodrnjal: »Jaz na mrazu ne bom čakal, v bar grem. In ti, da se ne zganeš!«

Se višje si je potegnil ovratnik, lopataste roke je potisnil globoko v žepe toplega lodna in odšel.

- Ta črnih me prezira in sovraži, življenje mi bo grenil, kolikor bo le mogel, - me je zaskrbelo.

Nestrpnost sem se ozirala po ulici, ko sem končno zagledala se-

finjo, gospo Lindo. Toplo zavita se je upirala vetru in s ključi v roki prihitela do vrat.

»Hitro, hitro!«*»* je priganjala, ko je stopila v skladišče.

Komaj sem v pisarni prižgala pečico na olje in prostor počistila in pospravila, že me je sefinja poslala v pristanišče na carinski urad.

V čevljih, ki so bili vse prej kot primerni za tako vreme, sem že čutila vlago. Necesa sem se domislila: podrapane čevlje sem si ovila z vrečevino in jih tesno povezala. Potlačila sem si kapo na čelo, vzela službeno torbo in sla.

Nedaleč stran sem srečala skladiščnika, ki se je takrat vračal iz bara. Sapa mu je zaudarjala po alkoholu. Zastavil mi je pot, se zarezal in mi zabrusil: »Spaventa-passeri! - Strasilo!«

Nisem se zmenila za to, zmerjanja sem bila že vajena. Požrla sem žalitev, se mu izognila in sla dalje.

Presenečena sem se ozirala na vse strani: zasnežene ulice so bile skoraj popolnoma prazne, trgovine zaprte, promet je popolnoma zamrl. Zmrzovalo je in ulice so postale poledenele. Pa se burja, da je kar sapo jemalo.

Prispela sem in takoj opazila, da je tudi v pristanišču delo ohromelo. - Kaj če carinski urad danes ne posluje? - me je zaskrbelo, ko sem se vsa prezeblja blizala poslopju.

Nenadoma me je zavrtelo, ne pričakovano hud sunek burje bi me zagotovo spodnesel, če ne bi v hipu počepnila in se napravila v droben kupček, kot bi se stisnila v klobčič. Saj se je večkrat primerilo, da te je nenaden sunek zagnal ob zid; in tudi nič posebnega ni bilo, če te je kam odneslo. Kako si se potem pobral - to je bil problem zase.

Dve čvrsti roki sta me trdno prišli in pridržali. Pred seboj sem ugledala postavnega mladeniča.

»Dovolite, da vas spremim, gospodična! Kam ste namenjeni?«*»* me je vljudno vprašal.

»Hvala. Na carino moram,«*»* sem zbegano odgovorila.

»Pohitiva, sicer bova prepozna. Zaprli bodo,«*»* me je prijazen mladenič urno pospremil v vežo.

Predstavila sva se: Renzo, student. Marta, pomočnica v uradu.

»Bo prav, če vas počakam, da bova potem sla skupaj v mesto?«*»* je vprašal mladi mož. Zbegano in plaho sem prikimala.

Pred carinskim okencem so se nestrpnost prerivali zamudniki in godrnjali. Postavila sem se v vrsto in premisljevala o srečanju.

- Renzo mu je ime, student, lep je in eleganten, iz drugega sveta. Prijazen je in vljuden. Ponudil se je, da me počaka in pospremi. Kaj če je črnih in vohljac? Ta čas bi bilo to čisto možno. Paziti bom morala, biti previdna.

Ko sem opravila, je mladenič že pristopil.

»Burja naju je počakala!«*»* se je pošalil, me trdno prijel za roko in sva sla.

Zunaj je se vedno snežilo in divje pihalo. Ob Renzu, ki je bil sredi tistega divjanja tako zanesljiv in trden, pa sem se počutila na varnem.

(Se nadaljuje)

P O L E M I K A

Katoliški glas o Dragi: je to nova uredniška politika?

Zadnja številka Katoliškega glasa namenja veliko pozornost letošnji Dragi. Ob tem objavlja tudi dva dopisa - enega je podpisal Peter Cernic, drugi pa nosi podpis »Udeleženeec«*»* - o članku, v katerem sem napisal svoje mnenje o nastopu Danila Slivnika, sobotnega predavatelja Drage. V bistvu me oba pisca obtožujeta netočnega poročanja o Slivnikovem predavanju in razpravi, ki mu je sledila.

Vsebinska Slivnikovega

predavanja je bila jasna: nekdanji dopisnik Dela v Moskvi je že nekaj časa odločen zagovornik teze, da se v Sloveniji ni nič spremenilo in da je oblast ostala v rokah tistih, ki so jo imeli prej. V tem ima lahko tudi prav, pa čeprav bi moral dodati, da so bile v Sloveniji vendarle demokracijske volitve in so državljani sami izvolili predsednika republike in državni parlament. V vsaki demokraciji pa so prav volitve osnova vsega in odklanjanje volilnih izi-

dov je prvi simptom težen po spremembi demokracijskega ustroja države. Ne trdim, da se to v Sloveniji dogaja. O tem naj sodijo drugi.

Ta Slivnikova teza ni novost, saj ljubljanski novinar o tem piše že dolgo. Novost pa je bil njegov napad na Peterleta, ne zaradi politike, ki jo Peterle vodi sedaj, ampak celo za čas, ko je bil Peterle v prvi slovenski vladi eden glavnih dejavnikov slovenskega osamosvajanja. Skratka, videti je bilo, da je Peterletova politika »velike koalicije«*»* trn v peti krila, ki ga je na sobotni Dragi zagovarjal (ali morda zastopal?) Danilo Slivnik. Znano je, da prav prisotnost SKD v slovenski vladni koaliciji onemogoča Jansi oblikovanje opozicijskega kartela, pri katerem bi bil on edini lider in torej edini kandidat za predsednika vlade, če bi volilci odrekli zaupanje Drnovsku.

Janša ima seveda pravico, da tako dela in tako misli. Se več, v demokraciji je nekaj povsem naravnega, da se opozicija pripravlja, da bo na naslednjih volitvah prevzela oblast.

Znano je tudi, da obstajajo znotraj SKD skupine, ki se čedalje bolj približujejo Jansi in oddaljujejo od Peterleta. K temu prav tako nimam pripomb, saj ima vsak član vsake stranke pravico, da sooblikuje njeno politiko, o kateri potem odločajo kongresi.

V čem je torej problem? Enostavno v dejstvu, da slovenskim strankam ni treba svojih zdrah, splet in sporov izvažati v Drago. Nekoč je bila Draga ena redkih tribun, kjer so lahko povedali svoje

mnenje vsi, ki niso soglasali z režimom v Sloveniji. Danes pa v Sloveniji pravica do izražanja mnenja ni sporna in zato res ni potrebno, da se spori s tako ostrino prenašajo na največji forum slovenskih krščanskih intelektualcev v zamejstvu. Konec koncev s tem soglasa tudi dopisnik Katoliškega glasa, ki v poročilu o Dragi ugotavlja: »Ozračje se je tako segrelo, da je kasneje dolgoletni udeleženeec Drage Franc Miklavčič predlagal, naj ti studijski dnevi ne postanejo tribuna slovenskih političnih strank, drugi pa so izrekli mnenje, naj organizatorji Drage za nekaj časa ne prireajo več predavanj na politično tematiko.«*»* Lahko bi navedel se nekaj drugih ocen, med drugim tudi pisanje Novega lista, ki se ne oddaljuje bistveno od ocene Katoliškega glasa. Tako je bilo pač vzdušje.

Ker se je v Dragi to zgodilo, sem to tudi napisal. Vse ostalo je problem udeležencev in problem organizatorjev; zahtevati od mene, da ne napišem tega, kar se je tam dogajalo in kar so vsi - tisti na Jansevi strani in oni na Peterletovi - opazili ter se je o tem razpisal ves slovenski tisk, je res od sile. Sicer pa sem se z mladim Petrom Cernicem (katerega žal ne poznam) pripravljen srečati in pogovoriti o vsem, kar je napisal. Moram bi lahko o tem priredili okroglo mizo.

Za konec pa se ugotovi, da je ta koncentrični napad na Primorski dnevnik zagledal luč sveta v prvi številki Katoliškega glasa, ki jo je podpisal novi odgovorni urednik Andrej Bratuž. Ali je to nova uredniška linija??

Bojan Brezigar

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. postni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VILA MANIN / SREČANJE PREDSEDNIKOV DEŽEL IN AVTONOMNIH POKRAJIN

Federalizem: Dežele zahtevajo dejanja

Spomenica za predsednika republike Scalfara

VIDEM - V Vili Manin pri Passarianu so se včeraj na povabilo predsednice Furlanije-Juljske krajine Alessandro Guerre zbrali predsedniki oziroma predstavniki deželnih uprav in avtonomnih pokrajin Trento in Bocen. Debatirali so o napovedanih institucionalnih reformah, o novih odnosih med državo in krajevnimi upravami ter nenadajno o federalizmu. Na koncu srečanja so sestavili spomenico s stalsci, ki jih bo Guerova, ki začasno predseduje vsedravnici konferenci predsednikov dežel, v začetku oktobra izročila predsedniku republike Scalfaru.

Udeleženci srečanja so v bistvu pozvali vlado in parlament, naj glede upravne decentralizacije in uvajanja federalizma kčno preideta iz besed k dejanjem. To je na tiskovni konferenci podrtala tudi Guerova, po mnenju katere bo postopno uvajanje federalizma združevalo in hkrati okrepilo krajevne ustanove, saj gre za prepotrebno reformo, ki mora priti do izraza že v finančnem zakonu za prihodnje leto.

Predsednica FJK, ki, kot znano, pripada Severni ligi, se je še posebno zavzela za davčni federalizem, po katerem bi se večji del davčnega priliva pretakal ne več v državne, ampak neposredno v deželne blagajne. Pozvala je tudi pristojna državna telesa, naj končno zacenjajo izvajati ustavna določila o upravnih in finančnih avtonomijah deželnih uprav.

Včerajšnje srečanje predsednikov italijanskih dežel v vili Manin v Passarianu

BENEŠKA SLOVENIJA / OB PRVI OBLETNICI SMRTI

V spomin na župnika Artura Blasutta

Svečanost na pobudo Zveze Slovencev bo jutri v cerkvi sv. Trojice v Viskorši

VISKORSA - Septembra lanskega leta je v Viskorši v 81. letu starosti preminil župnik Arturo Blasutto (na sliki), eden od zadnjih beneskih Cedermacev. Njegova življenjska pot je bila posuta s težavami, samoto in v znamenju krivic. Za župnika je bil imenovan leta 1936 in službo nastopil v rezijskih Osojanah. Že od vsega začetka se je zavzel za uveljavitev slovenskega človeka in za siritev nasega jezika. Bil je močno vezan na nauke in poglede msgr. Ivana Trinka.

V prvem povojnem obdobju je župnikoval na Lesah v Obcini Grmek. Tu je doživel najhujše trenutke svojega življenja. Zaradi ljubezni do slovenskega jezika, ki jo je izkazoval tako v cerkvi kot v

vsakdanjem življenju, je bil deležen hudih nasprotovanj in napadov. Redki so mu stali ob strani, med temi pa ni bilo videmskega nadškofa, ki ga je v 43. letu starosti »upokojil«, ne da bi bil deležen niti najmanjše podpore za preživetje.

Na tega velikega moža beneske zemlje se bodo spomnili jutri, 16. septembra, ob 17. uri, ko bodo v cerkvi sv. Trojice v Viskorši počastili njegov spomin.

K pobudi, ki jo je dala Zveza Slovencev iz videmske pokrajine, so pristopili tudi občinska uprava iz Tipane, župniške skupnosti iz Viskorse, Tipane, Barda in Zavrha ter furlanski duhovniki, ki se združujejo v skupini »Glesie furlane«.

Rudi Pavšič

MEDDEŽELNI SINDIKALNI ODBORI / RAZNE POBUDE

Čezmejno delo danes v ospredju

Predstavitelji vodiča - Okrogla miza o gospodarskih izmenjavah in razstava

TRST - Evropska sindikalna konfederacija (CES) prireja danes »Evropski dan čezmejnega delavca«, za katerega so dali pobudo meddeželni sindikalni odbori (CSI). Namen pobude je, da bi Evropska unija izdala direktivo, ki bi omogočila učinkovito uresničljivost »pravice do mobilnosti« za čezmejne delavce; s tem bi priznala eno od starih osnovnih svoboščin, ki jih je sama EU razglasila ob svojem nastanku.

Današnji dan ene prvih pobud, ki jih na evropski ravni koordinira CES, bodo označevale manifestacije in srečanja, ki bodo vzdolž preko 30 državnih meja. Zaradi značilne geografske lege nase dežele je program manifestacij v Furlaniji Juljski krajini med najvažnejšimi v okviru celotne pobude. S tem v zvezi gre se posebej poudariti vse večjo težo in vpliv, ki ga ima čezmejno delo na trzišče dela v Furlaniji Juljski krajini: v nase deželi je namreč okrog 18.000 oseb, ki vsak dan prekoraci mejo iz delovnih razlogov.

Današnji program pobud je zelo bogat: meddeželni sindikalni odbori FJK

in Slovenije bodo na italijansko-slovenski meji v Raboju (v prostorih Kompas) predstavili »Vodič čezmejnega delavca«. V dvojezični publikaciji, ki so jo pripravili meddeželni sindikalni odbori, so objavili glavni normativi za čezmejno delo v Italiji in Sloveniji; v vodiču so navedene pravice ter pogodbeni in skrbstveni pogoji posameznih delavcev. Na predstavitvi vodiča bodo sodelovali tržaski in koprski zupan Riccardo Illy in Aurelio Juri, slovenski minister za delo, deželni odbornik za prevoze Cristiano Degano, podpredsednik deželnega sveta Milos Budin, italijanski ambasador v Ljubljani Solari, konzula Italije in Slovenije, predsednika zvez obeh manjšin ter predsednika deželnega in pokrajinskega INPS.

Na Pomorski postaji pa bo ob 11.30 okrogla miza o različnih deželnih gospodarstvih, o stanju kooperacije in o gospodarskih izmenjavah, ob 13. uri pa bodo odprli razstavo o »Severnem Jadranu - morskem gospodarstvu, ki združuje«.

NOVICE

Od jutri razstava »Casa moderna«

VIDEM - Predsednica deželne vlade Alessandra Guerra bo jutri dopoldne na videmskem sejmisku odprla razstavo »Casa moderna«, ki velja za eno najpomembnejših pobud, ki jih prirejajo v furlanski prestolnici. Na njej bo letos od 16. do 25. septembra sodelovalo 500 podjetij in firm. V okviru sejma bodo pripravili tudi vrsto vzporednih manifestacij, ki se bodo začele v nedeljo, ko bo na programu umestitvena skupščina mladih podjetnikov-odbornikov z Videmskega. (R.P.)

Predlagano arhiviranje postopka zaradi Bossijevih izjav v Karniji

VIDEM - Državni pravdnik pri sodišču v Tolmeču Enrico Cavalieri je včeraj predlagal arhiviranje sodne preiskave zaradi izjav, ki jih je voditelj Severne lige Umberto Bossi dal med nekim zborovanjem v Vili Santini v Karniji. Takrat je namreč ligaski voditelj govoril o »preganjanju« fasističnih prasev ter dodal tudi, da »se ne bo pustil soditi od italijanske države.« Tožilec iz Tolmeča je bil mnenja, da Bossija kot parlamentarca ni mogoče preganjati zaradi njegovih stališč. Dokončni sklep pripada vsekakor sodniku za predhodne preiskave.

KOMISIJA ZA KULTURO SKGZ

»Čimprej obnoviti komisijo za kulturne dejavnosti«

TRST - Komisija za kulturo pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi bo s pismom neposredno posegla pri predsednici deželnega obora FJK Alessandri Guerra, da končno pride do umestitve deželne posvetovalne komisije za kulturno dejavnost slovenske manjšine v Italiji. Dokler komisija v novi sestavi - prejšnji je namreč mandatat zapadel konec maja - ne bo začela z delom, ne bodo izplačani pripevki (ki so že na razpolago) nekaterim izredno pomembnim ustanovam in strukturalam. To je bila ena izmed tem včerajšnjega sestanka komisije za kulturo pri Slovensko kulturno gospodarski zvezi, ki je vzela v pretres sedanje stanje na področju slovenske kulture. Ob vstopu v novo sezono je težav še vedno veliko, predv-

sem finančnega značaja. Podrobneje so clani preučili položaj Kulturnega doma v Gorici, ki je zaradi nujne obnove trenutno v precejšnji denarni stiski. Zaradi velikega pomena, ki ga dom ima za kulturno dejavnost gorjskih Slovencev, je bilo sklenjeno, da se bo tudi komisija zavzela za čimprejšnjo premostitev obstoječih težav.

Med dejavnostmi, katerim bo treba v bodoče posvetiti veliko pozornost, je bila zlasti izpostavljena galerijska oz. likovna, kateri je treba dati novega zanos. Iznesenih je bilo tudi več predlogov za konkretne pobude, med temi je tudi srečanje-razmisljanje o današnji kulturi. Pozitivno pa so bile ocenjene pobude ob nedavni 50-letnici Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji.

BENEŠKA SLOVENIJA

Zadovoljstvo ob priznanju Slovenije msgr. Gujonu

CEADAD - Med Slovenci na Videmskem vlada veliko zadoščenje za državno priznanje, ki ga je msgr. Pasquale Guion prejel iz rok predsednika Slovenije Milana Kucana na nedeljski slovesnosti na Robidišču v Breginjskem kotu. Drugače tudi ni moralo biti, saj je »gospod« Guion najzlahtnejša in obenem odločna osebnost med Slovenci na Videmskem, ki je vedno znal reci bobu bob in stal ob strani razzaljenih in ponizanih. Začetek sezone v Beniciji pa se ni začel le v znamenju tega pomembnega dogodka. Več je pobud, ki nastajajo v okviru slovenskih organizacij in javnih uprav. Nanje je v svoji zadnji stevilki opozoril tudi verski petnajstodnevnik Dom, ki se je posebej zaustavil pri Srečanju Slovencev na Matajurju, ki ga je avgusta pripravila Zveza Slovencev iz videmske pokrajine ob sodelovanju Beneske planinske družine.

Clankar v Domu ugotavlja, da pomeni srečanje na Matajurju praznik za vse Slovence iz videmske pokrajine. Tega pa vsi niso dojemali ali nočejo razumeti. Verski petnajstodnevnik izraža začudenje, da na tem prazniku »ni bilo nekaterih slovenskih društev, se pravi tistih, ki so v SSO. Morebiti niso prisli, ker se ne cutijo Slovence. Kje so bili clani domačih nogometnih ekip in pevskih zborov, ki so sponsorizirani s strani te organizacije?«

V clanku je nadalje beseda o nekaterih slovenskih ustanovah, ki naj bi dajale podporo protislovenskim pobudam in pozabijo na slovenske.

Kar zadeva samo srečanje na Matajurju, Dom opozarja, da ga bo treba vnaprej primernejše kulturno in programsko opremiti in se potruditi, da bo res postalo nova Kamenica in posledično bila tudi deležna primerne pozornosti v sredstvih javnega obveščanja. (rp)

KOROŠKA / POZITIVEN TREND

Več zanimanja za slovenščino

Na slovenskih oz. dvojezičnih šolah povečan obisk

CELOVEC - Obisk slovenskih oziroma dvojezičnih splošnoizobraževalnih in poklicnih višjih sol na Koroškem je tudi v novem solskem letu 1995/96 nadvse zadovoljiv. Stevilo dijakin in dijakov na omenjenih treh srednjih solah za slovensko manjšino se je v primerjavi z lanskim letom celo rahlo povečalo.

Po sporočilu ravnateljstva Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu bo to srednje solo, ki se zaključuje z maturo, obiskalo 468 dijakov in dijakin (16 več kot v preteklem solskem letu), v tri prve razrede pa se je vpisalo 77 dijakin in dijakov.

Na Slovenski gimnaziji bo letos tudi več novosti, na primer bo v enem prvem razredu potekal pouk v telo-

vadnih urah poskusno v rusini, en prvi razred pa ima športno tezišče: namesto starih ur telovadbe bodo imeli dijaki tega razreda šest ur; krajša se jim pa zemljepis za eno in biologija za pravtako eno uro.

Visek v solskem letu 1995/96 pa bo brez dvoma slavnostna otvoritev dogradnje solskega poslopa Slovenske gimnazije in Dvojezične trgovske akademije v drugi polovici novembra letos. Dogradnja in obnova skulpture solskega poslopa bo stala približno 40 milijonov silingov, otvoritev pa bo potekala v prisotnosti visokih zastopnikov zvezne in deželne vlade.

Na Dvojezični trgovski akademiji (TAK) je letos vpisanih skupno 147 dijakin in dijakov s Koroške in tudi Slovenije, leta 1990 usta-

novljena sola, katero so junija letos zapustili prvi maturanti, pa obsega sedem razredov, od teh enega prvega s 24 dijakinjami in dijakom.

Skoraj 130 vpisov pa imajo v tem solskem letu na Višji soli za gospodarske poklice Zavoda solskih sester v Sentpetru pri Sentjaku bu v Rožu. V prvi razred se je vpisalo 25 dijakin in dva dijaka. Za enoletno gospodinjstvo solo pa se je doslej odločilo 19 deklet.

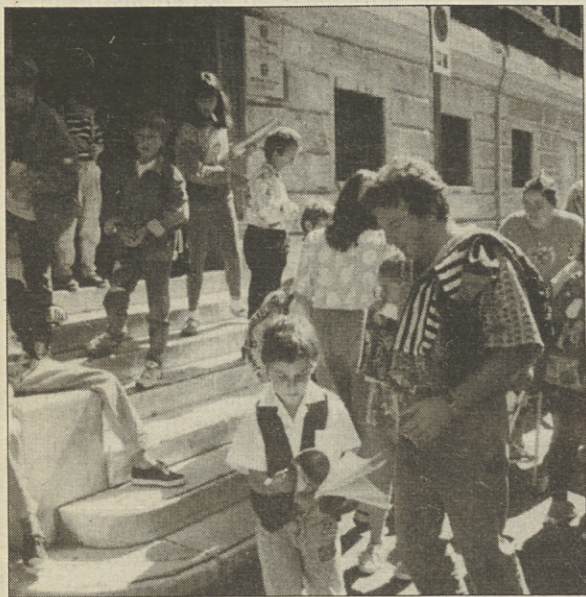
Pozitiven je tudi trend k učenju slovenscine na osnovnih in glavnih solah. Ker so prijave možne se do 22. septembra, bodo konkretne številke na razpolago sele konec septembra, nam je povedal novi vodja oddelka za dvojezične osnove in glavne sole Tomaž Ogrš.

Ivan Lukan

ŠOLSTVO / DANES ZAČETEK POUKA NA OSNOVNIH ŠOLAH

Dobrodošli prvošolčki!

Po visjih in nizjih srednjih solah bodo danes odprli vrata tudi osnovne sole in otroški vrtci. Pouk bo tako stekel na solah vseh stopenj in vrst. Ponekod bo se dokaj nereden zaradi zamud pri imenovanju suplentov. Na visjih srednjih solah se bo »klasični« pouk začel le na liceju Franceta Preserna; na drugih se bodo nadaljevali podporni tečaji za »pomankljive« dijakke in alternativne dejavnosti za preostale.

Danes bo slavnostno predvsem za 135 novih prvosolčkov. Starsi jih bodo pospremili v solo, spoznali bodo prve učitelje in učiteljice ter prve sošolce, prvič se bodo seznanili s solskim okoljem, z abecedo, številkami in knjigami.

Zacetek solskega leta je tudi priložnost za bezen statistični pregled številčnega stanja na slovenskih solah in vrtcih na Trzaskem in za primerjavo s prejšnjim letom. Iz priloženih razpredelnic je jasno razvidno, da se je vpis v otroške vrtce zmanjšal, v prve razrede osnovnih sol zvečal, skupno število vpisanih v vrtce in osnovne sole pa je ostalo praktično nespremenjeno.

O zaprtju občinskega vrtca v Ul. Conti smo v preteklih tednih že obširno poročali. V ta vrtce se je februarja vpisalo sedem otrok (stirje v prvi letnik). Premesceni so bili v vrtce v Dijaskem domu. Le v dva vrtca (na Opcinah in na Proseku) se je vpisalo deset ali več novincev; v mackoljanski vrtce se ni nihče. Stirje vrtci (na Greti, v Mackoljah, pri Domju in v Borstu) delujejo z manj kot desetinami vpisanimi. V prvi letnik se je vpisalo 20 otrok manj kot lani; vpis je zdrknil na raven izpred dvema letoma.

Vpis v prve razrede osnovnih sol je večji od lanskega (za 16 vpisov), skupno pa je v 26 osnovnih sol vpisanih se vedno manj kot 700 učencev (povprečno 26 učencev na solo). Na solo K. Siroka, F.S. Finzgarja in na Pesku se ni vpisal noben

solah svetoivanskega in nabrežinskega. V prve razrede sol dolinskega ravnateljstva se je vpisalo skoraj dvakrat več učencev kot lani!

Vpis v nižje srednje sole je v primerjavi z lanskim letom takorekoč nespremenjen. Na oddelku na Katinari letos ne deluje prvi razred, na soli je ostalo vsega 16 nižjesolcev. Seveda ne gre pozabiti, da so solske oblasti ukinili dve nasi nizji srednji soli, na Proseku in v Rojanu, a o tem smo se v preteklih dneh in tednih obsežno razpisali.

Vpis na višje srednje sole pada. To velja za vpise v prve razrede (19 vpisov manj kot lani) in za skupne vpise (skoraj 50 manj kot lani). Več kot tretjina dijakov prvih razredov se je vpisala na znanstveni licej, ki je dalec najbolj številčna višja srednja sola. Na vseh drugih solah so zabeležili manjši vpis v prve razrede kot leto prej. Poklicni zavod J. Stefana je postal naša druga najbolj številčna sola, k čemur pa je bistveno pripomogel skromnejši vpis na trgovski tehnični zavod Z. Zoisa.

M.K.

Vpisi v otroške vrtce

OTROSKI VRTCI	1995/96		1994/95	
	1. l.	skupno	1. l.	skupno
Sv. Jakob	5	16	5	17
Ul. Conti	0	0	2	8
Dijaski dom	7	22	5	20
Skedenj	7	13	6	12
Sv. Ana	6	12	4	14
Sv. Ivan	4	19	12	19
Lonjer	5	11	2	11
Greta	2	8	2	11
Barkovlje	1	13	4	6
Opcine	14	50	23	56
Bazovica	7	11	4	10
Gropada	4	13	4	15
Trebce	6	13	3	13
Prosek	10	32	9	30
Kriz	6	22	8	18
Repentabor	8	20	7	20
Nabrezina	8	17	3	18
Devin	5	19	8	20
Mavhinje	3	16	5	12
Sempolaj	8	21	9	16
Gabrovec	5	24	10	24
Dolina	5	14	9	22
Mackolje	0	6	3	5
Domjo	3	8	2	9
Ricmanje	4	10	2	11
Borst	2	9	2	10
Boljunec	6	17	3	12
Milje	1	14	6	15
SKUPNO	142	450	162	454

Vpisi v osnovne sole

OSNOVNE SOLE	1995/96		1994/95	
	1. r.	skupno	1. r.	skupno
Sv. Jakob	7	31	5	29
Ul. Donadoni	0	17	1	26
Skedenj	6	18	5	16
Sv. Ana	9	24	4	16
Sv. Francisek	0	0	0	0
Sv. Ivan	5	46	7	50
Barkovlje	0	16	7	17
Rojan	5	23	1	29
Katinara	6	39	6	33
Opcine	17	68	8	63
Bazovica	6	12	0	16
Gropada	0	14	4	14
Trebce	7	28	8	28
Prosek	7	55	10	59
Kriz	1	11	1	13
Repentabor	4	20	4	18
Nabrezina	6	26	7	25
Devin - Sesljan	8	39	12	39
Cerovlje	0	0	0	0
Mavhinje	0	0	0	0
Slivno - Sempolaj	3	23	4	22
Zgonik - Salez	7	35	7	37
Gabrovec	0	0	0	0
Brisčki	0	0	0	0
Dolina	7	25	2	22
Mackolje	1	7	0	10
Domjo - Ricmanje	9	50	6	46
Borst	3	10	1	12
Pesek	0	6	0	8
Boljunec	7	35	7	33
Milje	4	14	2	14
SKUPNO	135	692	119	692

Vpisi po didaktičnih ravnateljstvih

DIDAKTIČNA RAVNATELJSTVA	1995/96		1994/95	
	1. r.	SKUPNO	1. r.	SKUPNO
Sv. Jakob	22	90	15	88
Sv. Ivan	16	124	21	129
Opcine	42	208	35	211
Nabrezina	24	123	30	123
Dolina	31	147	16	141
Skupno	135	692	117	692

Vpisi v nižje srednje sole

NIZJE SREDNJE SOLE	1995/96		1994/95	
	1. r.	skupno	1. r.	skupno
Sv. Jakob	21	71	28	80
Rojan	9	30	13	27
Sv. Ivan	14	39	9	31
Katinara	0	16	9	28
Dolina	33	80	20	64
Opcine	33	92	34	94
Prosek	26	68	17	67
Nabrezina	10	44	12	44
Kriz	6	22	5	25
SKUPNO	146	462	147	460

Vpisi v višje srednje sole

VIŠJA SREDNJA SOLA	1995/96		1994/95	
	1. r.	skupno	1. r.	skupno
Znanstveni licej Prešeren	51	242	51	246
Znanstveni licej Prešeren	62	248	51	242
Klasični licej Prešeren	10	51	13	51
Trgovski tehnični zavod Zoisa	25	149	30	174
Oddelek za geometre	8	46	16	43
Pedagoški licej Slomšek	15	84	28	104
Poklicni zavod Stefan	36	150	37	161
SKUPNO	156	728	175	775

BURLO GAROFALO

Priročnik za prvo pomoč otrokom v nesrečah

V današnjih casih in pri nas, v zdravem in bogatem okolju, je bolj malo verjetno, da otrok potrebuje nujno zdravniško pomoč zaradi bolezni. To dokazujejo tudi statistike oddelka za prvo pomoč pri trzaski otroški bolnišnici Burlo Garofalo: glavni vzrok, zaradi katerega otroka pripeljejo v bolnišnico za hitri poseg, so nesreče. In teh je vseh vrst, največkrat pa nismo sposobni otroku takoj in učinkovito pomagati.

Primarij trzasko otroške bolnišnice Burlo Garofalo prof. Alberto Giulio Marchi je včeraj predstavil knjigo »Pediatrica prva pomoč« (v izvirniku »Pronto soccorso per il pediatra«), ki je ravnokar izšla pri založbi Nuova Italia Scientifica.

Nekaj besed o vsebini priročnika je povedal ravnatelj prof. Franco Panizon, ki je predvsem

poudaril, da so v knjigi zbrani izsledki dvajsetletne izkušnje prof. Marchija na področju prve pomoči otrokom, ki jih je prizadela nesreča. Te so predvsem prometne, vendar ne manjka niti drugačnih in celo cudnih neizgledov: otrok lahko pade s postelje in se močno udari, da se ga ne da več prebuditi, lahko ima težave pri dihanju, lahko pomotoma spijs alkoholno pijačo, ugrizne ga pes ali pici strupe na zuzelka, mladostnike lahko prizadene histerična kriza, dojenčka pa kriza neprenehnega jokanja in se bi lahko naštevali primere, pri katerih je potrebna nujna in specializirana pomoč.

V teh in številnih drugih primerih je novi priročnik koristen za specialista, kakor tudi za odraslega, ki mora otroku takoj pomagati.

ZAHTEVA PREBIVALCEV V UL. GIULIA

Park namesto stanovanj!

Pred telovadnico sole »Suvich« v Ul. Giulia bo danes od 16.30 do 17.30 manifestacija, s katero tamkajšnje prebivalstvo želi izraziti svoje nasprotovanje načrtu, po katerem bi pozidali še edino za javno zelenje primerno površino. Otroci bodo predstavili svoje izdelke na temo »Kaksen naj bo park moje sole«, ki jih bodo kasneje poslali zupanu, a pod ustrezno peticijo bodo zbirali podpise v pričakovanju, da rajonski svet, ki se sestane v ponedeljek, 18. t.m., zavrne načrt za gradnjo velikega stanovanjskega kompleksa.

Teren, o katerem je govor, je last podjetja Cividin SpA, kateremu je občinska uprava izdala dovoljenje za gradnjo več kot sto stanovanj, večjo površino pa bodo namenili trgovskim dejavnostim na drobno. Na omenjenem zemljišču je svojčas stala pralnica Lloyd Triestino in je poleg župnijske cerkve ter solskih poslopij, v katerih sta otroški vrtce in osnovna sola »Claudio Suvich«. Solo obiskuje več kot 500 otrok, vendar so brez zunanjih prostorov, ki bi odgovarjali njihovim potrebam. Zato prebivalci zahtevajo, da teren namenijo javnemu zelenju ter športnim objektom na prostem, ki bi se jih posluževala sosednja sola, a v izvensolskem urniku

tudi sami prebivalci, ki danes nimajo nič primerne na razpolago, kar obenem pomeni, da bi taka namembnost odigrala tudi primerno družbeno vlogo. Toliko novih stanovanj (parkirnih prostorov pa je predvidenih le 115) bi poleg tega se bolj otežilo razmere na itak prometni Ul. Giulia, na kateri je tudi onesnaženost velika, oškodovali bi trgovine na drobno, a poleg sole bi zrastle prava betonska pregrada.

Zainteresirani prebivalci zato terjajo spremembo regulacijskega

nacrta in predlagajo, da Občina podjetju Cividin ponudi v zameno drugo zazidljivo površino ali kaksno nepremičnino enake vrednosti. V tem smislu se obračajo do zupana in do odbornika za urbanistiko Cerve-sija s prošnjo, naj ne pride do dokončnega podpisa koncesije, dokler se znova ne seznanijo z vsemi družbenimi komponentami. Če ne pride do zamenjave terena, rajonski odbor od Sv. Ivana in s Kolonje predlaga tudi, da površino v javno korist razlastijo.

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Vprašanje pokopališč prerašča v politično afero

Kritike na račun poročila pristojnega odbornika Pecol Cominotta

Vprašanje tržaskih pokopališč prerašča v pravo politično afero z nepredvidljivimi posledicami. To je na sinočnji seji mestnega občinskega sveta jasno povedal pristojni odbornik Gianni Pecol Cominotto v odgovoru na vprašanja in interpelacije predstavnikov različnih političnih skupin. Odbornik je med drugim povedal, da je načelnik oddelka za pokopališča Roberto Pinto prav včeraj ponudil odstop, v svojem posegu pa je upravitelj priznal hude težave, ki se pojavljajo v pokopališki službi, dejal je tudi, da je treba odgovornosti za neurejeno situacijo iskati tudi v prejšnjih upravah.

Pecol Cominotto je omenil skoraj vsakdanje težave na pokopališču pri Sv. Ani in se bežno dotaknil hudih pomanjkljivosti nove mrtvašnice v Ul. Costalunga. Gre, kot znano, za nov objekt, ki pa ze sedaj ne odgovarja zakonskim predpisom in potrebam mestnega pokopališča. Mrtvašnica je brez slacilnic za osebje, ki se je doslej moralo celo posluževati sportske palače. Občinski delavci se sedaj preoblačijo in umivajo v kontejnerju, ki so ga začasno namestili ob mrtvašnici.

V razpravi, ki je sledila odbornikovemu poročilu, je marsikdo pozval občinske upravitelje, naj podrobno pro-

ucijo postopek gradnje mrtvašnice, vse projekte in ogromna sredstva, ki jih je Občina potrosila za gradnjo tega javnega objekta. Z zadevo se je svojčas ukvarjalo tudi sodstvo, preiskava pa, kot kaže, ni odobrila nič konkretnega, čeprav je marsikdo sumil, da gre tudi pri tem za večjo podkupninsko afero.

Najbolj kritičen do odbora je bil tudi sinoči svetovalec Zavezništva za Trst Alberto Russignan, ki je izrazil popolno nezadovoljstvo nad izjavami Pecol Cominotta. Russignan (njegovo gibanje podpira Illyjevo večino) je odborniku očital, da je občinskemu svetu posredoval zelo pomanjkljive informacije.

Pokopališča: stari problemi, a tudi nemarnost

Vprašanje pokopališč je v tem času ena od "vročih tem", s katerimi se sooča mestna uprava župana Illyja. Stari in objektivni problemi se prepletajo z novimi težavami, ki upravičeno razburjajo javnost, saj gre seveda za zelo občutljive probleme, katerim uprava doslej, resnici na ljubo, ni bila vedno kos.

V najhujšem položaju je osrednje pokopališče pri Sv. Ani, vključno z novo mrtvašnico v Ul. Costalunga, ki kaže nekatere zelo hude pomanjkljivosti. Občinski delavci delajo v zelo težkih pogojih, novi strogi zakonski predpisi so v marsičem mrtva crka, tako da sta pokopališče in mrtvašnica pod "stalnim udarom" zdravstvenih oblasti.

V okolici in na Krasu so nekoliko na boljsem, čeprav se tudi tukaj večkrat kršijo higienski predpisi pri pokopih. Kraska pokopališča so z izjemo openskega, ki je novo, vsa zelo stara, pojavljajo pa se tudi nekateri objektivni problemi, ki so vezani na kraska tla. Zemlja na Krasu namreč ni primerna za mineralizacijo trupel, ponekod, kot npr. v Barkovljah, pa imajo hude težave z vodo podtalnico, ki ob večjem deževju prodira na pokopališče. S težavami se soočajo tudi na Katinari, kjer je premalo zemlje, najhujše je vsekakor v Skednju, kjer bo pokopališče se dalje ostalo zaprto.

O vprašanju pokopališč se je včeraj ukvarjala komisija za prozornost v javni upravi. Oglasil se je tudi slovenski svetovalec Igor Dolenc, ki je obravnaval predvsem stanje pokopališč v kraski okolici. Dejal je, da ni mogoče naprtiti vseh odgovornosti za sedanje težave pristojnemu odborniku Gianniju Pecol Cominotto, kot dela desničarska opozicija, saj gre za nekatere objektivne probleme in za težave, ki jih je sedanji odbor v bistvu podedoval od prejšnjih. Dolenc je zavrnil tudi kritike, ki so padle in iz raznih strani se padajo na račun zadruga Vital (slednja ima v zakupu upravljanje nekaterih pokopališč) in se v mejah nelahke situacije zelo trudi za dobre odnose z zdravstveno enoto in z občinsko upravo.

Dolenc je tudi protestiral, ker predsednik omenjene komisije Bruno Sulli (Nacionalno zavezništvo) ni na včerajšnjo tiskovno konferenco povabil nasega dnevnika.

IZJAVA TAJNIKA DSL

»NZ je MSI«

Pokrajinski tajnik Demokratske stranke levice Stelio Spadaro je včeraj pozval svojega strankinega somisljenika, poslanca Franca Bassaninija, naj odreče sodelovanje na tržaskem prazniku Nacionalnega zavezništva. Bassanini je pozno popoldne sprejel Spadaro poziv in najavil, da ne bo sodeloval na jutrisnji okrogli mizi na Borznem trgu o političnem položaju v Italiji, ki jo bo vodil podpredsednik poslanske zbornice Ignazio La Russa.

Spadaro je svoj apel Bassaniniju, naj ne pride v Trst, utemeljil z dejstvom, da je Nacionalno zavezništvo pri nas v bistvu le preobleka nekdanje MSI, ki je ostala zvesta svojim neofasističnim značilnostim, kot jasno dokazuje nedavna farsa v občinskem svetu proti

dvojezičnim tablam. »Nacionalno zavezništvo ne more zahtevati od nas, da ga obravnavamo kot moderno desničarsko stranko, kot se dogaja drugod po Italiji, in potem se dalje vztrajati pri politiki MSI«, dodaja tajnik DSL, ki vsekakor upa, da bo tudi na Tržaskem, v interesu celotne skupnosti, Finijeva stranka prej ali slej postala verodostojna desničarska sila.

Za kroniko naj dodamo, da bo drevi gost "Praznika tricolore" NZ vsedržavni tajnik Gianfranco Fini, ki bo govoril na Trgu Unità, prireditelj pa se bo odvijala na sosednjem Borznem trgu. Občina je namreč preklicala dovoljenje za uporabo osrednjega mestnega trga sprčo znanih polemik, ki so izbruhnile na ponedeljkovi seji občinskega sveta.

SREČANJE

Prvi stik SKGZ s tržaško Prodijevo Oljko

Pomen povezovanja

»Povsem naravno in logično je, da novo politično povezovanje demokratičnih sil v Italiji pod simbolom Oljke ne more mimo manjšinskega vprašanja, o katerem mora imeti gibanje jasno in dosledno stališče.«

To je osrednja ugotovitev, ki je prišla do izraza na včerajšnjem srečanju delegacije Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki jo je vodil Klavdij Palčić, s koordinatorjema obeh tržaskih okrožij Prodijevega gibanja Marinom Voccijem in Ulricom Bianchijem. Na srečanju je bila soglasno izpostavljena potreba, da so krajevni dejavniki Prodijevega demokratičnega zavezništva nosilci politike sožitja med slovenskim in italijanskim prebivalstvom, v tem okviru pa je potrebno tudi odločno postaviti zahtevo po reševanju odprtih vprašanj manjšine.

Tako predstavniki SKGZ kot Oljke so bili enakega mnenja v ocenah, da so tržaske občinske

volitve z zmago Illyjeve uprave dovolj jasno nakazale, v kakšni smeri ima lahko mesto neko realno perspektivo razvoja. Illyjeva uprava pa to, kljub vsem pomanjkljivostim, dokazuje tudi z dejstvi. Izrednega pomena je, da se ta politika se nadalje utrdi, kar naj bo za zgled tudi Prodijevemu gibanju na vsedržavni ravni.

Včerajšnje srečanje je bilo se posebej pomembno v vidiku vsedržavnega srečanja Prodijevih odborov, ki bo potekalo konec tedna v Bassanu del Grappa in na katerega tržaski koordinatorji želijo prinesiti jasno opredelitev tako glede manjšinskega vprašanja kot tudi glede odnosov med Italijo in Slovenijo. Pozitiven razvoj teh odnosov je ključnega pomena za razvoj obmejnih krajev, v katerih je bilo zaradi pogubne politike zaostrovanja in nacionalizma zamujenih že preveč priložnosti, je se bilo poudarjeno na srečanju.

NOVICE

Izgnali sedem Romunov

Finančna straža je zelo poostрила kontrolo nad illegalnimi prihodi v državo, tako da so samo v prvih dneh tega meseca ustavili in zavrnila sedem romunskih državljanov, ki so skrivaj prešli italijansko-slovensko mejo. Tujski so bili tokrat sami moski, stari od 25 do 50 let, zasacili pa so jih vzdolž mejne crte: bili so brez dokumentov in za vzdrževanje potrebnih sredstev. Redki so namreč primeri, ko imajo pri sebi večje vnosne denarja. Običajno razpolagajo z manjšimi zneski, s katerimi si lahko oskrbijo le nekaj hrane. Postopek agentov je ob takih priložnostih rutinski: tujsce dobobra pregledajo, nakar jih pospremijo do najbližjega mejnega prehoda, kjer jih izženejo iz države.

Delovna mesta v devinsko-nabrežinski občini

V okrožnem uradu za delo v Ul. F. Severo 45 bodo v ponedeljek 18. in torek 19. od 8.30 do 12. ure sprejemali prošnje (na obrazcu C/1, ki dokazuje vpis v seznam za zaposlovanje) za naslednja delovna mesta v devinsko-nabrežinski občini: za 1 mesto kuharskega pomočnika za dobo 6 mesecev; za 1 mesto sluga za dobo 6 mesecev; za 1 mesto strojepisca-pripravnika za dobo 6 mesecev in za 1 mesto strojepisca-pripravnika za dobo 3 mesecev. Prositelji morajo imeti diplomu nižje srednje sole in izpolnjevati pogoje, ki jih določa pravilnik za javne uprave.

Ranila jo je eksplozija paradižnikove mezge

Maria Bernetić, 76-letna upokojenka iz Ul. Pola 2, je bila v sredo popoldne žrtev nevsakdanje nesreče. Medtem ko je polnila steklenice s paradižnikovo mezgo, ki jo je bila pravkar pripravila, je ena od steklenic nenadoma eksplodirala in jo hudo ranila. Mezga jo je opekla po obrazu in ranila v oko. Njen mož Leandro Stok ji je takoj priskobil napomoč in nemudoma poklical rešilec Rdečega križa, s kateri so jo prepeljali v bolnišnico. Ozdravela bo v dveh mesecih.

Policijski mački odkrili avtomobilski miši

Policijska izvidnica je v noči na četrtek v Ul. Stuparich opazila mladeniča, ki sta pravkar razbila šipo tamkaj parkiranega avtomobila. Agenti so takoj posegli in aretirali oba nepridiprava, 27-letnega Guida Cartolara in 20-letnega Christiana Pozzecca. Oba sta imela že opravka s policijo. V Ul. Stuparich in Ul. Petrarca so nato agenti odkrili še štiri parkirane avtomobile z razbitimi šipami.

PRODIJEV ODBOR / »SREČANJA NA TRGU«

(Ne)razlogi za nestrpnost, razlike kot bogastvo

Pot je v odprtosti, medsebojnem spoznavanju in odstopanju od zakoreninjenih predstav o sebi in o drugih

V dvoranici centra za tuje priseljence, ki ga v Starem mestu upravlja Acli in Caritas, so razobešeni lepaki: na enih so besede sožitja (plavalosi in crni fantek pod napisom - živim s teboj, ki si drugačen, tvoja drugačnost me bogati...), na drugih pa proti nestrpnosti (zasto nam to radite - zakaj nam to delate, je krik sarajevskega otroka, proti kateremu leti metek...). Zaradi slabega vremena, in po pravici tudi zaradi malostevilne publike, se je sinočnje srečanje na Trgu Cavana o »(ne) razlogih za nestrpnost: razlike kot bogastvo« moralo preseliti v bližnji sedež v Ul. del Sale. In tudi sam kraj, v katerem se vsak dan spopadajo s težavami in tegobami tolikih priseljencev, je dal poseben pečat izmenjavi mnenj o sožitju med različnimi ljudmi in kulturami.

Skoda, da ni bilo več publike in zlasti takih mladih, ki so zaprti v svoji ozki intoleranci do vseh drugačnih. Prislunhili bi lepim in čistim mislim, ki so jih povedali Marino Vocci, pobudnik in dolgoletni predsednik krožka Istria, danes pa koordinator tržaske sekcije Prodijevega gibanja, predsednica Skupine 85 Patrizia Vascotto, predsednik Krožka 91 Michele Gangale, predstavnica Centra Acli Caritas Leda Zocchi in predsednik Zskd Ace Mermolja. Skoda, ker vse dokler

ne bo taka miselnost prodrla v sirsi krog italijanske večine in slovenske manjšine, se v Trstu ne bo uveljavila prava kultura sožitja. Ki ni in ne sme biti samo kultura strpnosti, ko eni tolerirajo druge - sicer tudi tega vse prevekrat ni.

Sinočnji govorniki so z različnih zornih kotov orisali, kakšno bogastvo je v razlikah, v večkulturnosti, tržaška družba pa ga ne bo dosegla brez večje odprtosti, brez medsebojnega spoznavanja in komuniciranja, brez pripravljenosti, da vsak odstopi od svojih zakoreninjenih in togih miselnih predstav o sebi in o drugih. Sicer bo vsaka skupnost se naprej zaprta v obrambi svoje etnične posebnosti in velika priložnost za razvoj in uveljavljanje Trsta kot pomembnega mesta v srcu Evrope bo izgubljena. Nujno je treba prebiti zid med slovensko in italijansko komponento, brez cesar se ne bo razvil niti human odnos s priseljenci in z vsemi ostalimi drugačnimi ljudmi, ki stopajo vsak dan mimo nas. Kar je nedvomno v njihovem, pa tudi v našem interesu civiliziranih in kulturnih ljudi.

Srečanje je priredil »Odbor za Italijo, kakršno si želimo« oz. odbor, ki se prepozna v gibanju »oljke« Romana Prodi in spada v niz pobud z naslovom »Razpravljajmo na trgu«.

OPČINE / PREDSTAVITEV KNJIGE

»Vas, ljudje in čas« v izpopolnjeni izdaji

Nastop igralcev dramske skupine in pevskega zbora

V sredo zvečer je Slovensko kulturno društvo Tabor v sodelovanju s knjižnico Pinko Tomazic in tovariši predstavilo drugo izdajo knjige "Vas, ljudje in čas - zgodovina Opcin", ki je izšla leta 1975. Ta drugi ponatis je nastal prav na pobudo knjižnice, ki je tudi dopolnila delo s podatki iz zadnjih dvajsetih let in dodala krajši italijanski prevod. Italijansko prebivalstvo Opcin je sicer prisotno tudi v knjigi sami, v kolikor je ta etnična komponenta segla v vasko življenje. Knjiga, ki sta jo pripravila Angel Vremec in Ivan Sosić, je v zadnjem ponatisku izšla v 2000-ih izvodih in je opremljena s številnimi slikami.

Uvodno besedo k spremni manifestaciji je imela Stanka Hrovatin, ki je poudarila, da je knjiga posvečena tistim, ki so to delo začeli. Predstavitev knjige je uokvirila v dvorani Prosvetnega doma tudi razstava "Človek in zemlja - opinski jus", ki so jo odprli ob poletnem Taboru in na kateri si je prisotno občinstvo lahko ogledalo najrazličnejše predmete iz preteklosti in razne sezname ter mape.

Ob knjigi pa je SKD Tabor predstavilo tudi nekatere pester utrinke iz openskega življenja; skupina igralcev je tako v režiji Draga Gorjupa pripravila živ pregled vaskih rekov, ki se je pričel pri svetnikih in nadaljeval s priimki in nadimni; dopolnili so ga tudi tipične fraze v openskem narečju. Spored večera sta s svojim

nastopom obogatila tudi moski in mešani pevski zbor "Tabor" pod vodstvom Sveta Grgica, ki je za to priložnost zbral nekatere pesmi iz tadi-

cionalnega repertoarja; med temi je izstopala dvojezična "Tram de Opcina". Občinstvo se je polnostevilno udeležilo te manifestacije

in se vidno zabavalo predvsem ob podajanju recitatorjev; večer je zaključila družabna zakuska.

Luisa Antoni

DANES NA GROČANI

Okrogla miza o kraškem parku

V okviru pobud ob priložnosti odprte meje 1995 bo danes ob 18. uri v hotelu Pesek na Pesku okrogla miza na temo: »Za in proti parkom na Krasu - Možnosti razvoja krajevnega kmetijstva in živinoreje«. Uvodni poročili bosta podala prof. Livio Poldini in arh. Igor Jogan. Okroglo mizo bo vodil predsednik Kraske gorske skupnosti Ivan Sirca.

Jutri in v nedeljo bodo odprli prostemu prehodu kmetijska mejna prehoda v Gročani in v Botaču v dolini Glinščice od 9. do 18. ure. Možni bodo tudi vodeni obiski v dolino Glinščice, ob 17. uri pa bo v koči Premuda koncert pihalnega orkestra Breg. Oba dni bo v Gročani tudi že osma izvedba tradicionalne Razstave-sejma kmetijskih pridelkov Krasa z raznimi razstavami, kulturnim sporedom in plesom.

NARAVNE ZANIMIVOSTI

Botanični vrt Carsiana v Zgoniku že v zgodnje jesenski preobleki

V botaničnem vrtu »Carsiana« je to teden orkasnih rastlin zgodnje jeseni. Mednje spada navadno volčje jabolko (*Physalis alkekengli*); njegova mehurjasto napihnjena rdeča casa, ki obdaja jagodo, spominja na kitajske lampiončke. Posušena rastlina se lahko ohrani dolgo časa. Isto velja tudi za navadno in bradavičasto trdolesko (*Euonymus europaeus* in *Euonymus verrucosus*); njun plod, stirdelna rdeča glavica z belimi ali črnimi semeni, ki so obdana z omešenim ovojem, spominja na kardinalsko cepico. Toda pozor, rastlina je strupena, zauziti plodovi imajo močan odvajalni učinek.

Prava paša za oči je tudi pisani setraj (Satureja variegata ali su-

spicta) z blede vijolicastimi, skoraj belimi, ali zamolklo violicastimi cvetovi. Pogostoma jo zamenjujejo z materino dušico (*Thymus*), kar pa ni nič hudega, saj je tudi pisani setraj aromatična rastlina, ki se uporablja v kuhinji.

Obiskovalce opozarjamo, da jih bodo ob sobotah in nedeljah naravoslovni vodici popeljali skozi bogastvo in zanimivosti »Carsiane«, edinega botaničnega vrta kraske flore, ob naslednjih urah: 10.30, 14. in 16. uri. Sicer je vrt odprt po naslednjem urniku: od torke do petka ob 10. do 12. ure, ob sobotah, nedejah in praznikih pa od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure. Telefonska številka »Carsiane« pa je 040/229573.

POBUDA V DOBRODELNE NAMENE

Noč solidarnosti na Gradu sv. Justa

Udeležba vseh tržaških DJ-ev - Izkupiček
Združenju za boj proti cistični fibrozi

Letos poleti se je na Gradu sv. Justa zvrstil bogat niz raznolikih in zanimivih pobud, poletna sezona pa se počasi izteka in organizatorji bi jo radi zaključili z zabavnim in obenem tudi koristnim večerom z nazivom »Noč solidarnosti«. V ta namen so se povezali z Združenjem za boj proti cistični fibrozi (Associazione fibrosi cistica), ki ima svoj sedež v tržaski bolnišnici Burla Garofala in odločili, da bodo izkupiček večera namenili Mednarodnemu centru za biotehnologijo (ICGEB) na Padricah. Na omenjenem centru deluje raziskovalna ekipa prof. Fransisca Baralle, ki isče ustrezno genetsko terapijo za zdravljenje cistične fibroze, bolne otroke pa zdravi dr. Faraguna v bol-

nišnici B.Garofala. Prof. Baralle nam je na zelo poenostavljen način razložil, da se bolezen pojavi kot posledica pomanjkanja neke informacije v DNA-ju: otrok jo deduje, če sta oba starša zdrava prenositelja te anomalije. Kot posledica se na dva tisoč dojenčkov eden rodi s to boleznijo. Običajne terapije so precej učinkovite, saj je zdravnikom v zadnjih casih uspelo podaljšati življenje bolnikov, cilj pa je popolna ozdravitev, ki je urensljiva samo s primerim posegom v DNA. V centru na Padricah preizkušajo to metodo na živalskih modelih.

Noč solidarnosti bo zacela v torek, 19. t.m., ob 22. uri na Gradu sv. Justa in se bo po 2.30 nadaljevala v disku La Capannina (v Ul. Costalunga 113). V primeru slabega vremena bo celoten večer potekal v omenjenem disku. Za glasbo in zabavo bodo poskrbeli tržaski DJ-ji in animatorji. Prisotni bodo tudi predstavniki Združenja za

boj proti cistični fibrozi za morebitne informacije. Kdor zeli podpreti pobudo, ne da bi se udeležil večerne družabnosti, lahko vloži denar na sledeči tekoči račun: C.CTE 890.40000 - Credito Italiano; poštna številka 10024347.

Poleg tega bo Združenje priredilo v nedeljo, 17. t.m., kolesarsko dirko. Udeleženci se bodo zbrali na Proseški ul. v bližini krizišca za Brisice ob 9. uri, kjer bodo kolesarji placali 5.000 lir vpisnine (tudi ta denar bo namenjen raziskovanju) in od koder bodo startali ob 10. uri. Na pol poti bo Občina Zgonik nudila prigrizek, organizatorji so vsekakor poskrbeli tudi za kosilo. (LG)

BOLJUNEC / RADIO ONDA LIBERA

Vrsta srečanj in koncertov proti vojni v bivši Jugoslaviji

V Boljuncu se zaključuje festival Rosandra Crossing, ki ga prireja radijska postaja Radio Onda Libera. Danes popoldne bo najprej srečanje s predstavniki revije Arkzine, glasbene skupine Apatridi in anarhične skupine ZAP, naslov srečanja pa je Iz Zagreba proti vojni. Zvečer bosta nastopili skupini Apatridi iz Zagreba in Massimo Volume iz Bologne. Jutri pa bo okrogla miza o bivši Jugoslaviji, izkušnje in predlogi, zvečer pa bo nastopila znana neapeljska glasbena skupina 99 Posse e bisca. Vse prireditve, popoldanska srečanja se začnejo ob 18. uri, koncerti pa ob 21., bodo pred občinskim gledališčem Preseren, v primeru slabega vremena se bodo preselile pod platneno streho. Na festivalu nadalje zbirajo pomoč za prebivalce bivše Jugoslavije.

Vodena ogleda po muzeju Schmidl

Jutri popoldne ob 18. uri in v nedeljo dopoldne ob 11. uri si lahko zainteresirani ogledajo zbrano gradivo o pripravah in izdelavi spomenika Verdiju, ki so ga svečano odkrili 27. januarja 1906. Trst je bil sploh zelo pozoren do velikega skladatelja, saj so že ob njegovi smrti po njem poimenovali operno gledališče in trg pred njim, nekaj let kasneje pa so mu postavili tudi spomenik.

Zadnji poletni koncerti na gradu

Na prostranem dvorišču tržaškega gradu se bo ob izteku poletja zvrstilo še nekaj glasbenih večerov. Jutri zvečer bo od 22. ure dalje na sporedu glasba Sandra Orlanda, v nedeljo zvečer bo poklon Elvisu Presleyu z razstavo predmetov, v torek bo solidarnostni večer, ki se ga bodo udeležili vsi uslužbenci diskotek, in končno bo prihodnjo soboto Dulcis in fundo, se pravi zadnja glasbena noč pobud Triestate '95.

AMBICIOZNA OPERNA POSTAVITEV GODBE OD KOROŠCEV

Verdijeva Traviata v Kulturnem domu

Pri godbenem društvu od Koroscev so te dni vsi marljivo zasedeni s pripravami za veliko prireditev ob dvajsetletnici ustanovitve godbe, ki bo jutri v tržaskem Kulturnem domu. Za to priložnost so si postavili res ambiciozen cilj, saj bodo uprizorili pravo resnično opero, in sicer Verdijevo Traviato s pevci, zborom, recitatorji, kulisami, kostumi in seveda glaslo, prirejeno za godbeni sestav. Res dokaj nenavadna izbira: kako je do nje prislo? »Pravzaprav je zamisel prišla povsem naravno,« v en glas odgovarjajo člani upravnega odbora, »saj je godba od zmeraj imela v svojem repertoarju operno in operetno glasbo, celo z opernimi pevci smo že nastopili, zato smo menili, da je prisel čas, da pokažemo, kaj znamo prav s tem zahtevnim nacrtom, s postavitvijo cele opere in torej tudi delov, ki se niso bili izvedeni v taksem sestavu.«

Sicer je godba od Koroscev, ki se uradno imenuje Filarmonica di S. Barbara, nastala leta 1975 pod pokroviteljstvom pustne skupine Lampo, delno tudi zato, da bi jo spremljala ob miljskem pustnem sprevodu. To nalogo je godba odlično opravljala - mimogrede povedano, njeni člani so sploh prvi med

miljskim pustom korakali med semami v kostumih, ki so bili ubrani na isto temo kot skupina - vendar je že od vsega začetka imela tudi lastno samostojno osebnost. Udeležili so se številnih natečajev, tako v Italiji kot v tujini, in se marsikdaj uvrstili v sam vrh. Letos so, denimo, prejeli drugo nagrado na natečaju v Pesaru in prvo v Piove di Sacco. Od vsega začetka jo vodi Liliano Coretti, ki vodi tudi glasbeno šolo, pravzaprav poučuje vse člane, od najmlajših do najstarejših. Srednja starost članov, ki jih je danes približno petdeset, je od dvajset do dvain-

vajset let, med njimi pa je tudi srednjesolska mladina in kak starsejši godec. Večina je pristopila k godbi se v otroških letih in tam razvila ljubezen do glasbe. Marsikdo je pozneje koncal studij na konservatoriju, nekateri se z glasbo tudi poklicno ukvarjajo, vendar so skoraj vsi ostali navezani na godbo.

Repertoar godbenega orkestra je dokaj raznolik, od raznih koracnic do operanih arij in jazz glasbe. Prav v tem pogledu je bila za godbo pomembna udeležba na raznih natečajih, saj je poleg možnosti navezovanja stikov nudila priložnost za

nova spoznanja in odkrivanja novih, zahtevnih skladb, ki jih marsikateri skladatelj piše prav za takšne sestave.

No, iz vsega tega se je porodil sklep, da dvajsetletnico proslavijo z operno predstavo. Dirigent Liliano Coretti je skrbno priredil partituro za godbina glasbila, godci marljivo vadijo, ostali člani skupine pa se ukvarjajo z vsem ostalim, od kulis in kostumov do vseh upravnih obveznosti, ki jih ni malo. Za pevske vloge so se obrnili na skedenjski zbor "Silvulae Cantores", s katerim že dalj časa sodelujejo. V glavnih vlogah bodo nastopili Elisabetta Richter v vlogi Violette Valery, Giuseppe Botta kot Alfredo in Ezio Cardei kot Alfredov oče Giorgio Germon; igralca Sabina Censky in Dino Castelli pa bosta povezovala dogajanje z odlomki iz Dumasove Dame s kamelijami.

Predstava bo torej jutri ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Pri godbi so sicer vznemirjeni, vendar pa prepričani, da bo slo vse v redu, saj je vse dobro pripravljeno. Zato pričakujejo, da bo občinstvo, med katerim je godba zelo priljubljena, v velikem številu prislo pogledat, česa vsega je zmožna. (bov)

VOKALNE SKUPINE / JUTRI V ŠMARTNEM PRI LITIJ

Gostovanje skupine »Musica noster amor«

Skupina deluje v okviru Glasbene matice v Trstu

Vokalna skupina »Musica noster amor«, ki deluje v okviru trzaskе Glasbene matice, bo jutri nastopila na 15. Srečanju malih pevskih skupin v Smartnem pri Litiji. Srečanje, ki ga prireja Zveza kulturnih organizacij Slovenije in ZKO Litija, se bo odvijalo na dveh koncertih: na popoldanskem ob 17. uri v Kulturnem domu in večernem koncertu ob 19.30 v župnijski cerkvi. Skupno bo nastopilo 23 skupin, vse iz Slovenije z izjemo trzaskе skupine. Vokalna skupina »Musica noster amor« bo izvajala tri sestglasne motete Jakoba Gallusa.

Vokalna skupina Musica noster amor deluje v okviru Glasbene matice v Trstu in v njej sodelujejo člani zbora Jacobus Gallus

in drugi ljubitelji polifonskega petja. Glavni namen skupine je peti polifonsko glasbo posvetelega značaja v solistični zasedbi; za take prilžnosti, kot je koncert v cerkvi, pa se posveti tudi nabožni glasbi.

Skupino sestavljajo Nataša Gregori, Tamara Stanese, Silvia Mosco, Bogdan Kralj, Janko Ban in Tomaž Simčič.

Repertoarna izbira skupine Musica noster amor se zacena pri skladatelju Jakobu Gallusu in njegovih madrigalih oziroma za koncert v cerkvi - motetih; ob tem pa skupina isce prepletanje, primerjavo in dopolnjevanje različnih glasbenih aspektov ozjega in širšega območja ter sega po drugih skladbah v skladu z vokalnimi značilnostmi svojih članov.

Skupina je nastala na začetku leta 1995 na pobudo Tamare Stanese. Njeno umetniško vodstvo je prevzel Janko Ban, vendar pa vsi člani enakovredno sodelujejo pri izbiri skladb in oblikovanju

njihove interpretacije. Doslej je skupina nastopila na reviji Primorska poje, na Smarnicnem koncertu na Opcinah in na otvoritvi razstave Marte Kunaver v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu.

Italijanska kultura v Vzhodni Evropi

V veliki dvorani trzaskе univerze bo jutri ob 9.30 slovesno odprtje petdnevnega mednarodnega zasedanja Društva Dante Alighieri. Zasedanje, ki je ze 72. po vrsti, bo priklicalo v Trst veliko izvedencev iz raznih krajev Evrope, predvsem pa iz držav srednjevzhodne Evrope. Letosnje zasedanje je namreč posvečeno prisotnosti italijanske kulture v teh državah. Jutrišnji slovesnosti bo poleg zupana Illyja prisostvoval tudi podtajnik predsedstva Republike prof. Guglielmo Negri, saj poteka zasedanje pod pokroviteljstvom predsednika Republike.

AKTUALNE TEME

Nasilje nad mladoletnimi

Otroci so prav gotovo najbolj izpostavljeni fizičnemu in psihološkem nasilju. Mala oseba v razvoju je namreč v celoti odvisna od staršev, zal pa prav sami roditelji pogostokrat znasajo nanje svoje frustracije. Primeri nasilja nad otroki se vrstijo kot na tekocem traku: okrutno fizično nasilje, psihološko nasilje, ki večkrat za vedno iznakazi otrokovo osebnost, zapuscenost in osamljenost, v kateri jih živi na tisoce. Statistike zelo jasno govorijo: danes ima v Italiji vsaj 40 otrok na 100 take ali drugače težave v socializaciji, 25 jih predcasno zapusti solo, 5 na 100 jih dela ze v ranem otrostvu, vsaj trije pa živijo v težkih družinskih pogojih. Pa se bolj dramatično: en otrok na sto je zrtev težkega fizičnega nasilja, dva mladoletnika na 10.000 si vzameta življenje, 8 na 10.000 pa je vplete-

nih v kriminalna dejanja. Vse te številke nedvomno zbuja jo veliko skrb: otrok je v hitrem ritmu danasnega življenja praktično sam.

Telefonski servis »Telefono Azzurro« prejme na celotnem državnem ozemlju preko 20.000 klicev na leto, socialni delavci pa poudarjajo, da za vsako signalizacijo primera nasilja ostane še drugih deset prikritih. Kot primerjavo naj navedemo le podatke o Franciji (25.000 navedb nasilja), Nemčiji (200.000 navedb) ter strahotno stevilno enega milijona primerov raznovrstnega nasilja nad otroki v Združenih državah Amerike.

Trzaska »Linea Azzurra« dobi na leto nekaj cez sto klicev na pomoč, po vecini klicev jo sosedje, ki npr. slišijo, kako se otrok v sosednjem stanovanju ves dan joce ali pa solski prijatelji, ki so vide-

li, kako so njihovega prijateljska prebutali. Kaj pa potem telefonski servis ukrene? Dopri nos tega telefonskega servisa za klice v sili je nedvomno izrednega pomena; »Linea Azzurra« uradno sodeluje s pokrajinskim socialnim skrbstvom za mladoletne, ki krije celotno socialno problematiko otrok in mladostnikov do 18. leta, preverja verodostojnost raznih kritičnih situacij za Somdisce za mladoletne, skrbi za t.i. teritorialno vzgojno službo (ekipi socialnih delavcev je dodeljeno specifično območje - po dolgih »bojih« slovenskih socialnih delavcev s Trzasko obcino, so zdaj končno uradno dodeljeni slovenskim vasem izključno slovenski socialni delavci), poleg tega sodeluje se z vrsto drugih ustanov: med temi naj omenimo le Dijaski dom, ki je edina ustanova na trzaskem ozemlju, ki nudi za-

tocišce v sili desetina m t.i. »ptickom brez gnezda«- malim beguncem in priseljencem, ki jih mestna policija zaloti po cestah brez dokumentov. Policija male »neznance« iz tujih držav prijavi Sodiscu za mladoletne, ta pa otroke, ki nimajo odprtih racunov s pravico, zacasno dodeli slovenskemu Dijaskemu domu. Mladoletni Albanci, Marocani in drugi priseljenci naj bi v Dijaskem domu praviloma ostali le tri mesece, večkrat pa se zgodi, da se ta doba se podaljša, posebno v primeru mladoletnih begunccev iz vojnih območij bivše Jugoslavije. Socialna delavka Odila Bufon je zelo jasno povedala: »Zalostno je predvsem dejstvo, da nase mesto ne nudi sploh nobenega zatocišca vojnim beguncem, edina ustanova, ki vsaj delno za to skrbi, je prav Dijaski dom«.

Vida Valencic

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
15. septembra 1995
DOLORES

Sonce vzide ob 6.42 in zatone ob 19.17 - Dolžina dneva 12.35 - Luna vzide ob 22.08 in zatone ob 13.08.

Jutri, SOBOTA,
16. septembra 1995
LJUDMILA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 18 stopinj, zračni tlak 1007,1 mb narašca, veter vzhodnik 12 km na uro, vlaga 83 odstotna, padlo je 4,2 mm dežja, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Simone Vancheri, Fabrizio Frangi-

ni, Paolo Turaccio, Matteo Depase, Chiara Pizzo, Gabriele Omari, Cheikh Ahmadou Bamba Benussi Thioune, Jessica Russiani, Fabio Zanuttigh, Simone Giugliarelli.

UMRLI SO: 89-letni Mario Furlan, 65-letni Francesco Paolo Escoffier, 82-letni Valentin Zerjal, 86-letni Luigi Grassilli, 63-letna Edda Iellenz, 74-letni Saverio Paparo, 74-letni Maurizio Stocchi, 68-letna Amelia Bisiacchi, 76-letni Valerio Mervich, 53-letna Rina Belfi, 79-letni Bernardino Murgia, 89-letni Federico Sumani, 85-letna Vittoria Petris, 72-letna Caterina Zuanelli, 88-letna Severina De Simon, 37-letni Marjo Tiina Kaarina Ylioja, 89-letni Edoardo Antoniani.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 11. do NEDELJE, 17. septembra 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Bernini 4 (309114), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998)

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Largo Piave 2 (tel. 361655).

Za dostavljanje zdravil na dom
tel. 350505
TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

DRUŠVO MLADIH
RAZISKOVALCEV

TRST - GORICA

vabi na srečanje

SPOMIN
NA
PAVLA

jutri, 16. t. m., ob
20. uri v občinski
knjižnici v Saležu

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Scemo e più scemo«, i. Jim Carey, Jeff Daniels.

EXCELSIOR - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Allarme rosso - Il pericolo corre sul fondo«, i. Denzel Washington, Gene Hackman.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Pasolini - Un delitto italiano«, r. Marco Tullio Giordana.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.50, 20.10, 22.30 »Waterworld«, i. Kevin Costner, Dennis Hopper.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »French Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin Kline.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »L'isola dell'ingiustizia (Alcatraz)«, i. Christian Slater, Kevin Bacon, Gary Oldman.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.00 »L'incantesimo del lago«, risani film; 19.45, 22.00 »L'ultima eclisse«, i. Katy Bates, Jennifer Jason Leigh.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Carlington«, i. Emma Thompson.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Il vizio nel ventre di Karin e Marisa«, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00 »Free Willy II«; 17.40, 19.10, 20.35, 22.15 »Fermo posta Tinto Brass«, r. Tinto Brass, prepovedan mladini pod 18. letom.

ALCIONE - 20.00, 22.00 »Il guardiano di notte«, r. Ole Bornedal.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Butterfly Kiss«, r. Michael Winterbottom, i. Amanda Plummer, Saskia Reeves, prepovedan mladini pod 14. letom.

PRIREDITVE

8. RAZSTAVA - SEJEM značilnih pridelkov Krasa GROČANA, pokroviteljstvo Kraska gorska skupnost. Program: jutri, 16. t. m., ob 17. uri odprtje razstave-sejma; od 20. ure dalje ples z ansamblom Kraski kvintet; v nedeljo, 17. t. m., ob 11. uri odprtje razstave-sejma; ob 16. uri kulturni program; od 19. ure dalje ples z ansamblom Primorski Fantje. Oba dneva od 9. do 18. ure prost prehod državne meje Gročana - Lokve. V srenjski hiši bo razstava gob.

OBVESTILA

KD LIPA sporoča, da bo v Bazovskem domu se odprta razstava »Leto 1945 skozi objektiv Maria Magajne« jutri, 16. t. m. od 20. do 22. ure ter v nedeljo, 17. t. m. od 17. do 19. ure.

KD RDECA ZVEZDA vabi na tečaj sivanja narodnih nos. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 18. t. m., ob 20.30 na sedežu društva.

FOTOKROŽEK TRST 80 obvesca svoje clane, da za fotografsko razstavo v priredbi »La finestra«, namenjeni vsem »članjenim skupinam iz dezele FJK v vsedrjavno zvezo FIAF na temo »Krajine v FJK«, morajo biti dimenzije crno/belih ali barvanih slik 20x30 ali manjše, toda nastavljene na lepenko iste dimenzije. Obenem obvesca, da bo obicajna seja danes, 15. t. m., ob 20.30.

TRZASKO FOTOGRAFSKO DRUŠTVO prireja fotografski natečaj na temo »Clovekova podoba« v barvanih ali crno/belih slikah. Dela v starih izvodih je treba poslati na sedež v Ul. Zovenzoni 4 do 23. t. m. ali na poštni predal st. 1001 - Trst center. Za nadaljnje informacije tel. vsak dan od 18. do 20. ure na st. 040/635396.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK prireja tudi letos glasbeno solo. Informacije in vpisovanja v Soscevi hiši na Proseku ob torkih in petkih od 20.30 dalje.

GLASBENA MATICA TRST - Sola M. Kogoj v sodelovanju z Godbeniskimi solami vpisuje za pihala, trobila in tolkala v godbenih prostorih po naslednjem razporedu: Breg: terek in cetrtek od 20. do 22. ure, Nabrezina: ponedeljek in cetrtek od 20.30 do 22. ure, Prosek: terek in petek od 20.30 do 22. ure, Ricmanje: sredi od 17.30 di 19.30 in Trebce: ponedeljek in petek od 20.30 do 22. ure. Informacije - tajništvo GM, Ul. R.Manna 29 Trst, tel. st. 418605.

DEKLISKI PEVSKI ZBOR V.VODNIK zacanja vaje v terek, 19. t. m. v prostorih KD V.Vodnik ob 20. uri. Vabljeni so vse nove in stare pevke. Informacije na tel. st. 228438 - Valentina.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvesca, da bo urad odprt za clane ob torkih od 9. do 10.30.

SK BRDINA sporoča, da se nadaljujejo trenigi vsak terek in cetrtek. Zbirališce ob 18. uri na trgu Brdina na Opcinah.

SK BRDINA obvesca, da je sedež odprt. Za informacije vsak ponedeljek od 19. do 20. ure.

SK BRDINA organizira tečaj smucanja na plastini stezi. Informacije na sedežu kluba vsak ponedeljek od 19. do 20. ure.

IZLETI

KRISKA - ZVEZA UPOKOJENCEV obvesca izletnike, da avtobus za izlet v Vo odpelje izpred kriskega spomenika v nedeljo, 17. t. m. točno ob 6.45.

ŠOLSKE VESTI

UCITELJI OS F. BEVKA na Opcinah sporočajo, da bo zacetna solska masa jutri, 16. t. m., ob 10. uri v openski župni cerkvi.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Samo spsobni interesi naj tel. na st. 040/368705.

AUDI 80 AVANT 2.0 E, letnik '93 v odličnem stanju, ugodno prodam. Tel. v uradnih urah na st. 040/369858 - 362014.

A 112 elegant, letnik '82 v dobrem stanju z opravljenim revizijo prodam za 700.000 lir. Tel. na st. (040) 576116.

PUNTO 75 prodam, 5 mesecev star, lastnik delavec tvrdke Fiat. Odkupim tudi star avtomobil po dogovoru. Tel. st. 229224.

PRODAM fiat tipo 1400 I.E., letnik '93, bele barve, prevoženih 38.000 km. Tel. s. 226517.

ZARADI selitve prodam aprilja RS extrema, letnik '93, 19.000 km. Motor ima se leto garancije aprilja. Cena 4.500.000 lir. Tel. st. 572493 ob uri obedov.

PRODAM keramično barvano pec na drva Palazetti, široko 60 cm in visoko 70 cm, 120 kg. Tel. st. 208936.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-tilje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

PRODAM ford escort ghia 1600, pet vrat, 16 v, letnik december 1992. Tel. st. (040) 414478-zvečer.

PRODAM malo rabljen otroški voziček Chicco Atlantic za 120.000 lir in stajco za 30.000 lir. Tel. st. 212635.

PRODAM električno napravo za ohlajevanje mosta. Tel. st. 327240.

PRODAM malo rabljen mali mlin za grozdje. Tel. st. 0481/882421.

PRODAM grozdje -be-lo na trti, malvazia. Tel. st. 228146.

PO UGODNI ceni prodam fige. Tel. st. 910140.

V ZGONIKU prodam zazidljivo zemljišce površine 2.800 kv.m. Tel. st. 045/7571180 ali 040/215258.

V TRZICU prodam po ugodni ceni petstano-vanjsko hišo s tremi trgovinami. Tel. st. (0481) 82531.

TRGOVINSKI prostor v Gorici, v blizini sod-nije, primeren tudi za urad, oddamo v najem. Tel. st. (0481) 531826.

BAR na Proseku isce 18/20-letno vajenca/ko part-time ob petkih, sobotah in nedeljah. Tel. 225286.

GOSTILNA na Krasu isce izkusenega kuharja. Tel. st. 362949 ali 362925 (ob uradnih urah).

PREVAJAM slovensko, italijansko in srbohrvasko. Tel. st. 212055.

PODARIMO v Krizu dva pisčka. Zainteresirani naj pridejo v Kriz st. 242 ali tel. na st. 220807.

COS P. TOMAZIC iz Trebc isce pisarniske omare v dobrem stanju. Darovalci naj tel. na st. 214300 (sola) ali 211119 (ravnateljstvo v dopoldanskem casu).

PRISPEVKI

V spomin na drago Pierino Kjuder vd. Pecar, ob 1. obletnici smrti, darujeta sin Fabio in hci Majda z družinama 100.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

V spomin na Slavko Ferlat daruje Karla 20.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na prijatelja Janka Milica daruje Drago Grilanc 20.000 lir za spomenik padlim v Saležu.

Namesto cvetja na grob Valentina Zerjala iz Boljunca darujeta Marina Grzancic in Ana Korosec 50.000 lir za Dijaski dom.

Namesto cvetja na grob Valentina Zerjala iz Boljunca daruje Sonja Batic z družino 40.000 lir za Dijaski dom.

15.9.1994 15.9.1995

Ob 1. obletnici smrti drage

Pierine Kjuder
vd. Pecar

se jo z ljubeznijo spominjajo

sin Fabio in hci Majda z družinama

Lonjer, 15. 9. 1995

Pri osmrtnici

VITTORIO PRIBAC,
objavljeni dne 13.9.95

se je pomotoma vrinila neljuba napaka :

pri zalujocih je BRAT in ne sin ROMANO

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdivino 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 28. MAJA DO 23. SEPTEMBRA 1995

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34), Op.: ukinjeno ob praznikih
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08), Benetke (23.21)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.36)
8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.30)
10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.42)
10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.19)
11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.19)
13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.19)
14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.49)
15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.19)
16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.41)
16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.02)
17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.19)
18.50	(D)	ukinjen od 31.7. do 27. 8.
		Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.23)
18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.34)
19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.14)
20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.37)
20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.32)
21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.19)
22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.37)
23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.19)
0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.19)
1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.19)
2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.12)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)
16.56	(R)	Tržič (17.23), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54). (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01), (ukinen od 31.7. do 26.8.)
7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27)
8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09).
0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.13	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Opčine (10.05), Sežana (10.34), Ljubljana (12.35), Zagreb (14.52)
12.02	(IC)	DRAVA - Opčine (12.49), Sežana (13.13), Ljubljana (14.55), Budimpešta (22.42)
17.57	(IC)	KRAS - Opčine (18.40), Sežana (19.03), Ljubljana (20.45), Zagreb (22.58)
0.02	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Opčine (0.50), Sežana (1.19), Ljubljana (3.15), Zagreb (5.32), Budimpešta (11.58)

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.52	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40)
10.58	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.05), Sežana (10.05), Opčine (10.14)
16.57	(IC)	DRAVA - Budimpešta (6.20), Ljubljana (14.10), Sežana (16.01), Opčine (16.10)
19.51	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54)

10

Petek, 15. septembra 1995

GORICA

GLASBA / VIOLINISTI V KULTURNEM DOMU

Koncerti finalistov natečaja Lipizer

Danes tudi komemoracija 100-letnice rojstva goriškega skladatelja - Priložnostni poštni žig

V Kulturnem domu se se nocoj in jutri nadaljujejo finalni nastopi šestih najboljših violinistov 14. mednarodnega natečaja Rodolfo Lipizer. Po zahtevni selekciji je iz polfinalnih nastopov izšla sledeča sesterica: Sergej Ostrovski - Izrael, Giovanni Angeleri - Italija, Kristof Barati - Madzarska, Andreas Zumthor - Svica, Marko Josifoski - ZR Jugoslavija in Florin Croitoru - Romunija. Prva dva sta svoj finalni nastop ob spremljavi orkestra romunske Filharmonije "P. Costantinescu" opravila že sinoci, ostali pa bodo prisli na vrsto nocoj in jutri. V tem sklepnem delu tekmovanja ima vsak kandidat v prvem delu na izbiro eno od dveh obveznih skladb (Beethoven op. 61 ali Brahms op. 77), v drugem delu pa lahko izvede poljubni koncert. Zmago-

valca bodo razglasili v nedeljo ob 20. uri, ko bo nagrajevanje in nato ob 21.00 koncert najbolje uvrščenih.

Ob natečaju bo danes ob 17. uri v Kulturnem domu tudi osrednja komemoracija 100-letnice rojstva Rodolfa Lipizerja. O goriškem skladatelju bo spregovoril prof. Carlo Bozzi, sledilo pa bo predvajanje videa o nekdanji koncertni in glasbeno-pedagoški dejavnosti v Gorici. Poleg tega bo danes in jutri v mali dvorani doma mednarodni posvet o glasbeni pedagogiki, za filateliste pa bo v Kulturnem domu od 15. do 21. ure deloval priložnostni urad s posebnim komemorativnim žigom.

Včeraj je ziri, organizatorje in druge goste natečaja sprejel goriski zupan Valenti (na sliki - Fotost. Reportage), se prej pa prefekt De Matteis.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTICNO RAVNATELJSTVO - UL. BROLO GORICA sporoča, da se pouk začne danes 15. t.m. Otroci naj se zberejo na solah ob 8.10. Pouk se bo redno odvijal od 8.10 do 12.40.

DIDAKTICNO RAVNATELJSTVO ZA DOBERDOBSKO OKROŽJE obvešča, da se danes, 15. septembra, pricenja pouk v osnovnih solah in vrtcih. Na osnovnih solah bo trajal od 8.15 do 12.30, v vrtcih od 8. do 13. ure.

SLOVENSKEI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja v solskem letu 1995/96 naslednje tečaje: windows office (windows, winword in excel) 100 ur (dva tečaja), začetniški tečaj angleščine (100 ur), knjigovodstvo (80 ur), tečaj o telesni zaznavi in govoric (30 ur), tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije samo se danes na sedežu zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA sporoča, da sprejema prijave gojenčev za solsko leto 1995/96 za: godala, pihala, tolkala, jazz glasbo in predolsko glasbeno vzgojo. Vse potrebne informacije dobite na tajništvu sole v Ul. della Croce 3, se danes, 15. septembra, od 11. do 16. ure (tel. 531508).

PIREDITVE

RAJONSKI SVET V PODGORI IN SEKCIJA VZPI/ANPI vabita v nedeljo, 24. septembra, ob 10.30 na proslavo ob 50-letnici osvoboditve in 20-letnici postavitve partizanskega spomenika na Podgori. Prireditve bo na ploščadi pred spomenikom, govorila bosta Stojan Spetić in Giovanni Padoan - Vanni.

OBVESTILA

DIJASKI DOM SIMON GREGORČIČ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zasedbe razpoložljivih mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

GODBA KRAS IZ DOBERDOBA nudi brezplačne tečaje za trobila, pihala in tolkala. Vpisovanje ob ponedeljkih in četrkih ob 20. uri v glasbeni sobi v Doberdodu (tel. 78077).

KRUT prireja zdravljenje v Smarjaskih toplicah v dveh izmenah in sicer od 24. septembra do 4. oktobra ter od 4. do 14. oktobra. Informacije in prijave pri gospe Anamariji v Ul. Malta 2, tel. 531644.

OBCINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU bo v ponedeljek, 18., in torek, 19. t.m., zaprta.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL deluje vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure razen ob četrkih, ko so v dopolanskem času zaprti.

KINO

GORICA VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Allarme rosso«. Igrata Denzel Washington in Gene Hackman. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.15-19.40-22.00 »Waterworld«. Igra Kevin Costner.

RAZSTAVE

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU in V CORONINIJEVEM DVORCU je odprta razstava "Ottocento di frontiera". Ogled vsak dan od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30.

IZLETI

SPD GORICA obvesca udeležence nedeljskega (17. t.m.) družinskega izleta v Belo krajino, da bo avtobus odpeljal točno ob 6. uri iz Rozne doline (na slovenski strani). Kosilo iz nahrbtnika. Priporoča se primerna obutev (vsaj močnejše telovadne copate). Na razpolago je še nekaj mest. Prijave pri odborniku Klemsetu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI RITA, Ul: don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

S. ANTONIO, Ul. Romana 147, tel. 40497.

BOLNIŠNICE / STROKOVNJAKI EDILSA ŠE NA DELU

Danes zapade rok za ekspertizo

Romoli pa ponavlja svoje znano stališče

Danes zapade rok, do katerega morajo izvedenci podjetja Edilsa izročiti Zdravstveni ustanovi studijo o stanju bolnišnice v ulici Vittorio Veneto ter o možnostih rekonstrukcije tega objekta. Odgovor bo puscajo odprta vrata mož- vidoma danes. Izredni upravitelj Zdravstvene ustanove dr. Baratti je včeraj na naše izrecno vprašanje odgovoril, da so zadnja preverjanja še v teku. Prav te okoliščine puscajo odprta vrata možnosti, da se utegne rok po- daljšati za kakšen dan.

Skoraj sočasno z zapad- lostjo roka v katerem naj bi strokovnjaki dokončno sporočili, ce je objekt v ulici Vittorio Veneto (pred šestimi leti je takratni upravni odbor KZE z jav- nim aktom ugotovil, da ni

primeren za rekonstruk- cijo in da je treba zgraditi novo bolnišnico) mogoče obnoviti, se je s poročilom za javnost objavil senator Ettore Romoli in znova poudaril svoje stališče gle- de izbire lokacije. Po nje- govem osebnem pre- pričanju bi bila lokacija v bolnišnici Usmiljenih brat- tov optimalna tako kar za- deva strošek in funkcio- nalnost, pacientom pa bi prihranili marsikatero težavo. Pred desetimi leti pa bi bila optimalna rešitev gradnja ene same nove bolnišnice. To bi pomeni- lo prihranek za gradnjo in opremljanje dveh bolniš- ničnih struktur, ki sta, kot kaže, vse bolj konkurenčni med sabo.

Ne glede na te osebne poglede senator Romoli poudarja, da bo zagovarjal

rešitev h kateri se nagiba- ta gorški občinski svet in Zdravstvena ustanova, to je k rekonstrukciji ob- stoječe bolnišnice v ulici Vittorio Veneto.

V ospredje pa v tiskov- nem poročilu ponovno postavlja vprašanje bol- nisnice Usmiljenih brat- tov, oziroma kako zagoto- viti obstoj in razvoj te ustanove in kako ohraniti delovna mesta. Bolnišnica naj bi dobila poseben sta- tus regionalnega centra za rehabilitacijo, podoben status kakor ga imata bol- nišnici Burlo v Trstu in Onkoloski center v Avia- nu.

Bo pojasnjevanje, ozi- roma potrjevanje že zna- nih stališč spet povzročilo polemike glede izbire lokacije za bolnišnico v Gorici?

SEJMI / MITTELMODA

Konec meseca v Gorici sejem modnih novosti

Prišlo bo precej znanih imen

Tudi letos bo Gorica ob koncu meseca sep- tembra prizorišče že tra- dicionalnega modnega sejma »Mittelmolda«, ki vsakih privabi na sej- mišče množico obisko- valcev. Letos so udeležbo zagotovile ugledne oseb- nosti iz italijanskega in mednarodnega modnega kreatorstva, kot so na pr- mer Elio Fiorucci in Fio- na Cartledge, ki bodo s svojo prisotnostjo prav gotovo navdusili občinst- vo. Imena ostalih pričakovanih gostov so zaenkrat še skrivnost. Ve- liko pozornost si bo vsekakor zagotovila zna- na manekenka in igralka Clarissa Burt, ki bo 23. septembra prisotna na nekakšnem otvoritvenem prevečerju, ki ga prireajo kot uvod v sejem: tedaj bo tudi na vrsti modni defilé mladih modnih ustvarjalcev, ki sode- lujejo pri natečaju »Mit- telmoda Premio«. Večer bo vodila Raffaella Bian- chi, novinarka priljublje- ne televizijske oddaje »Non solo moda«.

Sejem »Mittelmolda« se bo zatem uradno pricel v petek, 29. septembra, zaključil pa 2. oktobra, odprt bo vsak dan od 16. do 23.30, ob nedeljah od 10. do 23.30. Organiza- torji pripravljajo letos z veliko vnemo paviljon D, ki bo lahko gostil veliko stvilo ljudi. Tu se bodo namreč odvijali vsi mod- ni defileji, za priložnost pa bodo poskrbeli za pov- sem novo scenografijo.

Omeniti gre tudi, da bodo organizatorji v počastitev stoletnice ki- nematografije ponudili najmlajšim nekaj film- skih predvajanj. Na sej-

mu bodo v dneh 29. in 30. septembra ter 2. okto- bra ob 16. in 18. uri vrteli film »La carica dei 101«, v kinu Corso pa bodo 25. in 26. t.m. vrteli film »Il re leone«. Vstopnice bo- do delili brezplačno v prihodnjih dneh v marke- tih Interspar in Ločniku in Eurospar v Kapucinski ulici.

V okviru uvodnih pri- reditev ob sejmu »Mittel- moda« bo že v nedeljo, 24. septembra, potekala zanimiva pobuda, ki so jo organizatorji pripravili v sodelovanju z združenjem trgovcev ASCOM. Pod geslom »Mittelmolda Shopping« bodo prihodnjo nedeljo lahko vse trgovine v me- stu odprte, nudile pa bo- do posebne popuste in zanimive ponudbe pri novi jesenski kolekciji oblačil in obutev. Vsem ljubiteljem modne ust- varjalnosti se obeta tve- vrsta zanimivih in zabav- nih srečanj.

NOVICE

Interpelacija na Pokrajini glede zamud pri nameščanju pomožnega osebja na šolah

Pokrajinski svetovalci Salomoni (DSL), Buttignon (SKP) in Fiorelli (Zeleni - golobice) so predsednici pokrajinske uprave naslovili pisno vprašanje v zve- zi s težavami glede zaposlovanja zmagovalcev na- tečaja za pomožno osebje na šolah, za kar so bili razpisani in opravljeni natečaji že maja letos. Pod- pisniki interpelacije vprašujejo po razlogih, zakaj se namestitve izvajajo le deloma in ne v celoti in zah- tevajo maksimalno prozornost na področju name- stitev v javnem sektorju.

V nedeljo čiščenje bregov reke Vipave

Sovodenjska skupina prostovoljcev civilne zaštite prireja v nedeljo, 17. septembra, akcijo čiščenja struge Vipave. Akcija predvideva zlasti odstranje- vanje vejevja in dreves, ki ob povečanem pretoku ovira tok vode. Sodelovali bodo tudi prostovoljci civilne zaštite iz Zagorja, ribiči društva Vipava in vsi, ki želijo pri tem pomagati. Zbirališče bo ob 8. uri pred Kulturnim domom v Sovodnjah.

Koncert ansambla "Quartiere latino"

Na gradu bo v petek, 22. t.m., koncert znane glasbe- ne skupine "Quartiere latino". Prireja ga Skupnost Arcobaleno v sodelovanju s pokrajinsko upravo in ob sponzorizaciji podjetja Pieffe pub. Pobudo so te dni predstavili na sedezu skupnosti Arcobaleno. Koncert bo na gradu s pricetkom ob 21. uri. Istega večera bosta nastopili, pred glavnim koncertom, se dve skupini: "Blue the king" in "Zelda".

V Trzihu bodo zbirali podpise za deželne referendum

Stranka komunistične prenov (SKP) obvesca, da bodo danes, od 17. do 19.30, na sedezu v ulici Fra- telli Roselli zbirali podpise za razpis sestih referen- dumov deželnega značaja. Pobudo uresničuje krajevni krozek SKP. Kakor znano, se pet referen- dumov nanasa na odpravo nekaterih določil dežel- nega zakona o reformi javne zdravstvene službe, eden pa na financiranje zasebnih sol.

Seznam del, ki naj bi jih opravili v severnem delu mesta

Rajonski svet za Svetogorsko cetr in Placuto je na razgibani seji, v sredo dopoldne, ko so si člani v družbu odbornikov Rosellija in Pesca ogledali naj- pomembnejša gradbišča v severnem delu mesta, odobril tudi seznam del, ki naj bi jih financirali v proračunu za leto 1996. Seznam obsega pet točk: namestitve semaforja v križišču ulic Brass, Seme- niske in Trga Tommaseo, ureditev ulice Campi, dokončanje del v obrtniški coni pri kazermetah, prenova sole Fumagalli, obnova in zascita tlaka na cesti na Kapelo. Za zascito in prenovu tlaka v ulici na Kapelo se zavzema zlasti predsednik rajonskega sveta Boegan. "Gre za edini preostali del tlaka, kakršnega so imele nekdane goriske ulice". Zela in načrtov je torej veliko, kaj bodo upravitelji vključili v proračun in tudi zagotovili sredstva, pa je drugo vprašanje.

Razstava Jone G. Planinca odpira novo likovno sezono

V teh dneh se v prostorih Kulturnega doma dogaja 14. mednarodni natečaj za mlade violiniste Rodolfo Lipizer, ki letos soupada s 100-letni- co rojstva goriskega skladatelja. Prihodnji tork, 19. t.m., pa se bo v domu pricela tudi letošnja nova likovna sezona. Prvi razstavljalec v Galeriji Kulturni dom bo letos prizna- ni in obetaven slovenski slikar Jona Gal Planinc iz Ljubljane. Razstavo prireajo Kulturni dom, društvo Me- dia Carso - Revija in Galerija Kras iz Ljubljane.

J. G. Planinc je mlad slovenski umetnik, saj je rojen leta 1966 v Lju- bljani, a doslej se je že izkazal z vrsto tako samostojnih kot tudi skupinskih razstav. Povsod, kjer je predstavil svoja dela, je zel nadvse laskave oce-

ne, tako s strani obiskovalcev, kot tu- di strokovne kritike.

Razstavna dejavnost v Kulturnem domu bo po napovedih organiza- torjev tudi letos, kot že lani, precej bogata in raznolika. Po Planincu je predvidena še vrsta drugih razstav, na katerih se nam bodo predstavili umetniki z Goriskega, Novogoriskega, Laskega področja. Za prihodnje leto pa se predvideva tudi predstavitev v Gorici nekaterih umetnikov iz Saraje- va. Poleg tega bo v oktobru posebna razstava ob 50-letnici Zveze sloven- skih kulturnih društev iz Gorice.

Svečanost ob odprtju razstave Jone Gala Planinca bo v galeriji Kulturne- ga doma v torek, 19. t.m., s pricetkom ob 18.30. Razstava bo odprta vse do 8. oktobra.

KRONIKA / VČERAJ PONOČI

Trije mladeniči ranjeni v težki nesreči v Trzihu

Praznovanje rojstnega dne se je za tri mlade fante iz Trzica zaključilo na tragičen način. V trzaski bolnišnici na Ka- tinari si zdravniki priza- devajo rešiti življenje teko ranjenemu 20-let- nemu Danieleju Esposi- tu iz Trzica, v bolnišnici v Trzihu pa se zdravi- ta njegova prijatelj, 21-let- ni Fulvio Stacul in 22- letni Paul Micael von Brandis. Oba sta doma v Trzihu. Utrpela sta sicer nekaj zlomov in drugih poškodb, vendar pa ni- sta v hudi življenjski ne- varnosti.

Nesreca se je zgodila včeraj ponoči, okrog druge ure. V nekem zna- nem gostišču so omenje- ni trije praznovatelji rojstni dan enega med njimi, nesreča pa se je zgodila

ob povratku, na zelo ozki in nevarni cesti, ki pelje do jadralskega klu- ba Hannibal. Peljali so se avtomobilu mini, pri cemer ni se povsem ja- sno, kdo je bil za vola- nom. Znale so žal posled- dice vožnje oziroma si- lovitega trčenja. Pone- srečence so iz razbitin spravili sele gasilci, preiskavo pa vodi jo ka- rabinjerji iz Trzica.

Zaradi dezja je bilo cestišče ob tisti uri moko- ro in spolzko in je najbrž prav ta okoliščina botro- vala tragičnemu do- godku. Sicer pa je moko- cestišče presenetilo tudi številne druge avtomobi- liste in povzročilo precej trčenj na cestah na Go- riskem, poročil o težjih telesnih poškodbah ude- leženih oseb pa ni.

ŠOLE / PRVI DAN POUKA TUDI V OSNOVNIH ŠOLAH

Vozni red šolskih avtobusov za osnovne in srednjo šolo

Goriška občina bo prevoz zagotavljala od 18. t.m. dalje

Danes se začena novo šolsko leto tudi za učence osnovnih sol in malčke v otroških vrtcih, ki prihajajo letos na vrsto kot zadnji, saj njihovi starejši bratje in sestre že nekaj dni grejejo klopi v visjih in nizjih srednjih solah. Didaktično ravnateljstvo za slovenske osnovne sole v Gorici sporoča, naj se učenci zberejo v solah danes ob 8.10, v so- lah didaktičnega ravnateljstva za do- berdobsko okrožje pa naj bodo učen- ci v solah ob 8.15.

S tem v zvezi smo z goriske obci- ne dobili sporočilo, da bodo solabu- si za učence in dijake nizjih srednjih sol začeli peljati sele v ponedeljek, 18. septembra. Z današnjim dnem pa je že mogoče nabaviti abonmaje v občinskem uradu za šolske avtobuse (telefon 383252 ali 383232). Pred- ložiti je treba fotografijo učenca oz. dijaka in potrdilo o vplacilu predvi- denega zneska pri občinski blagaj- ni. Mesečni abonmaji stanejo letos 16 tisoč lir, celoletni pa 106 tisoč. V primeru, da se v isti družini več

otrok poslužuje prevoza v solo, je predviden popust in sicer 25% za dva otoka in 30% za tri ali več.

Za prevoz bodo skupno na razpo- lago trije solabusi in dva avtobusa. Za slovenske sole pridejo v postev sledeče voznje:

SOLABUS 1 - voznja B: odhod ob 7.55 s Trga San Giorgio v Ločniku skozi Podgoro (ulice Brig. Re, Cam- pobasso, IV. novembra, Attems, M. Calvario, Brig. Cuneo), Ponte del Torriero, Ul. Bellaveduta, **osnovna sola Josip Abram v Pevmi**; nato ulice Bellaveduta, Scogli, Cappellaris, Levada, Palladio, Brig. Abruzzi, Bro- lo - **osnovna sola Oton Zupancić**; nato po ulicah Antonini, Montesanto, Foscolo, Caprin, Ciconi, Catterini, Corsica, Molino **do srednje sole Ivan Trinko** v Ul. Cappella.

SOLABUS 2: odhod iz Stmavra ob 7.30, na Oslavje, Pevma, **osnovna sola Josip Abram**; nato ulice Bella- veduta, Torriani, Colonia, Gelsi, Boschetto, Oriani, Diaz, Garibaldi, Trg Municipio, Ul. Sauro, XXIV maja,

Codelli, Seneni trg, Ul. Randaccio, Duca d'Aosta, Filzi, Trg sv. Franciska, Ul. V. Veneto, Veniero, Podturn, Ul. Lunga, Kugy, Giusti- niani, Rafut, Cappella **do srednje so- le Ivan Trinko**.

AVTOBUS 1 - voznja B: odhod ob 8. uri iz Standreža, Ul. del Carso (križišče z Ul. Montenero), Ul. sv. Mihaela, Ceccotti, Trieste, Rosselli, Cossar, Garzarolli, V. Veneto, Trg sv. Franciska, Ul. Filzi, Sauro, TrgMu- nicipio, Ul. De Gasperi, Roma, Trav- nik, predor Bombi, Ul. Giustiniani, Formica **do sole Ivan Trinko**.

POVRATNE VOZNJJE:
SOLABUS 1: odhodi ob 12.40 iz Ul. Brolo (sola Zupancić), 12.45 iz Pevme (sola Abram), 13.45 izpred sole Trinko v Ul. Cappella.

SOLABUS 2: ob 13.00 iz Pevme (sola Abram), 13.40 izpred sole Trinko.

AVTOBUS 1: ob 13.45 izpred so- le Trinko.

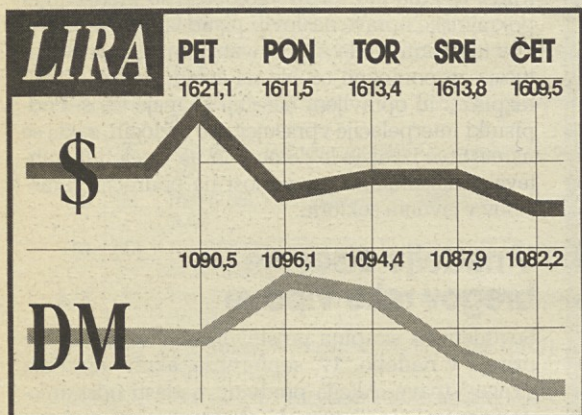
AVTOBUS 2: ob 13.45 izpred so- le Trinko.

DSL / PODPISI

Peticija proti obnovitvi francoskih jedrskih poskusov

Demokatična stranka levice je dala pobudo za zbiranje podpisov pod peticijo proti obnovitvi atomskih preiskusov. Ob tem se DSL sklicuje na stališče, ki so ga junija letos na srečanju v Can- nesu oblikovali načel- niki socialističnih strank v Evropskem parlamen- tu. Gre za obsodbo fran- coske odločitve o obno- vitvi jedrskih poskusov na atolu Mururoa in apel, naj se cimprej skle- ne nov mednarodni spo- razum o popolni preki- nitvi vseh atomskih po- skusov. Kje in kdaj bo na Goriskem mogoče pod- pisati peticijo, bo DSL pravočasno sporočila. Informacije je že zdaj mogoče dobiti tudi po telefonu in sicer na štev. 0481/84240.

gospodarstvo in finance

RIM / OB ZAPRTJU BORZE

Lira je tudi včeraj pridobila na vrednosti

Šibkost ameriškega dolarja vplivala na italijanski denar: za eno marko včeraj 1082 lir

RIM - Lira je tudi včeraj potrdila pozitivni trend, čeprav je v zadnjih urah včerajšnjega dne nekoliko zgubila na vrednosti v primerjavi z drugimi devizami, kar gre pripisati šibkosti ameriškega bankovca. V začetku včerajšnjega dne je za eno nemško marko bilo treba odsteti 1080 lir, kasneje pa je vrednost marke zdrknila celo na 1078 lir, nakar je lira začela zgubljati na vrednosti, tako da je ob zaprtju italijanskega denarnega trga marka veljala 1082,25 lire, medtem ko je bila njena vrednost v sredo skoraj 1088 lir. Lira je pa pridobila na vrednosti tudi v odnosu do dolarja: v sredo je zeleni bankovec kotiral 1614 lir, včeraj pa samo 1609 lir.

Okrepitev italijanskega denarja gre pripisati nekaterim mednarodnim faktorjem, predvsem pa dejstvu, da obstaja utemeljeno upanje, da bo finančni zakon italijanske države letos odobren brez velikih težav in zavlačevanj.

PORDENON / POROČILO PREDSEDNIKA PROIZVAJALCEV

Italija največji proizvajalec čevljev

PORDENON - Italija je največji proizvajalec obutve na svetu. Podkrepljeno s podatki je to na posvetu na pordenonskem sejmu dejal Luigino Rossi, dose-danji predsednik italijanske zveze proizvajalcev obutve in član območne evropske zveze. Rossi, ki je eden najbolj znanih industrijcev v deželi Veneto, je tudi na čelu skupine podjetnikov, ki imajo v rokah večinski paket delnic beneškega dnevnika Il Gazzettino. Lani so izdelali več kot 470 milijonov parov čevljev, kar je 42 odstotkov vse proizvodnje v Evropski uniji. S tem poslom se neposredno ukvarja osem tisoč podjetij. Dodati jim je treba še najmanj enkrat tolikšno število podjetij, ki prvim dobavljajo surovine, prevoznikov itd.

Cudno se bo zdelo, a kar 84 odstotkov te proizvodnje (več kot 400 milijonov parov) gre v izvoz. Lanski izvoz je bil vreden 10.400 milijard lir. Za italijansko plačilno bilanco je bil to skoraj cisti do-bikek, saj so izdelovalci obutve uvozili surovine le v vrednosti tisoč milijard lir.

Obutvena industrija ima v Italiji kar dostojno tradicijo. Znani so izdelki večjih tovarn kot tudi modnih kreatorjev in obrtnikov. Zaradi povečanih potreb doma in v tujini pa se je tudi ta veja podjetništva skokovito razvila v zadnjih petdesetih letih. Kar 80 odstotkov podjetij je nastalo po zadnji vojni. Gre torej za

podjetja, za katera pravijo, da so prve generacije.

Na italijanskem seve-rovzhodu (na pordenonskem posvetu so govorili predvsem o tem območju) imajo 30 odstotkov italijanske proizvodnje čevljev, vendar pa so tod cene za dobrih trideset odstotkov višje kot v drugih predelih države. To pomeni, da tu delajo bolj kvalitetno obutev, ki gre zelo dobro v denar doma in v tujini. So nekatera območja, kjer je čevljarska delavnica v vsaki drugi hiši. Tu je osredotočena predvsem proizvodnja zimske obutve. Podjetnikov je 1.400, skoraj vsi so v deželi Veneto.

Nemčija in Avstrija sta tradicionalna kupca italijanskih čevljev, zdaj pa lahko rečemo, da so italijanski čevlji preplavili tudi Slovenijo, saj si je dovolj ogledati izložbe trgovin v Ljubljani ali dru-god, pa bomo povsod brali »Made in Italy«. 30 odstotkov italijanskih izvoženih čevljev prodajo v Nemčiji, osmino (59 milijonov parov) kupijo Francozi, polovica se pro-da v Ameriki, na Daljnem vzhodu in v arabskih državah.

Pri vsej tej proizvodnji in izvozu pa je treba vedeti, da je visok tudi uvoz. Italija izvozi 404 milijone parov čevljev, lani pa jih je uvozila kar 128 milijonov parov, v glavnem iz držav Daljnega vzhoda, kjer so proizvodni stroški veliko nižji od italijanskih. Morda bo kdo od bralcev kdaj ugotovil, da

ima na nogah čevlje, izdelane v Vietnamu. Lani so jih v Italijo uvozili kar 3 milijone parov.

Marko Waltritsch

CELOVEC / ODPRLI SEJEM »LESNI IZDELEK '95«

Močna prisotnost Slovenije in Italije

CELOVEC - V koroški prestolnici so včeraj slovesno odprli mednarodni strokovni sejem »Lesni izdelek '95«. Ponudba, razstavljena na 12.000 kvadratnih metrov razstavnih površin, sega od lesnih izdelkov in polizdelkov, uporabe lesa, les kot energetski vir, uporabe odpadnega lesa do uvanjanja računalništva v lesarstvo in varstvo okolja.

Slovenija je na sejmu, ki traja do nedelje, zastopana z velikim številom razstavljalcev, saj je po Nemčiji in se pred Italijo na drugem mestu tujih razstavljalcev. Med vodečimi razstavljalci najdemo tudi največje podjetje za izdelovanje oken v Sloveniji Inles, podjetje z nad tisoč zaposlenimi. Po uspešnih promocijah na fancoskem in nemškem trgu hoče to vodeče sloven-

sko podjetje zdaj okrepiti svoje marketinške dejavnosti tudi v Avstriji.

S strani uradne Slovenije so otvoritvi poleg zastopnikov slovenskih podjetij prisostovali se generalni konzul R Slovenije v Celovcu Jože Jeraj in konzul Novak, iz Slovenije pa je prisel poslanec državnega zbora Franz Zagožen.

Strokovni sejem »Lesni izdelek '95« smatra tudi deset hrvaskih podjetij iz ozjega območja Bjelovarja za platformo za vzpostavitev novih poslovnih stikov za morebiten izvoz v Avstrijo in sosednje države.

V središču pozornosti bodo tudi številne posebne razstave kot »Ziveti z lesom«, »Gozdarstvo«, strokovni razstavi izdelovalcev oken in vrat oz. tesarstva in krovstva. Posebna razstava je »Ziveti z lesom«, na njej pa se bo z-

calil les v nestitih fasetah in skoraj v vseh kombinacijah in povezavah; - od lesa v hiši ali vrtu, prek lesa v umetnosti po vse do iger z lesom.

Organizatorjem sejma je uspelo pritegniti k sodelovanju tudi priznane referente za obsežen okvirni program letošnjega sejma, v okviru katerega bo tudi redno zasedanje avstrijskih gozdarjev s temo »Delovno mesto gozd«.

Ze tradicionalne prireditve pa so Avstrijsko-italijanski dan zaganega lesa, Dan koroških kmetov-lastnikov in informativni dan o divjadi in okolju.

Na strokovnem sejmu »izdelek '95« v Celovcu pričakujejo okoli 10.000 obiskovalcev iz celotnega prostora Alpe-Jadran.

Ivan Lukan

OPEC / ZGORNJA MEJA KVOTE ČRPANJA NE SME BITI PRESEŽENA

Preveliko črpanje nafte bo kmalu povzročilo močno znižanje cen

Ohranitev sedanjega stanja najbolj zagovarja Saudova Arabija

LONDON - Države članice Opeca so končno spoznale, da morajo v prizadevanjih za obvladovanje naftnega trga in pri določanju cen nafte spostovati nekatera pravila. Nekatere države članice namrec pogosto nacrpaajo več nafte, kot je bilo sklenjeno na srečanju predstavnikov Opeca. Zaradi nediscipline in znižanja cen nafte so predstavniki Opeca - res sicer z oklevanjem - ugotovili, da prihodnje leto ne kaže preseči zgornje meje kvote črpanja nafte.

Predstavniki držav članic Opeca se bodo na oktobrskem srečanju odločili o morebitnem zvišanju cen nafte le v primeru, če se bo položaj na trgu izboljšal, sicer bodo v prvi polovici prihodnjega leta vztrajali pri sedanjih dnevni kvoti nacrpane nafte na dan, to je 24, 25 milijona sodckov. Cena sodčka North Sea Brenta zdaj znaša okrog 16, 80 dolarja, kar je precej manj, kot so zanj dobili 1. maja, ko je cena

sodčka dosegla rekordnih 19,38 dolarja. Predstavniki največjih naftnih družb opozarjajo, da bi morebitno večje črpanje nafte negativno vplivalo na ceno surove nafte na trgu, kar bi precej škodovalo ugledu Opeca. »Ce bodo države članice ponudile večjo količino nafte, jo sicer ne bo težko prodati, res pa je, da po precej nižji ceni,« je izjavil Oystein Berentsen, direktor norveškega naftnega giganta Statoil. Vene-

zuela in Nigerija, največji proizvajalki nafte v dvajnajstčlanskem Opecu, že dolgo črpata več nafte od dogovorjene kvote, letos avgusta celo največ v zadnjih 15 letih. Zaradi prevelikih kvot nacrpane nafte skušajo članice Opeca prepričati druge naftne velesile - na primer Norveško in Mehiko - naj razumno omejijo črpanje. Visoki predstavnik Opeca je kljub temu poudaril, da se na novembrskem sestanku organizacije na Dunaju ne bodo spustili v vojno z državami, ki niso članice Opeca. Zagotovil je, da Opec ne bo skušal vsiljevati odločitve predstavnikov držav, ki se bodo se ta mesec v Venezueli pogovarjali o

energetskih vprašanjih. Poudaril je namrec, da si bodo države Opeca prizadevale za sodelovanje z nečlanicami.

Junija se je cena nafte občutno znižala, potem ko je novi predsednik Opeca Erwin Arrieta izjavil, da bi utegnili priti do opustitve sistema določenih kvot, ker bi lahko tako spet osvojili v zadnjih dveh letih izgubljeni trg. Prejšnji teden je Mednarodna agencija za energetiko objavila podatek, po katerem naj bi države Opeca na trgu ponudile povprečno 24,8 milijona sodckov nafte dnevno, kar je občutno manj, kot nacrpaajo zdaj. Pred tem je napovedovala povečanje povprasevanja za 1,6 milijona

sodckov na dan. Hkrati naj bi se povečala tudi ponudba nafte, nacrpane v Severnem morju in nekaterih južnoameriških državah, in sicer za 1,4 milijona sodckov.

Ohranitev sedanjega stanja najbolj zagovarja Saudova Arabija, ki bi se rada izognila sporom o morebitnem povečanju črpanja v posameznih državah Opeca, kar je povsem razumljivo, saj v državi namesto dogovorjenih osmih milijonov sodckov nacrpaajo za četrtino več. V drugih državah članicah Opeca večinoma ne presegajo dogovorjenih kvot, zato bi morebitno izgubo trga najbolj občutila prav Saudova Arabija

Karen Matusic

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

PORDENON / NE PREVEČ UGODEN ZAČETEK TURNEJE

»Moker« koncert dua Daniele-Metheney

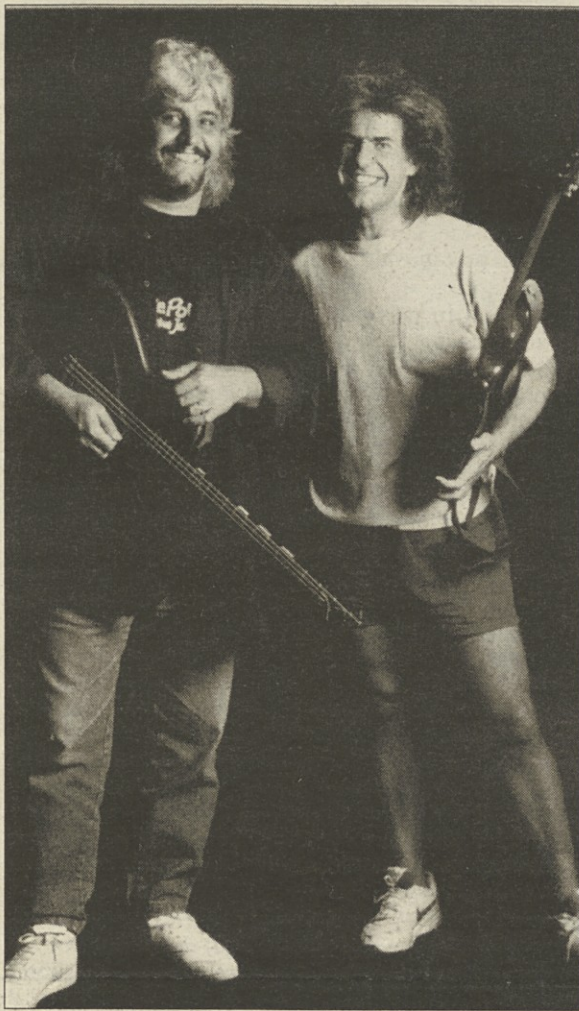
ALES WALTRITSCH

Kaj vse lahko prenese ljubitelj moderne glasbe. Medtem ko prijatelj, ki rad posluša klasično glasbo ali opero, lahko spremlja koncerte v akustično dobrih dvorinah sede na udobnih stoli, se mora mladina (in tudi starejše generacije) prilagoditi povsem neprimernim prostorom, organizacijskim nevsečnostim in seveda večkrat nenaklonjenemu vremenu.

Naurje, ki je v sredo prizadelo vso severno Italijo, ni prizaneslo slavnemu kitaristoma Pinu Danieleju in Patu Methenyju (na sliki), ki sta v Pordenonu začela kratko italijansko turnejo. Prostor, se pravi južno parkirnišče pordonskega sejmišča, je bil povsem neprimeren za tako zvenec koncert. Prizorišče je bilo popolnoma natrpano z ljudmi, ki so prisli iz celotnega vzhodno-severnega predela Italije in iz Slovenije. Več tisoč sedežev je bilo hitro zasedenih, tudi »nezakonito«, tako da so zamudniki (teh je bilo se kar precej, saj je slabo vreme botrovalo zastojem na avtocesti in drugih prometnicah) morali slediti koncertu kar stoj. Prve ocene pravijo, da se je zbralo več kot sedem tisoč gledalcev. Stevilni dezniki so ovi-

rali pogled na oder in tudi novinarji (vsi, tako zveneča imena državnega časopisa kot krajevni kronisti) smo bili prisiljeni slediti nastopu iz povsem neprimernega kotička.

Nastop Pina Danieleja in Pata Metheneya se je začel točno ob 21. uri, saj so prvi del le-tega predvajali neposredno po drugi radijski postaji RAI. Na velikem (seveda pokritem) odru sta kitarista iz Neaplja in iz Wicheiteja (ZDA) nastopila ob spremljavi skupine, ki zadnja leta spremlja Pina Danieleja, se pravi v postavi Rita Marcotulli na klavirskih klaviaturah, Jimmy Earl na basu, Lele Menotti na bobnih, Ovidio Baldassarri na kitari in klaviaturah in Ernestino Gutman na tolkalih. Nastop sta začela z Danielejevi uspešnicami iz zadnjega obdobja, in sicer 'O Scarafo, Je so pazzo, Se mi vuoi in Quando. Pat Metheney je v teh skladbah odlično izvajal Danielejeve skladbe, kot da bi bile nalašč napisane tudi za njegovo kitaro. Večer se je pod rahlim, a povsem nevsečnim dežjem nadaljeval s hiti Un deserto di parole, Yes, I know my way, Fumo nero, Bambina, Io per lei in 'O cammello innamorato, s katero je Pino Daniele

zaključil prvi del večera.

Kdor je pričakoval dvojni koncert ali potpuri opusa neapeljskega bluesmana je bil razočaran. Ze po pregledu igranih skladb lahko razumemo, da so ti koncerti le nadaljevanje poletne turnee Pina Danieleja. Zaigrali so večino skladb njegovega za-

dnjega albuma, nekaj starih uspešnic in, kot poklon uglednemu gostu, tri njegove skladbe. Pino in Pat sta se odlično uskladila predvsem v ritmu in melodiji zadnjih Danielejevih skladb, kjer se obe kitari in glas Danieleja (ter seveda odlično spremlstvo ostalih glasbenikov) spa-

jata v neskončno suito. Najlepsi vtis, ki smo ga odnesli s tega koncerta, je bila Pinova vokalna spremljava Patovih skladb. Daniele je, z morda izmislenimi besedami, v sredo zvečer odlično spremljal slavne hite Last train home, Are you going with me in Here to stay, ki so jih zaigrali kot uvod v drugi del koncerta. Nadaljevali so s pesmimi Notte che fai, Anima, Napule in Che soddisfazione, dokler ni dez, ki je medtem zmocil vse, kar se je dalo, onemogocil nadaljevanje koncerta.

Za zaključek se nekaj podatkov o koncertih, ki se bodo odvijali v prihodnjih tednih. Jutri zvečer bo v Boljuncu nastopila neapeljska skupina Bisca/99 Posse, izredno zanimiv bend novega italijanskega vala, prav tako bodo jutri slavni Black Sabbath igrali cez mejo v Selu na Krasu, prihodnjo soboto bo oder goriskega gradu gostil skupino Casinò Royale. Vrsta zanimivih koncertov se bo odvijala v prihodnjih mesecih v sportni dvorani Palaverde v Trevisu: 5. in 6. oktobra bo nastopil Zucchero, 13. oktobra je na vrsti nastop Renata Zera, 20. oktobra skupina Simple Minds, 4. novembra emilijanski rocker Ligabue, 13. in 14. novembra Antonello Venditti, 1. in 2. decembra pa Claudio Baglioni.

TRST / USPEH FESTIVALA

Čarobna moč okultnih ved in nadnaravnih fenomenov

MATEJKA GRGIC

Prisli smo do utrjene grada nad mestom in pristanom. Tezka grajska vrata so bila odprta. Skozi temno vezo smošli do dvorišča sredi utrdb. Na desni smo zagledali vhod v podzemlje: mracni labirint z oboki, na katerih se je nabirala pajčevina. Medle svetilke so s težavo preganjale vlago in zadah, tako značilen za večno zapečatenega grajske jece. Ven od tod! Na levi smo opazili kamnito stopnišče, ki je vodilo do strelnih lin in z lesom preurejenega cvetličnega paviljona s teraso, na kateri so štrlele suhe, zanemarjene vrtnice. Od nekod je bilo slišati melodične zvoke glasbe; vonj po kadilu in disavah nam je silil v nosnice...

Prizor iz kakega filma ali romana na srednjeveško vsebino? Ne: prizor s festivala okultnih ved De oculta philosophia, ki se je v prvi polovici meseca odvijal na Gradu sv. Justa v Trstu. Okrogle mize o magiji, astrologiji, parapsihologiji in okultizmu na sploh so na grajsko dvorišče, v nekdanje jece in cvetlični paviljon privabile toliko radovednežev in ljubiteljev "drugacnih" znanosti, da je stvelo obiskovalcev navdušilo celo organizatorje same, ki si takega uspeha niso pričakovali. »Vedeli smo, da vlada v mestu veliko zanimanja za carovnico,« sta nam povedala Alessandro Lupo in Raffaella Scasso, ki sta si festival zamislila in poskrbela za njegovo organizacijo. »Obisk pa je bil nad pričakovani: tudi po petsto ljudi na okroglo mizo.« Veliko mladih sem opazila, ko sem si ogledovala razstavnoprstor. Veliko "popolnoma normalnih ljudi", za katere bi ne nikoli dejala, da imajo kaj opraviti z okultizmom. Kljub studiju filozofije, ki bi me ja morala ze zdavnaj izuciti, da je zdrava skepsa eno, zavraccanje neznanega pa nekaj drugega, se vedno zamahujem z roko, ko mi kdo omeni vedezevanje in jasnovidstvo. Zato, ker so nadnaravne sposobnosti eno, sposobnosti golufanjava nekaj drugega. Toda to so moja osebna prepričanja, vi pa bi radi kaj izvedeli o trzaskem festivalu. Torej preidimo k stvari.

»Nas namen ni bil ta, da bi koga prepričevali in mu vsiljevali določen pogled na svet,« ocenjuje cilj pobude organizatorja, »pač pa samo ta, da bi občinstvu prikazali določeno stvarnost, ki jo gre poznati, četudi seveda ni nujno, da se vanjo tudi verjame. Midva

sama sva "laika", v smislu, da se pač ne ukvarjava z magijo ali okultizmom ali čim podobnim.«

Kako pa se vama je sploh porodila zamisel?

»Najprej bi bila morala prirediti izključno razstavo Marina Sterleja, ki mu je uspelo, da je posnel nekaj ekskluzivnih fotografij med stanki in delom ljudi, ki se ukvarjajo z okultnimi znanostmi. Potem smo mislili, da bi odprte razstave obogatili z okroglo mizo na to temo, kaj kmalu pa smo spoznali, da bi bilo eno samo srečanje absolutno premalo... in tako je iz zamisli v zamisel, iz koraka v korak pocasi nastal festival.«

Res je, da je bil grad najprimernejše prizorišče za tako pobudo: nekaj srednjeveške atmosfere nikakor ne škodi, ko človek posluša predavanja o nadnaravnih pojavih, lista med razstavljenimi knjigami, brska po kosaricah s talismani in sprasuje vedevalke o svoji prihodnosti. Na dvorišču, kjer je običajno v poletnih nočeh diskoteka, so tokrat postavili oder za okrogle mize; v jecah, ki so bile petnajst let zaprte za občinstvo in jih obcina sedaj prenavlja, so priredili razstavo fotografij, posnetih med spiritsističnimi seansami, in modnih skic, ki so jih navdihnili znamenja horoskopa; v cvetličnem paviljonu je bilo mogoče kupiti najrazličnejše predmete (od svec do talismanov, od slik do knjižnega gradiva), ki so kakorkoli v zvezi z nadnaravnim svetom. Vedezevalke so - seveda proti plačilu - tu nudile svoje usluge. So okultisti spretni jasnovidci ali... poslovnezi? »Sartanov nismo vabili. Vsi, ki so sodelovali na naši pobudi, so priznani izvedenci na svojem področju. Dali pa smo tudi možnost tistim, ki imajo drugačne poglede na svet, da izrazijo svoja mnenja. Nekateri so se radi odzvali vabilu, drugi pa so se mu odrekli... nekateri celo v zadnjem trenutku.«

Bila je tema, ko smo zapuščali grad nad mestom in pristanom. Ko smo bili že preko dvignega mostu smo se ozrli nazaj na veličastno kamnito gmoto, iz katere so prihajali sumi in zvoki ljudi, ki so se zbrali na velikem notranjem dvorišču. Vedeli smo, da morda prav v tistem trenutku kdo cara v razjedanem podzemlju, a prosojen zrak zgodnje mestne jeseni je pregnal omamne vonjave srednjega veka.

15. SLIKARSKI TEDEN

Sveče - ko likovna kolonija preseže pomen tradicionalnega srečanja

K velikemu uspehu kolonije je pripomogla tudi prisrčnost domačinov

JASNA MERKU

Kdor je doživel slikarski teden v Svecah, ve koliksen je pomen likovne kolonije z udeleženci sirsega območja Alpe-Jadrana v smislu izmenjav in medkulturnega bogatenja.

15. slikarski teden se je - v skladu s tradicijo - iztek v prvih septembrskih dneh. Slovensko prosvetno društvo Kočna je poskrbelo za organizacijsko plat in za tokrat se posebno raznolik spored, ki je bogatil intenzivno ustvarjalno dejavnost letosnjih gostov. Ubranstvo vzdusja v kraju ter odprtost ljudi do teznje k novemu in neodkritemu najdetu v osrcju Svec idealen pretok prek občutljivosti posameznih umetniskih dus, ki se tu prerodijo ob novem delavnem zagonu.

Gorsetova galerija je zazivila ob razleganju glasbenih utripov jazzovskega nastopa na otvoritveni večer. Domaca gostilna Adam je gostoljubno odprla vrata vsem prijateljem in ljubiteljem umetnosti, v teh prostorih so postavili tudi zaključno razstavo. Stara vaska sola je postala med tednom stična točka za predavanja in razgovore, a obenem je nudila ateljejski prostor umetnikom. Na petkov večer je prav tu spregovoril arhitekt Boris Podrecca na temo anamorfoze forme v arhitekturi ter ob diapozitivih sproščeno predaval kar v treh

jezikih. Ceprav prebija svet podob vsako jezikovno pregrado, postane lahko tudi komunikacija na več ravneh osnovni vzrok uspešnosti sveškega tedna.

Prisrčnost domačinov in bogata kulturna dejavnost v namen ovrednotenja likovne dediscine ustvarjate edinstvene pogoje za medsebojno oplajanje sticnih kultur ob poglabljanju osebne rasti.

Letosnjih udeležencev je bilo kar devet: Aldo Famà in Franko Zerjal iz Furlanije-Juljske krajine, Roberto Da Re Giustiniani iz Veneta, Apolonija Simon in Franc Novinc iz Slovenije, Snjezana Rehak Visnjic po rodu iz Sarajeva, Rudi Benedik, Julian Taupe in Rainer Wulz s Koroske. Kot zunanji udeleženci kolonije so se pridružili ustvarjalnemu delu se Christl Bolterauer z Dunaja, Maria Tereza De Zorzi iz Vidma in Edi Zerjal iz Trsta.

Ljubitelji umetnosti so se lahko udeležili tudi tečajev za izdelovanje figur iz papirne kaše pod vodstvom Huga in Roswithe Wulz; otroci so se smeli pridružiti tečaju oblikovanja z glino pod vodstvom Renate Trattnig-Luschnig. Oba tečaja sta potekala v stari telovadnici v Svecah z zadovoljivo udeležbo in ob veselju do ustvarjanja.

»Crescendo«, stopnjevanje ustvarjalne-

ga udejanjenja je doživel svoj vrhunec na dan zaključne razstave, ko so slike dokončno zazivele.

Aldo Famà je tokrat oljnato tehniko nadomestil z akrilnimi barvami ter nasel v sožitju med barvo in obdelano lepljenko osebno pot, ki pa prek informalne vodi k sintezi izraznih prvin. Franko Zerjal se je tematsko navezoval na krajevne ljudske pripovedi in etnografsko tradicijo. S slikarsko reinterpretacijo je materično obkolil podlago slike. Roberto De Re Giustiniani je črpal motiviko iz krajine ter se s stopno povečano izsekov približeval abstrakciji. Apolonija Simon je v modernem ključu figurativno obdelala prizore iz lokalne krajine.

Franc Novinc se v svojih slikah opira na bolj tradicionalno likovno govorico. Snjezana Rehak Visnjic je z odločnim nizanem potez in prav tako ekspresivno barvno karakterizacijo prikazala bolečino na človekovem obrazu. Rudi Benedik se v svojih slikah tenkocutno izraza z minimalističnimi prijemmi. Julian Taupe posreduje s svojimi skrili občuteno in doživeto vsebino. Rainer Wulz je svoje doživljanje v sveskem okolju izklesal v kamnu.

Po tako uspešnem slikarskem tednu si lahko zelis le še drugega.

NOVICE

Poletna literarna šola

LJUBLJANA - Letošnja literarna sola, ki jo organizira ZKOS, poteka od 14. do 16. septembra pod naslovom Sodobni dramatiki in gledališče. Namenjena je mentorjem literarnih skupin, učiteljem srednjih in osnovnih sol ter knjižničarjem. Vsebinsko je razdeljena na dva dela, in sicer na teoretična predavanja in okrogle mize, na katerih bodo sodelovali predstavniki avantgarde in alternative slovenskega gledališča. Začel je Denis Poniz s predavanjem o sodobni dramatiki, sledila je okrogla miza o Odru 57, na kateri sta sodelovala Zarko Petan in Peter Božič, ob 19. uri je bila otvoritev razstave Avantgardni teater na Ptuj v Gledališkem muzeju z okroglo mizo. Danes je s predavanji začel Vasja Predan, sledi okrogla miza o Pekarni, na kateri sodelujeta Peter Božič in Ivo Svetina, na okrogli mizi o EG Glej pa sodelujeta Zvone Sedlbauer in Dušan Jovanović. V soboto bosta predavanji Blaža Lukana Dramatika replike in Simona Karduma o gledaliških predstavah danasnega časa. (K. Z.)

Antigona gostuje

LJUBLJANA - Ljubljanska drama gostuje na 7. mednarodnem festivalu Encontros Acarte 95 v Lisboni. Predstavila se je z Antigono v režiji Mete Hocevar, ki je doživela premiero in dve ponovitvi. V festivalskem katalogu je bila Antigona predstavljena kot aktualna zgodba mita o sestrah Antigoni in Ismeni v protestu proti vojni v Bosni in Hercegovini. (K. Z.)

Primorska srečanja, št. 173/174

LJUBLJANA - Najnovejši, dvojni, številki Primorskih srečanj dajejo pečat zenske. V dveh stalnih rubrikah, Vsebinskem okopu in Leposlovju, se vrstijo le avtorice. Kar 25 besedil govori o ženski problematiki, oziroma predstavlja del ženske ustvarjalnosti. Bralca seznanjajo s feminističnimi tokovi v svetu in s položajem žensk pri nas, pa tudi s povsem običajnimi ženskimi razmišljanji o ženskah. »Feministično gibanje je že davno razvrednotilo aksiom o tipičnih ženskih opravilih, zavrglo delitev na ženska in moška opravila, ki so zgolj opravila za javno in povsod prisotno prevlado moške oligarhije,« sta v uvodu zapisala urednika. Pretežno »ženska« vsebina tokratne številke, je prispevek revije ob mednarodnem letu žensk. (A. Z.)

IZŠLO JE / KNJIGE

Ivan Črnič: Posvečujoči žarek

Poezija. Zbirka Apokalipsa, izdalo in založilo Društvo Apokalipsa, natisnila Tiskarna Planprint, Ljubljana 1995, mehka vezava, 13 x 20 cm, 86 strani.

Posvečujoči žarek je zbirka pesmi, v katerih avtor z bogato metaforiko prikazuje svoje videnja sveta in svoj odnos do ljudi ter ljubezni. V zbirki je triinštirideset pesmi, ki so naslovljene: Oster kot sivanka, Ne bodi hudobna, Obzornica, O glavi, Carovnica, Kadilka, Ko vidim sedeti te v kotu, Ognjeno praznovanje, Naj razmislim, Tujec, Kakšen deževen dan, Kaj mi bo muka, Nikoli ne zgubljal razsodnosti, Zaupljivost, Pevec iz zlate preje, Zlato, Decék.. Najdemo tudi pesem, ki nosi naslov zbirke. Zbirko avtor zaključuje s pesmijo Molitev za dopolnitev. V pesmi Nepremišljeno obregovanje je pesnik zapisal: »Ko odneslo te bo v tiste kraje, ki bili premedlo so prisotni, se, če moreš, spomni, da je kaznen preminjanje vedenja, zgolj poskus ponovno doumeti, kaj bi sploh bilo obregovanje ob slabo poznanega fantiča.« To je že sesta zbirka pesmi Ivana Črniča, ki je svojo umetniško pot začel s pesniško zbirko Tihota brezdanosti. (A. Z.)

Boris A. Novak: Interpretacije, Dane Zajc

Zbirka Interpretacije. Izdala in založila Nova revija, natisnila Tiskarna Ljubljana, Ljubljana 1995, mehka vezava, 16 x 23 cm, 233 strani. Četrti zvezek iz zbirke Interpretacij je posvečen ustvarjalnemu opusu Daneta Zajca. Na začetku zbirke je v rokopisu natisnjena se neobjavljena Zajčeva pesem. Zbornik, ki ga je uredil Boris A. Novak, je razdeljen na dva dela. Prvi del je namenjen interpretaciji Zajčeve poezije, pri kateri so sodelovali Richard Jackson, Niko Grafenauer, Marko Juvan in Marko Stebej sta analizirala Zajčev pesniški jezik, Boris A. Novak pa je ugotavljal vlogo ritma v pesmih in dramah. V drugem delu zbornika, ki se je omejil le na pisateljevo dramatik, so sodelovali Taras Kermauner, Tomaž Toporišič, Ivo Svetina, Denis Poniz in Vinko Möderndorfer. Sledi še prispevek Milene Blažić o njegovem pisanju za otroke in mladino. V obsežnem intervjuju, ki ga je vodil Boris A. Novak, pa je Zajc razkril mnoge razsežnosti svojega ustvarjalnega procesa ter literarnega in osebnega razvoja, o katerih doslej javno ni govoril ali pisal. Zbornik je sklenjen z najbolj izčrpnno bibliografijo Zajčevih del, ki sta jo pripravila Martin Grum in Jože Hocevar. (A. Z.)

FILM / RECENZIJA DOLORES CLAIBORNE

»Depresivno moški svet«

LJUBLJANA - Če smo Skratlato plimo ozmerjali kot film s (pre)obilico testosterona, lahko o Dolores Claiborne govorimo kot o festivalu estrogena. V - po besedah ene izmed glavnih oseb Vere Donovan - depresivno moskem svetu - so v Dolores Claiborne glavne tri ženske: naslovna Dolores (igra jo Kathy Bates, zaslovela in oskarja je prejela za Misery), njena hči Selina (Jennifer Jason Lee) in Vera (Judy Parfitt). Vsaka zase se z lastno filozofijo odziva na vse, kar prinaša življenje. In vsem trem življenje ni prizanasalo.

Dolores kot gibalo celotne zgodbe je vsa svoja dejanja v življenju storila iz ljubezni, ceprav je je bila sama zelo malo deležna. Ni ji bilo - kot na primer Francesci (Meryl Streep) v Najinih mostovih - dano pet nepozabnih romantičnih dni, ki bi ji pomagali preživeti ostanek življenja. Selina se zaradi težke mladosti zateka k alkoholu, tabletam. Ne more vzpostaviti normalnih odnosov ne z moškimi ne z ostalim svetom. Uteho najde le v delu. Vera pa se drži svojih teorij: 'Ženska mora biti pasja, če hoče preživeti' in 'Nezgoda je lahko najboljša prijateljica nesrečne ženske'. Slednje načelo je Dolores v precejšnjo pomoč.

Poleg Misery je Dolores Claiborne edini verodostojni film, narejen po predlogi Stephena Kinga. Hollywood je namreč Kinga precej neuspešno postavljaj na filmska platna; kot pričajo dela The Dark Half, Needful things, Salem's lot, Pet Semetery, Firestarter. Predvsem tisti, za katere je King mojster grozljivk, vam bi znali povedati, da Dolores Claiborne ne spada med Kingove biserre, saj je zgodba precej

razvlečena in na trenutke dolgačasna. V filmu o tem ni sledu, ker si je scenarist Tony Gilroy privoščil ravno pravšnjo mero ustvarjalne svobode. V knjigi izvemo celotno zgodbo iz Doloresinih ust, tudi ko je nagoovorjena. O Selini se v knjigi zgolj govori, v filmu pa je tista oseba, ki katalizira vse dogodke ter Dolores in sebi na koncu omogoči potrebno katarzo. Selina je namreč 18 let preganjala in zavračala lastno mater, za filmske potrebe je dodan se detektiv Mackey (Christopher Plummer), ker sta jo krivila za očetovo smrt. V mojstrsko posnetih prelivi v preteklost nam režiser Taylor Hackford prikaže dogodke, ki so pripeljali Dolores na zatožno klop v sedanosti, kjer je obtožena umora svoje delodajalke Vere Donovan. Tako Dolores le dohiti njena (domnevna) zločinska preteklost: smrt njenega moža so pred petnajstimi leti razglasili za nesrečo, a mnogi - s Selino in Mackeyem na celu - tej razsodbi niso verjeli.

Knjiga se začne s podrobnim opisom sončnega mrka, ki je 20. ju-

lija 1960 zajel državo Maine, v kateri se tako kot večina Kingovih zgodb dogaja tudi Dolores Claiborne. V filmu se z mrkom (časovno je film postavljen v drugačne okvirje) ne srečamo vse do odločilnega spopada med Dolores in njenim možem Joejem - slabičem, ki se prav zato odeva v plašč grobsti in se nečesa precej grozovitejšega. Vendar Hackford učinkovito uporablja druge naravne pojave, predvsem nebo, posejano s temničnimi oblaki. To se, tako kot ključni odnos med Selino in Dolores, počasi razjasni sele na koncu filma. Kot je pusto življenje vseh treh žensk, je pusta tudi pokrajina otoka Little Tall Island, kjer je Dolores celo življenje živel in gresila. Isti sončni mrk je King uporabil se za en svoj roman, Gerland's Game in se za eno studijo o ženskih značajih, kar Dolores Claiborne (film in knjiga) nesporno je.

Kathy Bates ze skoraj z bolečim sočutjem, z obilico humorja igra pokončno, trdozivo Dolores Claiborne. Zato ji kot njeni knjižni soimenjakinji se lažje odpustimo vsa njena dejanja. Le redki film - pri tem so seveda izvzeti duhoviti poklicni morilci - se je po opravičilo za dejanja svoje junakinje tako subtilno učinkovito zatekel k Machiavellijevi misli: »Namen opravičuje sredstva.«

Irena Pirman

Dolores Claiborne (Kathy Bates) življenje ni prizanasalo

Peta literarna delavnica Literature

PIRAN - V Piranu poteka literarna delavnica, ki jo petič organizira revija Literatura, tokrat s podporo Urada za mladino, SOU Ljubljana in MKC Maribor. Pester program je na Obalo tudi letos privabil več kot 30 mladih pesnikov in pisateljev. Namen delavnice je predvsem druženje podobno mislecih in izmenjava mnenj, vendar ne skrivajo upanja, da bodo med tistimi, ki sele vstopajo v svet literature, »odkrili« kakšno obetavno pero.

Boris A. Novak in Andrej Blatnik udeležencem pesniške oziroma prozne delavnice predstavljata način dela običajne sole kreativnega pisanja. Boris A. Novak si je izkušnje pridobil kot predavatelj v Chatanoogi, ZDA, Andrej Blatnik pa kot urednik prvega zbornika Sola kreativnega pisanja pri nas. Delo v obeh delavnicah bo zelo intenzivno, poleg tega pa bodo mladi literati poslušali tudi stiri zanimiva predavanja. Pesnik in glasbeni kritik Jure Potokar bo predavanje o poeziji in popularni glasbi pospremil s predvajanjem glasbe, ki jo odlikujejo dobra besedila. Phillis Levin, znana ameriška pesnica, bo govorila o sodobni ameriški poeziji. Prof. Neva Slibar bo udeležence seznanila z nemškimi postmodernističnim romanom, s španskim romanom po državljanski vojni pa prof. Branka Remsak - Kalenik.

V spremljevalnem programu delavnice, ki se bo zaključila v nedeljo, bo letos kot posebni literarni gost nastopil Kajetan Kovič. PR

VABILO NA RAZSTAVE

Novo doslej

Gorenjski muzej Kranj je v kar treh razstaviščih pripravil razstavo slik iz cikla Homo domacega slikarja Franca Vozla (do 15. oktobra, Galerija Prešernove hiše, Prešernova 7, Mala galerija. Glavni trg 4 in Galerija Mestne hiše, Mestni trg 4, prost vstop, od torka do sobote med 10. in 12. uro ter med 16. in 18. uro, katalog s tekstom dr. Staneta Bernika). V Mali galeriji se nadaljuje cikel Velikih imen svetovne sodobne umetnosti razstava Imija Knoebela, učenca Josepha Beuysa in enega najpomembnejših nemških sodobnih ustvarjalcev (do 15. oktobra, Slovenska 35, prost vstop, od torka do sobote med 10. in 18. uro, nedelja med 10. in 13. uro, katalog s tekstom Dirka Luckowa).

Novo odslej:

Nocoj bodo ob 19. uri v Pilonovi galeriji v Ajdovščini odprli razstavo Graficno oblikovanje 1981/1995 oblikovalca Bojana Boleta (do 8. oktobra, Prešernova 3, prost vstop, od torka do petka med 9. in 17. uro, sobota in nedelja med 15. in 18. uro). Avtor, grafični oblikovalec, bo predstavil izbor osnutke plakatov, embalaže, koledarjev, katalogov ter drugih publikacij.

Ob 19.30 bodo v izolski galeriji Insula odprli razstavo rezultatov poletne slikarske sole Razdrto '95 (do 6. oktobra, Smrekarjeva 20, prost vstop, od torka do petka med 9. in 13. uro ter med 16. in 19. uro, sobota med 9. in 13. uro, zložanka s tekstom Deana Mehmedovića). Na razstavi bodo zastopani južnoprimorski avtorji: Janko Kovac, Ljerka Kovac, Erik Lovko, Janez Matelic, Milan Percan in Stojan Zafred. Ob unaindvajseti uri istega dne bodo v v Kapelici - galeriji

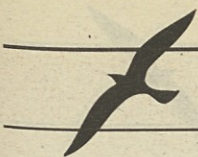
SOU odprli instalacijo Voyager Davida Bizovičarja (do 7. oktobra, Kersnikova 4, prost vstop, zložanka z avtorjevim tekstom). V prodajni galeriji Anonimus v Ljubljani so pred dnevi pripravili razstavo del skupine Irwin, ze v nedeljo pa bodo ob 19. uri odprli naslednji projekt; razstavo uveljavljenega madžarskega umetnika Attila F. Kovácsa. Železne slike; masonska dela (predvidoma do 15. oktobra, Prečna 6, prost vstop, ponedeljek med 16. in 19. uro, od torka do sobote med 10. in 13. uro ter med 16. in 19. uro, katalog z intervjujem z avtorjem). Arhitekt Kovács, ki je že sodeloval na najpomembnejših mednarodnih projektih (Metropolis v Berlinu leta 1991), je za galerijo Anonimus pripravil razstavo z dvojnimi konceptom; v prvem razstavnem prostoru galerije bodo na ogled njegove železne slike (izdelane z brušenjem ovinske površine), v drugem pa masonska dela, ki bodo predstavljala masonski inicijacijski obred tretje stopnje, ki je povezan z izkušnjo smrti in tudi z Kovácsovimi osebnimi izkušnjami.

Predavanje

V galeriji SKUC v Ljubljani (Stari trg 21) bodo nocoj ob 21. gostili kanadskega arhitekta in medijskega umetnika Stephena Kovatsa, ki od leta 1991 predava na akademiji Bauhaus v nemškem Dessauu, kjer je ustanovil oddelek za interdisciplinarne studije. Kovats bo predstavil koncepte letošnjega medijskega festivala Ostranienie (festivala novih umetniških praks vzhodne in srednje Evrope). Kovats je ustanovitelj omenjenega festivala, ki so ga prvič organizirali pred dvema letoma v Bauhausu. Predstavil bo tudi delovanje studia E. M. I., ki ga vodi v Dessauu. (V. U.)

A. Kovács: Collapse, 1987

EVROTUNEL V ŠKRIPCIIH

Izplačevanje obresti za posojilo začasno odložili

Prvo leto delovanja niso dobili predvidenega zaslужka

PARIZ - Evrotunel, podvodni predor, ki povezuje Veliko Britanijo s celino, so odprli sele lani. Odprt je 24 ur na dan vse dni v letu. Polni promet je bil res zadovoljiv, saj se je skozi Evrotunel peljalo 850 tisoč potnikov. Iztržek pa ni bil zadovoljiv, predvsem zaradi konkurence trajektov, ki vozijo čez Rokavski preliv, pa tudi zaradi preskromnega železniškega prometa.

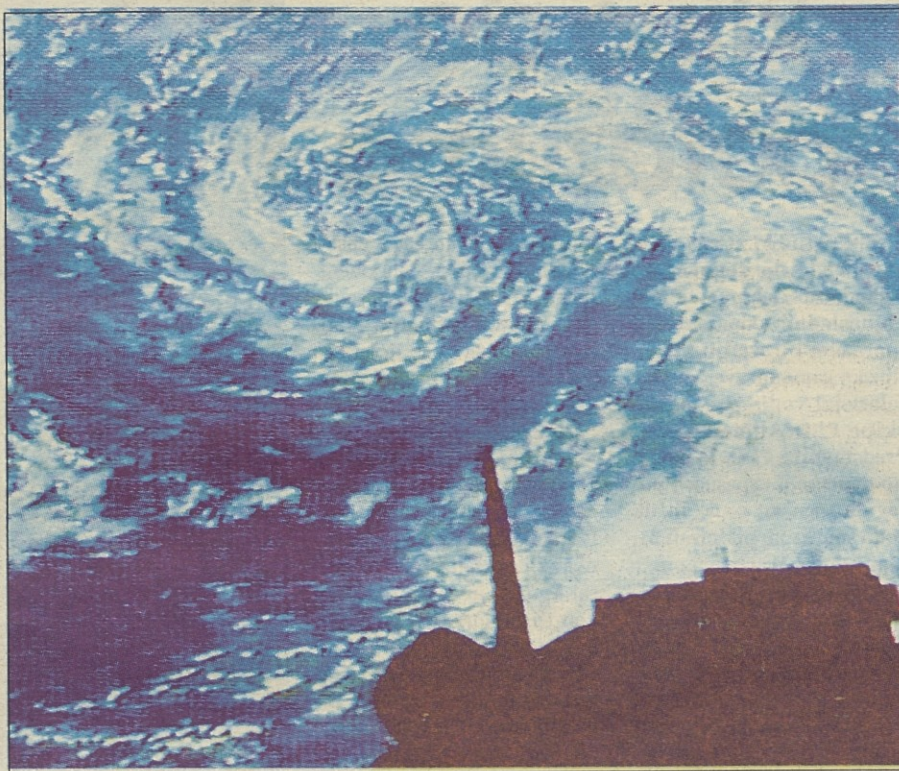
Zaradi tega se je uprava Evrotunela odločila za zamrznitev izplačevanja obresti 220 kreditnim bankam. Predstavniki britansko-francoske družbe so na konferenci za tisk izjavili, da bo družba v prihodnjih 18 mesecih prenehala izplačevati obresti za 62 milijard frankov neporavnanih dolgov, kar ji bo omogočilo normalno delovanje, dokler ne bo dosegla dolgoročnega finančnega dogovora s posojilodajalci.

Sodirektor Patrick

Ponsolle je se razkril, da je družba prosila za pomoč tudi angleško in francosko vlado, ki do slej se nista finančno neposredno vpleteni v projekt. »Kakšna bo finančna pomoč, za katero smo prosili, oziroma natančni znesek, bo treba sele določiti,« je dejal Ponsolle. Vsekakor sta francoski in angleški direktor poudarila, da bo predor deloval neokrnjeno. »Uslužbencem, delničarjem, oskrbovalcem in turističnim oziroma prevoznim sodelavcem želimo zagotoviti, da naša odločitev ne bo imela posledic za potek dela; predor bo odprt 24 ur na dan, sedem dni tedensko,« sta sporočila v skupni izjavi.

Vest ni neugodno vplivala na vrednost delnic Evrotunela (ki so bile letos večkrat pod velikim pritiskom), čeprav je njihova vrednost tako na londonski kot na pariški borzi vseeno nekoliko padla.

Ameriški trg živčno pričakuje Marilyn

NEW YORK - Ameriški trg se te dni živčno odziva na blizajočo se tropsko nevihto Marilyn, ki se na Atlantiku pomika proti zahodu in bi se v bližnji prihodnosti utegnila spremeniti v nevaren orkan.

Obstaja možnost, da bo Marilyn poskovala nasade oranževcev na floridskem polotoku, lahko pa bi se tudi usmerila proti Mehškemu zalivu, kjer bi utegnila povzročiti hudo škodo naftovod in plinovod. Zaradi tega so te dni poskočile cene pomarančnega soka in zemeljskega plina.

Mnogi se bojijo, da bi nalivi, ki spre-

mljajo tropsko nevihto, povzročili gnitje korenin citronovih dreves. Državni center za raziskovanje in nadzor orkanov je namreč sporočil, da prinaša Marilyn silno deževje in močan veter, ki bi se lahko v prihodnjih urah še okrepil. Na blagovni borzi so potrдили, da je trg precej razburjen zaradi blizajoče se nevihte.

Možnosti, da se tropska nevihta razvije v orkan, so velike, opustoši pa lahko tudi obalo Mehškega zaliva, kar bi za nafto in zemeljski plin utegnili imeti katastrofalne posledice prav v trenutku, ko se ljudje pripravljajo za zimo in je trg že tako ali tako v krizi.

NOVICE

»Mestni angeli« bodo odslej skrbeli tudi za podeželje

MILAN - City Angels (Mestni angeli), prostovoljci za solidarnost in varnost v Rimu in Milanu, bodo odslej skrbeli tudi za podeželje. To bodo uradno napovedali danes na svojem kongresu, ki se ga bodo udeležili predstavniki Mestnih angelov iz drugih držav. Kot je povedal njihov vodja v Italiji Mario Furlan, naj bi »angele« s podeželja poiskali med dolgočase- no mladino, ki poseda po gostilnah in barih, tako da bi v prihodnje pomagala ostarelim osebam.

Število mobilnih se je v Španiji kar podvojilo

MADRID - Družba Telefonica Movil, ki v Španiji skrbi za mobilne, je imela avgusta že 706.287 naročnikov, kar je dvakrat več kot lani. Po številu mobilnih se je tako Španija z devetega povzpela na peto mesto za Veliko Britanijo, Italijo, Nemčijo in Švedsko.

Otroška pornografija na računalniški mreži

WASHINGTON - Ameriška zvezna policija FBI je aretirala 12 oseb, ki so izkoristile računalniško mrežo America on line (več kot tri milijone naročnikov) za širjenje otroške pornografije. Vodstvo mreže je ogorčeno, ker so zločinci izkoristili njihove storitve. Preiskava se poteka, tako da ne izključujejo novih aretacij.

Bolničarka ubila devet bolnikov

AMSTERDAM - Kot je sporočila nizozemska policija, je neka 42-letna bolničarka v domu za onemogle v severnonizozemskem Delfzijlu priznala, da je z injekcijami insulina ubila devet bolnikov, ki so boleli za alzheimerjevo boleznijo.

Na čekih tudi slika

SÃO PAULO - Prihodnji mesec bo neka brazilska banka izdala posebne ceke, na katere bodo lahko natisnili fotografijo lastnika. Ceci bodo seveda nekoliko dražji od navadnih, z njimi pa bodo skušali prepričati dosedanje prevare in sleparije. Tak ukrep je povsem opravičljiv, ker Brazilci skoraj vse plačujejo s čeki.

Za 400 tisoč dolarjev zavaroval »svoji« sliki v vatikanskem muzeju

Lucio Ambroselli, 57-letni Američan italijanskega porekla, je leta 1992 zavaroval umetnini iz 16. stoletja pri neki ameriški za-

varovalnici. Pri podpisu pogodbe je pokazal le fotografiji obeh umetniških del »Sveti Jurij, ki ubije zmaja« in »Marija s hrusko«. Za-

varovalnica ni preverila, ali je Ambroselli res lastnik obeh slik, tako da mu je po ropu izplačala 400 tisoč dolarjev\$. Pred tednom

dni pa so sleparja aretirali, saj dell Parisa Bordona in Alessandra Buonvicina še visita v vatikanskem muzeju. (Telefoto: AP)

Izginil film s procesa Eichmann?

TE AVIV - Kot je zapisal dnevnik Haaretz, je izginila večina filmskih posnetkov jeruzalemskega procesa proti vojnemu zločincu Adolfu Eichmannu, ki je bil eden glavnih krivcev »za končno rešitev židovskega vprašanja«, kot so nacisti pravili holokavstu.

Haaretz navaja dve možnosti, in sicer, da je ameriška družba Capitol Cities, ki je po nalogu izraelske države posnela proces in filme arhivirala, to dokumentacijo nehote uničila, ali pa jo je kdo prodal. Izraelska raziskovalka Amit Brojer zdaj poskuša v Parizu dobiti »izginule filme«, 400 ur dolge posnetke. V jeruzalemskem Institutu Spielberg hranijo 170 ur posnetkov Eichmannovega procesa. Po mnenju ravnateljice tega instituta Miriam Kollack so trditve o »izginulih filmih« le novinarska raca. Filmi, ki jih hranijo v Institutu Spielberg, naj bi vsebovali vse posnetke, ki so jih naredili med procesom. Vsekakor pa tudi morebitni dodatni posnetki ne bi povedali ničesar novega, saj so celoten proces tudi magnetofonsko registrirali.

NOVICE

Zair odprl mejo z Ruando

GISENYI (Reuters) - Iz Zaira so sporočili, da so včeraj vnovic odprli meje z Ruando, vendar le za hutujske begunce, ki se vračajo v to državo. Zair je namreč v torek zaprl mejo v bližini mesta Gome, kjer se nahaja begunsko taborišče, kamor se je zateklo več sto tisoč ruandskih Hutujev. »Meja je odprta le za tiste, ki se hočejo vrniti v domovino prostovoljno,« je povedal Joel Boutroue, visoki komisar za begunce v Gomi. Pripadniki ZN so povedali, da so begunci prestrašeni in se po ubojih v vasi Kanama nočejo vrniti domov, oblasti pa so prejšnji mesec iz Zaira izgnale petnajst tisoč ruandskih in burundskih beguncev.

Mir v Liberiji resno ogrožen

MONROVIA (Reuters) - Opazovalci Združenih narodov so včeraj poročali o hudih spopadih na zahodu Liberije. V bližini območja, ki je bogato z diamanti, so se spopadli Krahni in Mandingi, dve krili tamkajšnje milice. Ti spopadi pa lahko resneje ogrozijo mirovni sporazum, ki sta ga voditelja omenjenih kril podpisala dvajsetega avgusta letos, da bi končala šestletno državljansko vojno. Zahodnoafriški mirovni posredniki so obe strani pozvali, naj se prenehata spopadati do sobote ob dvanajstih, v sredo pa so objavili načrt, po katerem naj bi do konca leta razorožili 60 tisoč pripadnikov milice. Ti naj bi svoje orožje začeli predajati devetega novembra.

Indijski premier razširil vlado

NEW DELHI (Reuters) - Indijski ministrski predsednik Narasimha Rao je z namenom, da okrepi položaj svoje stranke do volitev naslednje leto, v vlado vključil 15 dodatnih ministrov, med katerimi je večina novincev. Stirje ministri, ki se slovesnosti niso mogli udeležiti, pa so se vladi pridružili včeraj. Rao je napovedal, da bo prišlo do naknadnih sprememb v kabinetih, ker želi okrepiti položaj južnih držav ter regionalno uravnotežiti vlado in administracijo. V prihodnje naj bi posvetili tudi več pozornosti boju proti revščini in nezaposlenosti. Raovi nasprotniki znotraj vladajoče Kongresne stranke pa so ga obtožili, da s politiko svobodne trgovine, s katero so se okoristili bogataši, ne rešuje vprašanja revščine.

Clintonov sestanek z dalajlamo razburil Kitajce

PEKING (Reuters) - Kitajska je včeraj protestirala, ker sta se v Beli hiši, ceprav le za pet minut, sestala ameriški predsednik Bill Clinton in tibetanski verski vodja dalajlama, ko je bil ta na obisku pri podpredsedniku Alu Goru. Namestnik kitajskega zunanjega ministra Li Zhaoxing je povedal, da je Tibet del kitajskega ozemlja in da so vse stvari, ki se tičejo Tibeta, izključno kitajske notranje zadeve. Med drugim je namestnik zunanjega ministra obtožil Washington, da deluje v nasprotju s svojimi izjavami, s katerimi je priznal Tibet kot del Kitajske, in ga pozval, naj se preneha vmešavati v kitajske notranje zadeve. Kitajska vlada in ljudstvo sta izrazila globoko obžalovanje in močno nasprotovanje ameriskemu dejanju. Vlada v Pekingu se je pritožila tudi zaradi obiska tajvanskega predsednika Li Teng Huija v ZDA, saj Kitajska meni, da je Tajvan provinca, ki nima pravice do samostojnih odnosov s tujimi državami.

ZADNJI DAN ČETRTE KONFERENCE ZN O ŽENSKAH

Spolna usmerjenost ostaja jabolko spora

Svobodoljubni in nazadnjaški svet še dolgo ne bosta našla soglasja o pravicah in dolžnostih žensk

PEKING (dpa) - Z nerešenim sporom o homoseksualnosti in samoodločbi žensk se je včeraj iztekla svetovna konferenca žensk v Pekingu. Pogajanja so zaradi izraza spolna usmerjenost ovirale islamske države, Iran, Sudan in Jemen, seveda pa tudi Vatikan. Prav tako je se vedno sporen koncept spolnih pravic žensk.

Nekatere države se skušajo z dodatki k sklepnemu dokumentu izogniti že sprejetim dogovorom: islamske države nameravajo pravice žensk dodatno pogojevati z verskimi, kulturnimi in etničnimi posebnostmi posameznih držav. Iran, ki je najglasnejši med islamskimi državami, je kritiziral mednarodno skupnost, da skuša islamskim državam z izrazom spolna usmerjenost vsiliti »drugacen model življenja«. Po besedah iranskih predstavnikov je treba upoštevati tudi mnenje številnih muslimanov po svetu.

Voditeljica sudanske de-

legacije Mariam Osman Sir Elkhatim je dejala, da za nje-

no deželo obstaja le »naravna« funkcija moškega in ženske. Joaquin Navarro-Valles, predstavnik Vatikana v Pekingu, je rekla: »Nihče doslej ni predložil natančne definicije, kaj naj bi bila spolna usmerjenost.«

Predstavnice lezbijk pa so

dejale, da »ne zahtevajo novih pravic, temveč le spolno avtonomijo«. Po njihovih besedah v nekaterih državah lezbijke se vedno mucijo ali celo ubijajo. »Nasilje nad ženskami, tudi lezbijkami, se mora nemudoma končati,« je pribila Shelgh Day.

Predstavnice lezbičnih združenj niso našle skupnega jezika z Vatikanom (Telefoto: AP)

BLIŽNJEVZHODNI MIROVNI PROCES

Hebron - ključ do sporazuma

JERUZALEM - Če bi ta teden prišlo do dogovora o prihodnosti Hebrona, bi lahko naslednji teden sklenili sporazum o razširitvi palestinske samouprave, je v torek dejal vodja pogajalske ekipe PLO Ahmed Korej. Predstavniki PLO, ki pogosto dvomijo o uspešnosti mirovnih pogajanj, so dejali, da bodo sporazum podpisali 21. septembra v Washingtonu.

Ministrski predsednik Jicak Rabin pa je za izraelski vojaški radio izjavil: »Kljub pomembnosti, ki jih taksni ključni datumi imajo, so ti odvisni od uspešnosti pogajanj.« V soboto naj bi se sestala izraelski zunanji minister Simon Peres in vodja PLO Jaser Arafat, da bi se dogovorila o Hebronu, kjer živi 400 Zidov in sto tisoč Palestincev in ki je glavno jabolko spora v mirovnih prizadevanjih. Gre za nadaljevanje pogovorov, ki so potekali konec preteklega tedna, in pogajanj na nižji ravni v izraelskem letovišču Eliat. Kraj srečanja se vedno ni določil.

»Ce se danes v Eliatu in v soboto domenimo o usodi Hebrona in drugih težavnih točkah, potem lahko naslednji teden podpisemo končni sporazum,« je za Reuter povedal Ahmed Korej. Dejal je tudi, da bi se pogovori v primeru, da bi se Arafat in Peres sporazumela o Hebronu, edinem palestinskem mestu z zidovskimi prebivalci, lahko začeli že v soboto. Hebron je bil medtem znova prizorišče srditega spopada med palestinskimi demonstranti ni izraelsko vojsko.

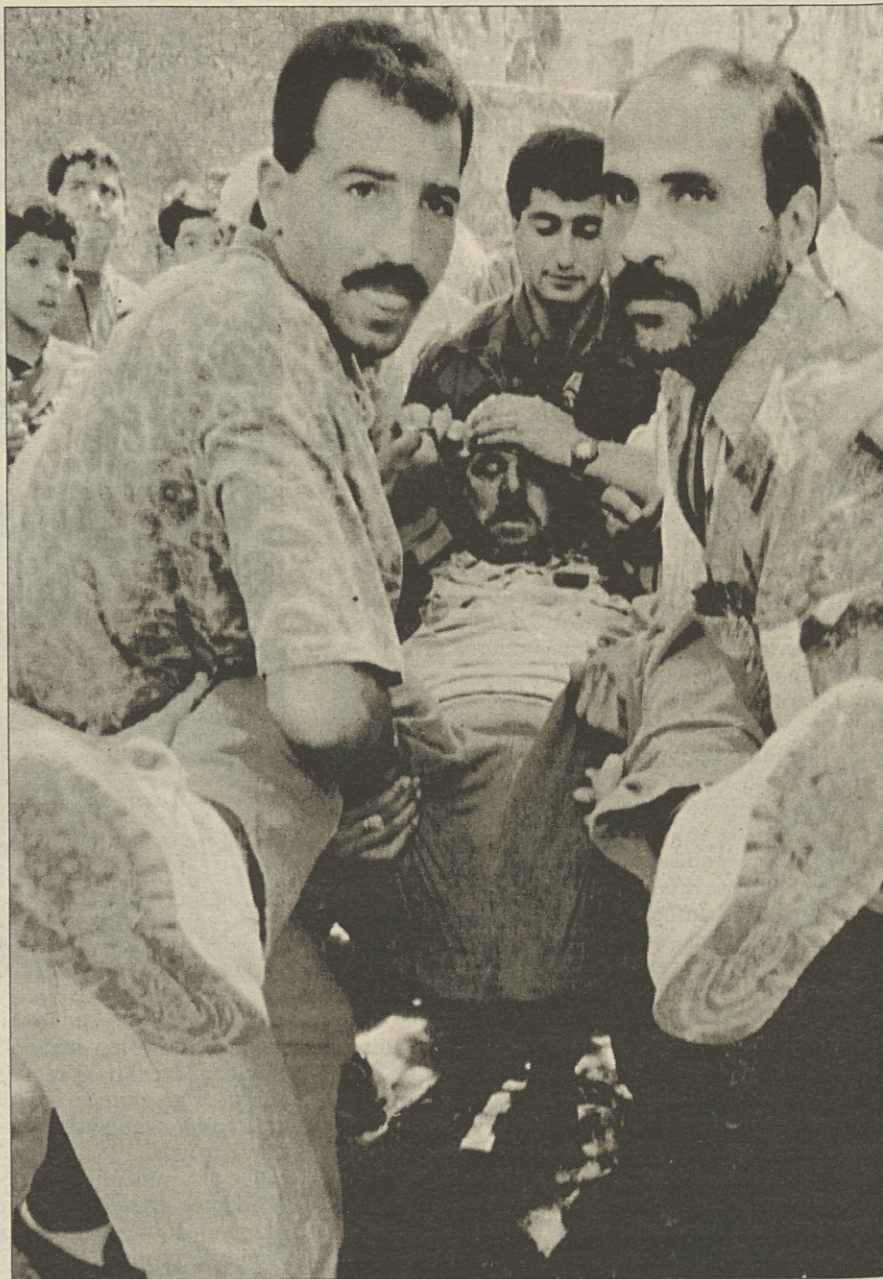
Izraelsko-palestinski sporazum iz leta 1993 določa, da morata do leta 1994 obe strani podpisati sporazum o

umiku izraelskih čet z naseljenih območij na Zahodnem bregu in o palestinskih volitvah. Samouprava je zdaj omejena le na Gazo in Jeriho na Zahodnem bregu, kjer Izrael zaradi vrste bombnih napadov, ki jih izvajajo militantni muslimanski skrajneži, zamuja z umikom svojih čet. Izrael zastopa stališče, da morajo cete poskrbeti za varnost zidovskih prebivalcev, saj je na primer samo ta teden trikrat prišlo do spopadov s Palestinci.

Korej je dejal, da bo Izrael na srečanju med Arafatom in Peresom predložil novo rešitev za Hebron. »Izrael namerava rešiti vprašanje Hebrona,« je dejal. »Se vedno vztrajamo, da se morajo izraelske cete na osnovi posebnege začasnega sporazuma umakniti iz Hebrona, kjer živi 400 Zidov.« Korej pravi, da bodo izraelski in palestinski predstavniki do petka končali 360 strani obsegajoč osnutek sporazuma, medtem ko pogovori o umiku in varnostnih določilih se vedno potekajo, vendar bi se tudi lahko končali do petka.

Drugi palestinski pogajalec je dejal, da prvotni izraelski zemljevid izključuje Hebron iz območja, odkoder naj bi se izraelske cete umaknile, zaradi česar so Palestinci protestirali in vztrajajo pri popolnem umiku izraelskih čet pred palestinskimi volitvami, do katerih naj bi prišlo se letos. »Izraelski zemljevidi predvidevajo umik izraelskih čet samo iz šestih mest, kar predstavlja le slabih 5, 5 odstotka Zahodnega brega. Potrebni bo se veliko sprememb,« je dejal pogajalec.

Vafa Amr / Reuter

Med včerajšnjimi nemiri v Hebronu je bil ranjen tudi novinar CNN (Telefoto: AP)

GOLANSKA PLANOTA

Druzi ugibajo, ali jim bo pod Sirijo bolje

SAMI ABUDI / REUTER

MAJDAL SAMS - Nazih Al Sufi se je po megafonu čez minska polja, ki locujejo njen dom od Golanskega višavja, ki ga zaseda Izrael, pogovarjala s svojimi nečaki v Siriji. Tako kot na tisoce družinskih Arabcev tudi ona enkrat tedensko obiskuje Kričeci hrib v Majdal Samsu in na daljavo izmenjuje novice o rojstvih, porokah in smrtih. Kmalu pa se bo to verjetno spremenilo.

Napredek v izraelsko-sirskem mirovnem procesu je povečal možnosti za umik izraelskih enot s tega območja in vrnitev Golana pod sirsko upravo. Izrael poudarja, da je pripravljen v zameno za mir vrniti vsaj del Golana, kljub temu pa večina Druzov dvomi, da so Izraelci to zares pripravljeni storiti. Skrbni jih predvsem izvedba referendumu o umiku izraelskih enot z Golana, ki ga je Izrael odvzel Siriji leta 1967 v bližnjevzhodni vojni. Mnogi pa govorijo tudi o tveganju izgube politične svobode in nižjem življenjskem standardu pod sirsko upravo.

»Mogoče so dobrine, ki so nam tu na voljo, v Siriji nedosegljive, pa tudi kakovost življenja je tu visja, vendar bomo na koncu vsaj spet s svojimi sorodniki - s svojimi ljudmi,« je dejal 28-letni Milem Abu Zaid. Abu Zaid je bil rojen pod izraelsko oblastjo in ni nikoli videl Sirije, vendar sanja o vrnitvi pod sirsko oblast.

»Ce bomo dovolj trdo delali, kot delamo tukaj, bomo ziveli do-

bro,« se dodaja Abu Zaid.

Osemnajst tisoč Druzov, kolikor jih živi na Golanu, je del islamske sekte, ki živi na območju Sirije, Libanona in Izraela. So delovni ljudje, živijo pa v starih vaseh na zelenih hričkih, ki so ujeti v sneženi Hermon.

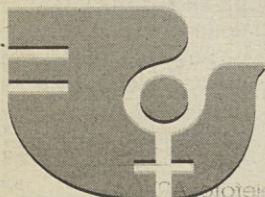
Po svojem značaju so nacionalisti in so vedno pripravljeni govoriti o svoji vlogi v boju s Turki in pozneje s francosko oblastjo v Siriji. V središču Majdal Samsa, največje od starih vasi, stoji v naravni velikosti kip sultana Al Atrasa, ko vihti svoj meč. Atras je bil družijski bojovnik, ki je leta 1925 vodil upor zoper Francoze. Druzi na tem območju se ukvarjajo s cvetocim poslom - gojenjem jabolk, kar jim zagotavlja kar lepe dohodke. Ceprav so stevilni od njih vplivni ljudje v hebrejski družbi, pa so bili vsi pri iskanju zaposlitve v zidovskih mestih, kot sta Kiriat Smona in Safedna, tako ali drugače zapostavljeni. Izraelske oblasti obtožujejo, da nadzorujejo njihove de-

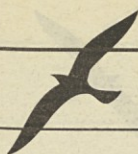
javnosti, da so surovo zatrle miroljubne proteste in da so zaradi politične aktivnosti zaprle prosijske nacionaliste.

»Ceprav po pripovedovanju v Siriji vlada diktatorski režim, bi bili veliko zadovoljnejši, če bi živeli pod sirsko oblastjo,« je dejal nacionalist Hasan Fahr Al Din. Zaradi sodelovanja v stavkah v letih 1981 in 1982 je bil odpuščen kot učitelj, več mesecev pa je bil zaradi politične dejavnosti celo zaprt. Klub univerzitetnih izobražencev, ki združuje golanske nacionalistične intelektualce, ima podatke, po katerih je bilo zaradi protiizraelske dejavnosti po letu 1967 zaprtih 1166 Druzov.

Vendar se je, odkar so se leta 1991 začeli izraelsko-sirski mirovni pogovori, odnos izraelskih varnostnih sil vseeno nekoliko spremenil, tako da je danes zaprtih se 30 Druzov.

Ko se je leta 1994 v prometni nezgodi smrtno ponesrečil sin sirskega predsednika Hafaza Al Asada, je Izrael dovolil številnim golanskim dostojanstvenikom, da so predsedniku izrekli sozalne. »Ceprav sem bil po 27 letih prvič v Siriji, sem se počutil, kot da nikdar ne bi zapustil svoje dezele,« je dejal Al Din.

NATO JE ZAČASNO USTAVIL NAPADE NA POLOŽAJE BOSANSKIH SRBOV

Mladić je privolil v umik topov iz okolice Sarajeva

Holbrooke predlaga, da bi bosansko prestolnico branili ruski vojaki

SARAJEVO (Reuter, dpa) - Poveljniki vojske bosanskih Srbov so včeraj načelno privolili v umik težkega orožja iz okolice Sarajeva, vendar so hkrati postavili vrsto pogojev. Iz Washingtona so sporočili, da je umik odvisen predvsem od uspeha mirovnega odposlanca Richarda Holbrooka, ki skuša od bosanske vlade izposlovati privolitve v srbske zahteve. Kmalu zatem je Nato oznanil, da bodo za dvanajst ur ustavili napade na srbske položaje v Bosni.

»Za začasno prekinitev zračnih napadov smo se odločili predvsem zato, da

bi omogočili lažje delo diplomatom, pa tudi Srbi se bodo lahko začeli neovira-

no umikati.« je izjavil tiskovni predstavnik Severnoatlantske zveze. V Bruslju so izrazili zadovoljstvo z izjavo poveljnika bosanskih Srbov Ratka Mladića, ki je napovedal začetek umika težkega orožja in zahteval 144 ur časa za popoln umik. Vendar diplomati ostajajo previdni. »Srbi so sicer privolili v umik

težkega orožja, vendar le v primeru, da bo vlada v Sarajevu Združenim narodom prijavila položaje svojega težkega orožja. Ne pozabite pa, da bosta morala vsak dogovor sprtih strani odobriti tudi Nato in ZN.« je izjavil eden od Holbrookovih sodelavcev. Mirovni odposlanec ameriškega predsednika, ki se je v sredo kar enajst ur pogovarjal s srbskim predsednikom Miloševićem, se je včeraj sesel tudi s hrvaškim in bosanskim predsednikom. »Kar nekaj razlogov imamo za trditev, da smo dosegli napredek,« je izjavil ameriški predsednik Clinton.

Diplomati menijo, da Holbrookov nacrt predvideva tudi zamenjavo pripadnikov Unproforja z Natovimi vojaki in morda tudi z ruskimi enotami, kar naj bi mirovna pogajanja uspešno izvelo iz slepe ulice. »Nato bo zamenjal pripadnike mirovnih enot ZN v šestih mesecih, v Bosni pa bo ostal še nadaljnjih 12 mesecev. Po tem obdobju bo na Balkan prislo več kot 12 tisoč opazovalcev, ki bodo nadzorovali spoštovanje sporazuma,« je izjavil neki diplomat. Dodal je se, da Holbrooke v tem trenutku predvsem poskuša zgladiti spopad med Natom in bosanskimi Srbi, in sicer tako,

da bodo sporno dvajsetkilometrsko območje okoli bosanske prestolnice nadzorovali ruski vojaki. To naj bi prepričalo Srbe, da lahko umaknejo težko orožje brez strahu, da bi potezo izkoristili pripadniki bosanske vladne vojske.

Nove diplomatske pobude pa so prisle prav v trenutku, ko hrvaško-muslimanske enote izkoristajo Natove letalske napade ter izvajajo obsežno ofenzivo v srednji in zahodni Bosni. Vojaske uspeh je povzročil običajen val kritik Združenih narodov, Nata, Združenih držav in predstavnikov Rusije, predvsem pa sprožil bojazni med Srbi. Ti menijo, da so njihovi voditelji namenoma brez boja prepustili mesta Drvar, Sipovo, Donji Vakuf in Jajce, kar naj bi bil del skrivnega sporazuma o delitvi Bosne.

Pripadniki človekoljubnih organizacij so včeraj sporočili, da tisoči srbskih beguncev zapuščajo svoje domove v banjaluski regiji. Ceste so zatrpane z avtomobili in traktorji, podobno kot pred mesecem dni, ko so v Bosno prilezali srbski begunci iz Krajine. Največ, skoraj 50 tisoč, jih je ostalo prav v Banjaluki. Na to območje ze prihaja konvoj 16 tovornjakov s človekoljubno pomočjo.

Operacija Namenska sila

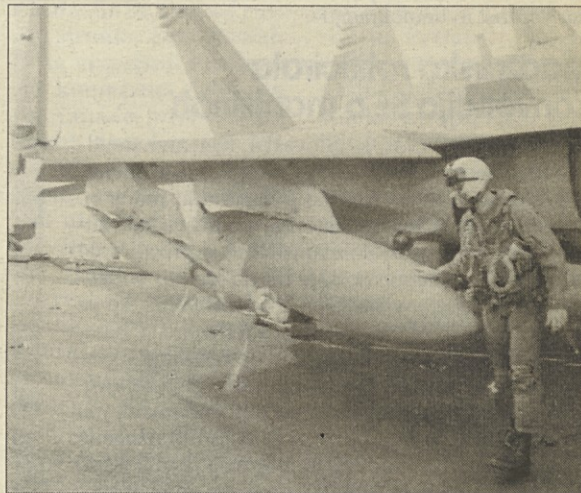
Letala Severnoatlantske zveze zaradi kršitve resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov o »varovanih območjih« že drugi teden napadajo položaje vojske bosanskih Srbov v okolici Sarajeva

Na srbske položaje padajo tudi več kot tona težke rakete

Izurnjene roke rakete pritrdijo v nekaj minutah

Piloti pred letom zaželijo srečo tudi bombam

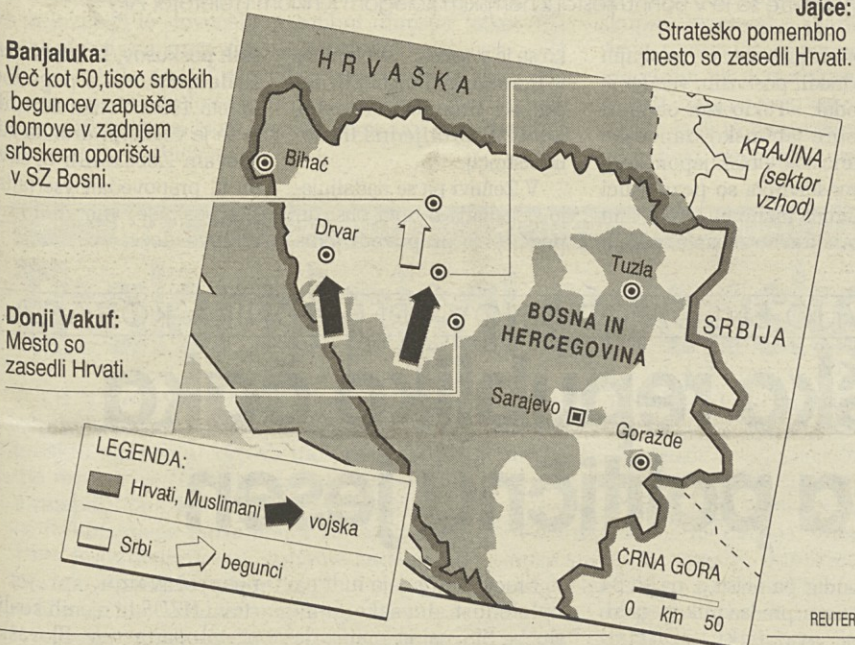
Srbi Natovo operacijo sprejemajo drugače

Danes za pilote ni bilo dela (Telefoto: AP)

SRBI IZGUBLJAJO KLJUČNA BOSANSKA MESTA

Tisoči srbskih beguncev so zapustili svoje domove v srednji in zahodni Bosni, potem ko so muslimanske in hrvaške sile zasedle ključna mesta na območju, ki je bilo pod nadzorom vojske bosanskih Srbov

SPORAZUM MED SKOPJEM IN ATENAMI

Grki bodo preklicali embargo, Makedonci pa spremenili zastavo

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je v sredo napovedal vzpostavitev diplomatskih odnosov med ZDA in nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, in sicer na ravni veleposlanstev. Sporočilo je rezultat makedonsko-grškega sporazuma, podpisanega na sedežu Združenih narodov, s katerim se državi obvezujeta, da bosta medsebojno spoštovali suverenost, ozemeljsko neodotakljivost in politično neodvisnost.

Po besedah mednarodnega posrednika, nekdanjega ameriškega državnega sekretarja Cyrusa Vancea, Grčija in Makedonija s tem sporazumom tudi potrjujeta mednarodno priznane meje med državama. V uradnem sporočilu, ki ga je v začetku tedna predsednik Clinton naslovil na makedonskega predsednika Kira Gligorova, je med drugim zapisano: »Zaradi pomembnosti sporazuma predlagam vzpostavitev diplomatskih odnosov med ZDA in Makedonijo. Z velikim zadovoljstvom sem prebral pozitiven odgovor makedonskega predsednika, zato lahko že zdaj govorim o diplomatskih odnosih med državama.« ZDA so Makedonijo sicer že priznale, vendar so zaradi makedonsko-grškega spora in dobrih ameriških odnosov z Grčijo odlašale z imenovanjem svojega veleposlanca v Skopju.

V sredo podpisani spora-

zum torej odpira pot odnosom na ravni veleposlanstev, ki jih je že napovedal posebni ameriški odposlanec Matthew Nimetz. Predsednik Clinton ocenjuje, da je sporazum »v interesu obeh držav, da bo pomembno vplival na stabilnost razmer v tem delu Evrope in pripomogel k sprejetju ameriških mirovnih pobud na Balkanu«.

»Grški premier Andreas Papandreu in predsednik Gligorov zaslužita čestitke, ker sta pokazala pogum in odločnost, ki sta potrebna za sporazum, pravičen obe strani,« je se poudaril Clinton, ki »upa, da bosta vladi v Atenah in Skopju vzpostavili prijateljske in trdne meddržavne odnose ter si prizadevali za premostitev še nerešenih vprašanj, med njimi tudi vprašanja poimenovanja Makedonije«. Po newyorskem sporazumu naj bi se grško-makedonska pogajanja o imenu makedonske države - Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija - pod katerim je bila leta 1993 sprejeta v Združenih narodih, nadaljevala. Medtem naj bi Grčija preklicala gospodarski embargo proti Makedoniji, ta pa naj bi spremenila svojo zastavo.

Predsednik Clinton je včeraj v Beli hiši sprejel oba posrednika, Cyrusa Vancea in Matthewa Nimetza, ter makedonske in grške predstavnike ter jim osebno čestil za dosežen sporazum.

H R V A Š K A

Opozicija grozi z bojkotom saborskih volitev

JELENA LOVRIĆ

Hrvaška opozicija bi utegnila bojkotirati volitve, napovedane za konec leta. Devet opozicijskih strank je včeraj v odprtem pismu zahtevalo izpolnitev političnih in pravnih pogojev, ki so nujno potrebni, da bi volitve potekale po pravilih. Njihovo pismo je svojevrsten odgovor na šop volilnih zakonov, ki naj bi jih sabor po hitrem postopku sprejel že naslednji teden.

Opozicija meni, da je za pravilno izvedbo volitev neizogiben predhodni popis prebivalstva. Spremembe v strukturi volilnega telesa so v zadnjih letih ogromne, niso pa dokazljive brez popisa. Zahtevajo tudi zakonsko potrditev meril za vpis na volilne sezname, zlasti tistih, ki zadevajo državljanstvo in prebivališče. Opozicija pravzaprav hoče, da bi zakonsko potrdili možnost glasovanja zunaj Hrvaške, predvsem v Bosni in Hercegovini. V predlaganih zakonih je namreč predvideno, da bi hrvaški državljani, ki ne živijo na Hrvaški, volili 12 predstavnikov. Tako bi se utegnili primeriti, da bi v prihodnjem saboru sedelo več Hercegovcev kot Zagrebčanov.

V predvolilni kampanji bi bilo treba zagotoviti izpolnitev nekaterih pogojev - ločevanje državnih aktivnosti od strankarskih, kar bi seveda veljalo za vse stranke in kandidate, enakopraven pristop k medijem (opozicija trdi, da je večina medijskega prostora, predvsem hrvaška radio-televizija, nenehno vodi predvolilno kampanjo za vladajočo stranko), zakonsko urejanje in javni

uradni nadzor financiranja volilne kampanje ter medstrankarski in mednarodni nadzor izvedbe volitev.

Stranke podpisnice odprtega pisma opozarjajo, da se je zanje na prejšnjih volitvah opredelila polovica volilcev in da jih tako izkazano zaupanje obvezuje, da se zavzamejo za vzpostavitev volilnih razmer, ki bodo teknicam omogočale pravičen boj. Opominjajo, da se množijo znamenja, da bi izid naslednjih volitev utegnil usodno vplivati na razvoj demokracije na Hrvaški, predvsem kar zadeva »ruseenje nastalih demokratičnih ustanov, procedur in standardov v političnem življenju države«.

Nikjer v pismu ni črno na belem zapisano, toda iz njega lahko sklepamo, da bo opozicija, če ne bodo izpolnjene njene zahteve, bojkotirala volitve. Izvedelo se je, da so tako odločitve že sprejeli, nihče pa o tem še noče javno spregovoriti. Medtem se je, verjetno v sklopu predvolilne kampanje, opozicija znasla pod močnimi pritiski. Predvčerajšnjim so Stipeta Mesića s policijsko pomočjo prisilno izselili iz stanovanja, ki ga je svojčas dobil od hrvaške vlade. Mesićeva izselitev je mascevanje »najvišjih krogov«, kar so mu povedali celo policisti. Je pa tudi opozorilo vsem drugim, da v predvolilnem obdobju sredstev ne bodo izbirali. Na to kaže tudi odločba, ki jo je nedavno prejel Radimir Cacić, predsednik Hrvaške narodne stranke - prav zdaj bo njegovo podjetje doživelo revizijo lastninjenja.

BONN POZDRAVIL POBUDO PARIZA

Francoski jedrski dežnik nad Nemčijo?

Evropski odposlanci bodo obiskali Mururoo

BONN, BRUSELJ, ZENEVA, PAPEETE (Reuter, AFP, dpa) - Nemčija se je pripravljena pogovarjati o pobudi Francije, ki je predlagala razsiranje jedrskega deznika nad svojo prijateljico in zaveznico Nemčijo, je po včerajšnjem sestanku s francoskim kolegom v Bonnu povedal nemški zunanji minister Klaus Kinkel. Pogovori se bodo začeli najverjetneje že prihodnji mesec, in sicer v okviru razprave o prihodnji ureditvi skupne zunanje in varnostne politike Evropske unije.

»Zdaj opravlja vlogo jedrskega zastraševalca zveza Nato, vendar se bomo o tej temi v okviru evropskega varnostnega načrta zagotovo pogovarjali s francoskimi prijatelji,« je povedal Kinkel. »Razvoj francoske jedrske doktrine v evropskem kon-

tekstu je popolnoma v skladu z našimi interesi,« je včeraj nemško pripravljenost za pogovore s Francozi potrdil tudi vpliven parlamentarec iz Kohlsovih krščanskih demokratov (CDU) Karl Lamers. Dodal je, da bi morala Francija jedrski dežnik po-

nuditi vsej Evropi, ne le Nemčiji.

Znano je namreč, da je Francija s takšno politiko želela ublažiti val ostrih kritik številnih držav na račun vno- vičnega izvajanja jedrskih poskusov v južnem Tihem oceanu. Vendar se tihoceanske države še niso pomirile in so po drugem dnevu letnega srečanja na Papui Novi Gvineji včeraj napovedale, da bi utegnile Franciji odvzeti status pridružene članice v Južnopacifiškem forumu. »Forum bo še naprej ob vsaki priložnosti - tudi v Generalni skupščini Združenih narodov - protestiral proti izvajanju francoskih jedrskih poskusov,« je zapisano v včerajšnjem sporočilu za javnost 16 držav članic foruma.

Da bi se čim prej polegile kritike iz Evrope, je Francija včeraj dovolila obisk odposlancev Evropske komisije v Francoski Polineziji. V skupini, ki bo v nedeljo odpoto-

Francoski zunanji minister De Chavrette se je v Bonnu sestal z nemškim kolegom Kinkelom (Telefoto: AP)

vala iz Bruslja, bodo trije strokovnjaki za okolje in jedrsko varnost.

Francoski predsednik Chirac je včeraj v Parizu sprejel posebnega japonskega odposlanca Macunaga, ki je Francijo sicer pozval, naj

znova premisli o nadaljnjih jedrskih poskusih, vendar je dodal: »Tokio želi ohraniti dobre japonsko-francoske odnose.« Obisk japonskega predstavnika so poznavalci razmer razumeli predvsem kot pravno dejanje, potem

ko se je v začetku septembra v Francoski Polineziji japonski finančni minister udeležil protijedrskih demonstracij.

V Zenevi pa se nadaljuje pogajanja o novi obsežni pogodbi o prepovedi jedr-

skih poskusov, ki naj bi razsirla moskovsko pogodbo iz leta 1963. Velika Britanija se je včeraj pridružila zahtevam Združenih držav, da bi prepovedali vse jedrske poskuse, »ne glede na njihovo moč«.

NOVICE

Konferenca o Sredozemlju

STRASBOURG (AFP) - Pod pokroviteljstvom Sveta Evrope bo med 20. in 22. septembrom v Nikoziji potekala četrta konferenca predstavnikov iz sredozemskih regij. Udeleženci srečanja bodo največ pozornosti namenili migracijskim in demografskim vprašanjem, izkoriščanju vodnih virov in gozdov ter rasizmu, nestrpnosti in ksenofobiji v sredozemskih državah. Cilj konference je »določiti naloge, ki naj jih v prizadevanjih za uravnotežen razvoj v Sredozemlju opravijo parlamentarci in lokalne oblasti«, je poudarjeno v uradnem sporočilu Sveta Evrope, ki hkrati opozarja, da razvoj držav v južnem Sredozemlju »pomembno vpliva na evropsko varnost in demokracijo«.

Madžarska ratificirala konvencijo SE o manjšinah

STRASBOURG (AFP) - Slovaska, kjer živi številno močna madžarska manjšina, je včeraj ratificirala konvencijo Sveta Evrope o varovanju manjšin. Dokument, s podpisom katerega se države zavezujejo, da bodo spoštovale manjšine in si prizadevale za njihovo enakopravnost, je bil dokončno oblikovan 1. februarja, v veljavo pa bo stopil takrat, ko ga bo podpisalo 12 držav članic Sveta Evrope. V besedilu je zapisana pravica manjšin do izražanja v svojem jeziku v javnosti in uradnih zadevah, prepoveduje pa nasilno asimilacijo manjšin. Parlamentarna skupščina Sveta Evrope je sicer besedilo označila kot pomamljivo, ker »njeni cilji niso dovolj jasno napisani«, zato bi ga lahko posamezne države razlikovno razlagale, seveda predvsem sebi v prid.

Nemčija izgnala sudanske begunce

FRANKFURT (AFP) - Po poročilu organizacije za pomoč beguncem Pro Asyl so v sredo ponoči nemške oblasti izgnale sedem sudanskih begunccev, ki so prosili za politično zatočišče, vendar je ustavno sodišče nedavno dokočno zavrnilo njihovo prošnjo. Odločitev je sprožila val protestov, predvsem organizacij Amnesty International in Pro Asyl ter Cerkve. Od četrtega avgusta so Sudance, ki so pritegnili pozornost širše javnosti zaradi tri tedne trajajoče gladovne stavke, nemške oblasti zadrževale v letalskem posloju za tranzitni promet. Sudanci se niso zeleli prostovoljno vrniti v domovino, čes da jih bodo oblasti po prihodu zaprle in mučile, zato je ustavno sodišče sprejelo dokončni sklep šele po tem, ko je od Kartuma dobilo zagotovilo, da bodo z begunci korektno ravnali. Sudance, ki so se fizično upirali vrnitvi, je policija s silo odpeljala v letalo za Kartum, vendar so jih zaradi »varnostnih razlogov« kmalu izkrcali; ob 21.30 jih je cartersko letalo odpeljalo do Bukaresta, od tam pa so z redno letalsko linijo nadaljevali polet proti Kartumu.

Turčija in Nizozemska sta se pobotali

ANKARA (AFP) - Namestnik turskega premiera Cetin je sporočil, da je diplomatska kriza med Turčijo in Nizozemsko zaradi otvoritve »kurdskega parlamenta v prenanstvu«, ki je potekala aprila v Haagu, rešena. Cetin je to izjavil, ko je na enodnevni obisk v Ankaru prišel nizozemski minister za zunanje zadeve Van Mierlo. »Zadovoljen sem, da smo krizo resili. Vzdrževati moramo tesne in dobre odnose, ki jih gojimo že stisto let,« je dodal Cetin. Poudaril pa je, da se mora Nizozemska bolj potruditi, da v prihodnje ne bo prihajalo do podobnih nesporazumov. Namigoval je na politiko Haaga, ki noče prepovedati Kurdske delavske stranke.

BRATISLAVA / AFERA Z UGRABITVIJO ENEGA OD SINOV PREDSEDNIKA KOVAČA

Mlado slovaško republiko čaka dokaj vroča politična jesen

BRATISLAVA - Afera z ugrabitvijo enega izmed sinov slovaškega predsednika Kovaca je se bolj segrela politično klimo na Slovaškem. »Cui bono? (Le komu to služi?) se sprašuje opozicijski tisk, istocasno pa ze odgovarja: Ministrski predsednik Vladimir Meciar; clovek, ki je znan po svojem avtoritativnem vodenju države in ki je ze tretjič na vrhu slovaškega kabineta; clovek, ki svojemu nekdanjemu sodelavcu in sedanjemu nasprotniku ni nikdar odpustil, da je s po-

ročilom o položaju naroda leta 1994 odločno pripomogel k zmanjšanju Meciarjevega ugleda med prebivalstvom. Po parlamentarnih volitvah jeseni 1994, na katerih je Meciar s pomočjo stranke Gibanje za demokratično Slovaško (HZDS) dosegel velik uspeh, ni izpuštil nobene priložnosti, ne da bi vsaj delno ogrozil Kovaca na mestu predsednika. Casniki blizu vladnim virom so ze spomlad opozorili na vpletenost Michala Kovaca mlajšega v mednarodno ponarejevalno afero,

vendar pa dejstvo, da so 34 letnega predsednikovega sina avstrijski policisti prejšnji teden nasli kot »izgubljen paket« (neznanec je namreč avstrijsko policijo obvestil, da jih v srebrnem mercedesu čaka plen) kaže na to, da je bila ugrabitev pripravljena s strani ljudi, ki dobro poznajo metode nekdanje komunistične tajne policije. Takšno je vsaj mnenje nekdanjega slovaškega notranjega ministra in poslanca opozicijskih krščanskih demokratov, Ladislava Pittnerja.

Mnogi opozarjajo tudi na vpletenost slovaške tajne službe SIS, saj je znano, da sta njen vodja Ivan Lexa (ki je prav tako član HZDS) in predsednik Kovac ostra nasprotnika. Kovac je že dvakrat zavrnil Meciarjevo zahtevo po tem, da bi Lexa v državni upravi dobil »visjo« službo, saj je mnenja, da Lexa nima ustreznih moralnih kvalifikacij. To, da Lexa se vedno opravlja funkcijo vodje tajne službe se ima zahvaliti predvsem spremembi zakona, ki je bil kljub ostrem opozicijskem

nasprotovanju, sprejet s strani HZDS in njenih koalicijskih partnerjev. Slovaški se očitno obeta res zelo vroča jesen. Kovac je pred kratkim ob tretji obletnici sprejetja ustave opozoril na kršenje in izigravanje temeljnih zakonov.

»Tisti, ki to počnejo skodijo tako slovaškemu gospodarstvu, kot tudi slovaški državnosti«, je dejal predsednik, ki se v tem tednu namerava v poslanski zbornici predstaviti novo poročilo o položaju naroda.

Sylvia Janovska /dpa

PORTUGALCI BODO PRVEGA OKTOBRA IZVOLILI NOV PARLAMENT

Socialdemokrati zaupajo stari slavi

LIZBONA (Reuter) - Kljub iztrošenosti po desetletni vladavini in javnomnenjskim raziskavam, ki jim ne napovedujejo zmage, vodstvo Socialdemokratske stranke se vedno upa na zmago na prihodnjih parlamentarnih volitvah, ki bodo 1. oktobra. Kampanja socialdemokratov sloni na dosežkih desetletne vladavine in ne pripravljenosti Portugalcev za spremembe.

Socialdemokrati obtožujejo tekmece iz Socialistične stranke, da bodo njihove obljube o izboljšanju zdravstvenega in izobraževalnega sistema povzročile samo povečanje davkov. Kandidata Ferdinanda Nogueiro pa socialdemokrati portugalski javnosti predstavljajo kot »človeka, vrednega zaupanja«. Portugalski časopis Publico je kampanjo obeh poglavitnih političnih strank povzel takole: »Socialisti ponujajo spremembe, socialdemokrati pa jezdijo na valu nezaupanja do sprememb.« Kampanja med Portugalci ni zbudila posebnega zanimanja. Javnomenjske raz-

skave se vedno dajejo prednost socialistom, čeprav jim ne obljublja večine v 230-clanskem parlamentu. Raziskave so tudi pokazale, da je se vedno velik del volilcev neodločen. Neodločeni lahko predstavljajo zmogovito karto za socialdemokrate, saj jih je kar šestdeset odstotkov na prejšnjih volitvah leta 1991 volilo prav njih. Koordinator kampanje socialdemokratov Vitor Antonio je izjavil, da »ne verjamejo javnomnenjskim raziskavam, saj v njih vprašani izražajo predvsem svoje nezadovoljstvo, ne pa političnih preferenc«.

Desetletni vladavini socialdemokratov je v najve-

cji meri pomagal gospodarski vzpon, ki se je začel v osemdesetih letih. Ugodna gospodarska gibanja so jim omogočila, da so na volitvah leta 1987 in 1991 dobili absolutno večino v portugalskem parlamentu. Socialdemokratska stranka je na Portugalsko prinesla politično stabilnost po nemirnih sedemdesetih letih, ki so sledili koncu petdesetletne desničarske diktature. Clanstvo v EU od leta 1986 je Portugalski prineslo številne ugodnosti, zlasti naložbe v infrastrukturo. Čeprav se je Portugalski uspešno približati bogatejšim članicam skupnosti, pa je razlika se vedno velika. Zaoznanje se je v devetdesetih letih pridružila tudi recesiji, ki postaja vse hujša. Cavaco Silva, ki je na presenečenje večine zavrnil vnovično kandidacijo za premiera, je s strogo ekonomsko politiko naredil svoji stran-

ki slabo uslugo. Antonio priznava, da »so se Portugalci po desetih letih navešali socialdemokratov«. Zavrnitev Silve, strogega in doslednega pravnika, je putila socialdemokrate v negotovosti. Antonio je dodal, da »je naredil odhod tako ugledne osebnosti s političnega prizorišča vse ostale kandidate nekoliko sive«. »Sivost« je tudi eden od poglavitnih očitkov Nogueiri, nekdanjemu ministru za obrambo in drugemu človeku socialdemokratov. Strankina kampanja ga poskuša prikazati kot družinskega človeka z osebno toplino in humorjem. Kljub temu pa gre Nogueiri v primerjavi s socialističnim nasprotnikom Antoniem Guterresom se slabše kot njegovi stranki.

Poleg očitnega pomanjkanja karizmatičnosti Nogueiri ocitajo tudi vpletenost v korupcijo. Njegovo

vodenje ministrstva za obrambo med letoma 1991 in 1995 pa je poleg tega polno nasprotovanj in nejasnosti. Posebej pereče dejstvo za Nogueiro je bilo odkritje, da je Portugalska servisirala indonezijske vojaške helikopterje. Med državama se se vedno vleče spor o usodi Vzhodnega Timorja, ki si ga je Džakarta prisvojila leta 1976. Kljub navedenemu pa Antonio in njegova ekipa upata na zmago. Socialdemokratska stranka bo v vsako gospodinjsko poslala šestnajst strani dolg pamflet, v katerem se bo predstavila kot »del dolgoročnega in tehtnega projekta Portugalske«. Optimizem jim vpliva tudi zmaga britanskih konservativcev leta 1991, kljub negativnim napovedim. »Ljudje govorijo, da hočejo spremembe, vendar menim, da 1. oktobra ne bodo govorili tako«, je prepričan Antonio.

NOVICE

Novoimenovani veleposlanik ZDA predal poverljivo pismo

LJUBLJANA - Ameriški veleposlanik v Sloveniji Victor Jackovic je včeraj predal kopijo poverljivega pisma zunanjemu ministru Thalerju, original pa predsedniku Milanu Kucanu. Ob tem je povedal, da vlada ZDA v celoti podpira prizadevanja Slovenije za tržno gospodarstvo in vključitev v EU. Thaler je Jackovica seznail s prednostnimi nalogami slovenske zunanje politike, novi veleposlanik pa je pohvalil Slovenijo kot eno najuspešnejših držav v prehodnem obdobju. (Foto: Barbara Reya)

Zlata medalja Slovenske vojske nemškemu atašeju

LJUBLJANA (STA) - Na obrambnem ministrstvu se je včeraj poslovil nerezidenčni obrambni ataše Nemčije v Sloveniji, polkovnik Sturmhard Eisenkeil. Ob tej priložnosti je slovenski obrambni minister Jelko Kacin atašeju na krajsi slovesnosti podelil zlato medaljo slovenske vojske za velik prispevek k poglobitvi odnosov med slovenskim in nemškim obrambnim ministrstvom. Novi nemški obrambni ataše bo polkovnik Peter Rückert.

SLOVENSKA ZUNANJA POLITIKA

Sloga kot temeljni pogoj

Razpravljalci opozarjali na prevelika razhajanja mnenj

LJUBLJANA - Odbor za mednarodne odnose je pripravil dobro obiskano javno razpravo o predlogu smernic slovenske zunanje politike. Gre za temeljni dokument o ciljih slovenske zunanje politike, ki jih je uvodoma tematiziral predsedujoči Borut Pahor: ali Slovenija pozna značilnosti sodobne mednarodne skupnosti, v katero se zeli vključiti? Ima prednost Evropska unija, Efta, Cefta, kaksne so sploh alternativne možnosti. Kaj bo s slovensko nacionalno identiteto?

Zunanji minister Zoran Thaler je v odgovor na nastete dileme predstavil smernice slovenske zunanje politike. Poudaril je, da ne gre za dokument, ki govori o konkretnih operativnih načinih uresničevanja slovenskih interesov, pač pa za splošen dokument, ki je nekakšen najmanjši možni skupni imenovalac interesov. Thaler je opozoril predvsem na pomanjkanje zavesti, da smo smo vsi na skupni ladji in da pri zunanji politiki kaže stopiti sku-

paj. Razpravljalci za njim se večinoma niso dotikali uvo- dnih dilem, pač pa so govorili konkretno in predvsem o aktualni zunanji politiki. Viktor Blazič je opozoril na pomanjkanje kredibilnosti slovenske zunanje politike, ki je se posebej padla po zgodbi v Ogleju. Blazič je dejal, da sedanja vladna politika do urejanja odnosov z Italijo ni zgrešena. Rudi Ruzman je govoril o nacionalni suverenosti in identiteti ter o razvoju, ki ju v zadnjih desetletjih doživljata ta pojma.

Zoran Thaler in Borut Pahor sta se udeležila javne tribune o zunanji politiki (Foto: B. R.)

Po njegovem mnenju gre za razvoj od absolutnega do relativnega pojmovanja. Feri Horvat se je osredotočil predvsem na gospodarske vidike slovenske zunanje politične strategije, ki v dokumentu ni ustrezno obravnavana. Marcel Koprol se je zavzel predvsem za vrnitev v družbo zahodnoevropskih

držav, ki so naravni zaveznik Slovenije, vendar kaže pri vključevanju biti previden. Slovenija trenutno se ni pripravljena na vstop v EU, predvsem zaradi pomanjkanja podatkov, saj vlada ni poskrbela za ustrezne primerjalne studije. Janko Tedesko je povedal, da govori kot državljan, ki je bil rojen

v Svobodnem trzaskem oze- mlju. Obogaten s to izkušnjo je polemiziral s stališčem ministra Thalerja, češ da je problem optantskih nepremicnin izmislen. Po njegovem mnenju je to realen problem, ki ga je treba hitro rešiti, tako v interesu narodov ob meji kot Slovenije v celoti. Bostjan Lajovic

MZZ / POJASNILO O POROČANJU ITALIJANSKIH TISKOVNIH AGENCIJ

Thaler ni pisal evropskemu parlamentu

LJUBLJANA - V zvezi z nekritičnim in nepreverjenim povzemanjem poročil italijanskih agencij o izjavah italijanske zunanje ministrice Susanne Agnelli na seji zunanje politične komisije poslanske zbornice italijanskega parlamenta 13. septembra 1995 je ministrstvo za zunanje zadeve RS poslalo naslednje pojasnilo:

Več italijanskih tiskovnih agencij je posredovalo včerajšnjo izjavo italijanske ministrice za zunanje zadeve Susanne Agnelli na seji zunanje politične komisije poslanske zbornice italijanskega parlamenta. V njej naj bi ministrica ugotovila, da naj bi slovenski zunanji minister Zoran Thaler s svojim pismom evropskemu parlamentu, v katerem naj bi izrazil nezadovoljstvo z njegovimi stališči, napravil hudo napako, izjavila pa naj bi tudi, da naj bi vzrok za zastoj pri bilateralnih pogovorih med Italijo in Slovenijo bila zagotovila, ki jih slovenska

vlada ne da italijanski manjšini. Oba podatka, ki ne držita, jasno opozarjata predvsem na problem verodostojnosti omenjenih agencij oziroma virov, ki jih navajajo.

Pismo, ki naj bi ga omenjala italijanska ministrica, sploh ne obstaja. V zadnjem času se slovenski zunanji minister na Evropski parlament ni obračal. Prav tako vzrok za zastoj pri pogovorih nikakor ne more biti položaj italijanske manjšine v Sloveniji, saj je zgledno rešen in ga italijanska stran v pogovorih kot problem sploh ne izpostavlja.

Stališča slovenske strani v zvezi s podpisom sporazuma o pridruženem članstvu v Evropski uniji so naslednja:

Republika Slovenija je zadovoljila vsem vidikom mandata za pogajanja, ki jih je bila Evropska unija sprejela 27. aprila 1994, izpolnila pa je tudi vse obveznosti iz deklaracije vlade RS z dne 30. septembra 1994 in skupne izjave Sveta ministrov Evropske

unije in Evropske komisije, s čimer je Slovenija dejansko izpolnila vse politične, pa tudi ekonomske pogoje za podpis tega sporazuma, ob tem pa v naši državi tudi pospešeno poteka proces harmonizacije slovenske zakonodaje z evropsko. Zato vlado RS presenečajo dodatni pogoji, ki jih vsebuje pobuda Španije kot trenutno predsedujoče v EU, se posebej, ker jih bodo druge države, ki so trenutno pridružene članice Evropske unije, morale izpolniti sele tedaj, ko bodo postale njene polnopravne članice.

Zaradi vseh teh dejstev Slovenija prica- kuje, da bo podpisala asociacijski sporazum z EU na osnovi že parafriranega besedi- la in brez dodatnih pogojev. Ta sloven- ska stališča je zunanji minister Zoran Thaler pred kratkim tudi pisno posredoval Španiji kot predsedujoči v Evropski uniji in Evropski komisiji v Bruslju, se piše v poja- snilu ministrstva. (N. R.)

DEMOKRATSKA STRANKA

Peršakova stranka se ne bo ukvarjala s podtikanjem

LJUBLJANA (STA) - Predsednik Demokra- tske stranke Tone Persak je na včerajšnji novinar- ski konferenci dejal, da na napade posameznih strank demokrati ne bo- do odgovorili na enak način, ker podtikanja in lazi niso v skladu z na- celi DS. »Clanki v reviji Prijatelj, ki jo izdaja Slovenska nacionalna stranka (SNS) in analize Socialnodemokratske stranke (SDSS) nas spo- minjajo na nekdanjo partijo, ki je etiketirala svoje nasprotnike,« je se poudaril Persak.

Predsednik demokra-

tov je dejal, da so se v zadnjih treh številkah revije Prijatelj, ki jo izdaja Slovenska nacio- nalna stranka, pojavili clanki, ki opisujejo mo- ralno-politični profil DS. Clanki obtožujejo predv- sem poslanko Demokra- tske stranke v državnem zboru Danico Simsič, ki po besedah avtorja clan- kov eno govori, drugo dela in tretje misli ter je politično neiskrena in hinavsko dvolična. SNS je obcinskim organizaci- jam zveze borcev poslala pismo, v katerem prav tako obtožuje Demokra- tsko stranko, da skuša od zveze borcev pridobiti samo volilne glasove. Tone Persak je predsta- vil tudi del analize poli- tičnega stanja v Sloveni- ji, ki jo je pripravil svet Socialnodemokratske stranke Slovenije za ana- lizo in strategijo. V ana- lizi so zapisali, da naj bi vlogo krmiljenega politi- čnega padalca, ki z ma- nipulacijo krađe volilne glasove in ki jo je leta 1992 odigrala Slovenska nacionalna stranka, na volitvah prihodnje leto skupaj odigrali Desus, nekatere regionalne stranke, ostanek Jelinci- ceve SNS in DS, če bo v njej prevladala struja Da- nice Simsič.

Predsednik Demokra- tov je menil, da imata stranki SNS in SDSS ve- rjetno presibak program, zato si namerno ustva- rjata sovražnike. Ob tem je poudaril, da frakcijskih bojov in nesoglasij v zvezi s politično usme- ritvijo in programom v njegovi stranki ni. Napa- de na Demokratsko stranko pa je sprejel tudi kot nekakšen kompli- ment, saj so demokrati, kot je dejal Persak, verje- tno močnejša in nevar- nejša stranka, kot se zdi na prvi pogled.

Tanja Staric

STRANKE / SOCIALDEMOKRATI PROTI SOCIALDEMOKRATOM

»Na poštenost se sklicuje človek, ki je v zadnjih letih izrekel največ neresnic«

Predsednik ZLSD Janez Kocijancič odgovarja prvaku SDSS Janezu Janši

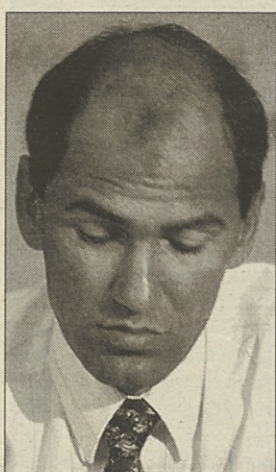
LJUBLJANA - Pred- sednik združene liste Janez Kocijancič je na včerajšnji tiskovni kon- ferenci povedal, da nje- gova stranka sicer ne soglasa z logiko, da se je predvolilno obdobje začelo eno leto in pol pred volitvami, ter da zato namerava delovati naprej v vladi in parla- mentu. Toda že zaradi svojega članstva, ki morda meni, da »so ostali brez sape« na vse številnejše obtožbe so- cialdemokratov Janeza Janše, se je odločil te obtožbe z argumenti za- vrniti.

»Sem v zadregi, ker se bom moral spustiti na Janševo raven,« je zadel Kocijancič in nato odgovoril na obtožbe, da je ZLSD stranka ko-

Janez Kocijancič proti...

munistične kontinuite- te, češ da so »neposte- ne«. Prav nasprotno, je zatrdil predsednik ZL, prav ta stranka je stari sistem spreminjala na miren način in z demo-

...Janezu Janši

kratičnimi sredstvi. Jan- sevo pismo Drnovsku, v katerem oporeka ime- novanju Staneta Bo- stjancica, predsednika ZL v Kranju, za javnega tožilca, je Kocijancič

ocenil kot poskus »eli- minacije volje volil- cev«, saj je po Janševem mnenju sporna pripa- dnost eni od parlamen- tarnih strank, ne pa kot morebitno strokovno napako. Nadalje je predsednik ZL ocital Janši, da nastopa v ime- nu postenosti, sam pa je »človek, ki je v zadnjih nekaj letih izrekel naj- več neresnic« - od izja- ve o kupljenih volitvah, »lastnikih« orožja v Mariboru, pa do tiste o Kucanu, ki naj bi kupil protokolarni objekt, ce- prav ta ni protokolarni, ali tiste, da bo med sto- timi najbogatejšimi Slo- venci petdeset nekda- njih članov CK ZKS, kar se je tudi pokazalo kot neresnica. Sploh pa Janša in vlada se vedno

nista odgovorila na 27 poslanskih vprašanj o trgovini z orožjem. Tisti odgovori, ki jih je ZLSD dobila, so neresnični, ni namreč res, da v Slove- niji ni bilo trgovine z orožjem. Združena lista ne nasprotuje temu, da se je naša država oboro- zila, hoče pa vedeti, kdo je nazkonito trgo- val, s kom in kdo je po- bral zaslužek. Kocijan- čica motijo tudi nene- hne grožnje - tiste, da bo nekakšnim mednar- odnim ustanovam (kar diši po »omejeni suve- renosti« Slovenije) pri- javil medije in Svobo- dne sindikate, pa tiste, da bodo Kucan, Drnov- sek in Gaspari krivi za morebitno odločitev o preoblikovanju SDK, in tiste, da bodo prišli na

dan »kronski dokazi« o JBTZ in drugih aferah, ki jih ni od nikoder. Med drugim je Kocijan- čič odgovoril tudi na Janševo napoved, da bo SDSS znizala najvišje pokojnine in zvisala najnižje. Menil je, da je to »neodgovorna dema- gogija«, saj bi bil takšen ukrep protiustaven, in poudaril, da je Janša se- del v tisti vladi, ki je predlagala sedanji po- kojninski zakon pred tremi leti, ZL pa je bila takrat v opoziciji. Koci- jancič je se dejal, da je SDSS »stroj za pranje umazanega perila v tuji- ni«, saj pošilja na na- slov Socialistične inter- nacionalne obtožbe na račun ZLSD in vladne koalicije.

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Cuori senza età
9.55	Film: Sette monaci d'oro (kom., It. '66), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Un amore una vita (dram., ZDA '88, i. D. Quaid, J. Lange)
16.05	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
18.15	Sport: Pavarotti International '95 - A bordo campo (vodi Gianni Minà)
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Le stelle della moda (vodi M. Carlucci)
23.15	Dnevnik
23.20	Dok.: Himalaya - Everest
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.45	Videosapere: Evropski kulturni magazine

RAI 2

6.30	Nad.: Atto d'amore
7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.05	Variete za najmlajše Quante storie!, risanke
9.30	Nan.: Lassie, 9.55 Sarano famosi
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Risanke
12.10	Nanizanka: L'arca del dottor Bayer - Sebastian in labod
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: Velika dolina
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Na potovanju s Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Variete: Vita da cani (vodi Jocelyn)
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Sport: boks, Computaro-Fanni (EP v musji kat.)
2.00	Filmske novosti

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije, vreme
8.30	Potovanje po Italiji, dok.
9.10	Film: Frankenstein (srh., ZDA '31, i. B. Karloff)
10.30	Dok.: Veliki sever, Nepoznane Benetke, 11.40 Nagrada Italija 95
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: Le mille e una notte (fant., ZDA '42)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.45	Articolo 1 - Svet dela
15.00	Sport: atletika, motonavtika, golf, 16.00 svetovne vojaške igre
18.55	Vreme, dnevnik, izdelne vesti, 20.10 Blob Soup
20.30	Film: Vittima e omicida (dram., ZDA '94, i. J. Smith, B. Johnson)
22.05	Brividi ultimo minuto
22.30	Dnevnik, izdelne vesti
22.55	Italijanska kinematografija: Dokumenti (4. del)
23.50	Aktualno: The End
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura in vreme

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo della vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Stringimi forte, papà (dram., It. '78, i. M. Brochard, G. Hall)
17.00	Nan.: A cuore aperto, 18.00 Colombo - Clovek leta (i. P. Falk), vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Una botta di vita (kom., It. '88, i. A. Sordi, B. Bler, A. Ferréol)
22.30	Film: Il segno degli Hannan (krim., ZDA '79, i. R. Scheider, J. Margolin), vmes (23.30) dnevnik
0.40	Pregled tiska
0.50	Nan.: Hisa v preriji

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi (i. H. Tom)
15.00	Nan.: Pappa e ... ciccio (i. R. Farr), 15.30 La tata
16.00	Otroska oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Dnevnik TG 5 Flash
18.05	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Film: I gemelli (kom., ZDA '89, i. A. Schwarzenegger, D. De Vito)
22.45	Dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik TG5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio
12.50	Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
15.00	Nan.: Classe di ferro, 17.00 Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.30	Variete: Bravissima
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Il tagliaerbe (fant., ZDA '92, i. G. Lewis)
22.40	Film: Il difensore del tempo (fant., ZDA '94, i. M. Parè, B. Drago)
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.40	Speciale cinema
0.45	Italija 1 sport
1.40	Variete: Bravissima
2.00	Nan.: Baretta
3.00	Film: Dalle Ardenne all'inferno (vojni, It. '67)

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.25, 0.25 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Il ragazzo della notte (i. K. Quinlan)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Torna a casa Lassie (ZDA '43, i. D. Crisp)
20.35	Film: Annunci personali (dram., '90, i. J. O'Neil)
23.30	Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik
20.45	Kraljica Krasa

SLOVENIJA 1

10.25	Delfin Flipper, 8. del amer. nanizanke
10.50	Ciciban plava, 1. oddaja
11.05	Roka Rocka - MTV Unplugged: Bruce Springsteen, 1. del
11.50	Veliki beli morski pes, angleska plz oddaja
12.40	Znanje za znanje, učite se z nami
13.00	Porocila
14.55	Film tedna: Barton Fink, ponovitev filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 37. oddaja
17.25	Heathcliff, 2. del serije
17.55	TV 101, 5. del ameriske serije
18.45	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Igrani film
21.40	Turistina oddaja
22.00	TV dnevnik 3, vreme
22.20	Zarisce
22.40	Sova
22.40	Frasier, 2. del ameriske nanizanke
23.10	Severna obzorja, 5. del angl. nanizanke
23.55	V godlji, ameriski film

SLOVENIJA 2

11.50	Umetniki za svet - ob 50-letnici OZN, ponovitev
12.00	Forum
12.15	Hisa iz kart, 2. del angl. nadaljevanke
13.05	Omizje
15.05	Osmi dan
15.55	TV 101, 4. del am. serije
16.45	Alfred Hitchcock vam predstavlja, 8. del
17.15	Severna obzorja, 4. del
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Izziv, 1. del poslovne oddaje
19.15	Poglej me!
20.05	Cloveska zival, 6., zadnji del angleske plz oddaje
20.55	Podezeljski utrip, angleška nanizanka, 8/10 del
21.45	Obiski
22.45	Koncert orkestra SF
00.35	Umetniki za svet, ob 50-letnici OZN

KANAL A

10.00	Spot tedna, A-shop
10.20	Luc svetlobe, ponovitev
16.55	Na begu, ponovitev filma
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 513. del
20.15	Benny Hill, 13. del
20.30	To trapasto zivljenje, 2. del am. nanizanke
21.30	Teder na borzi
21.45	Spalni vagon, ameriska grozljivka
23.10	Louis Armstrong, dokumentarna oddaja
00.40	Dracula, 5. del serije
01.10	Dezurna lekarna, 42. del spanske serije

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes - tv dnevnik
19.25	Celjanka med ljudozderci, dokumentarni film
20.00	»Le quattro collone« - glasbena oddaja
20.35	Srečanje z zgodovino - avtor Ezio Giuricin
21.30	Jazz: Zlatko Kavčič
22.00	Globusov tik tak
22.15	TV dnevnik
22.30	Ameriski avtorji
22.55	Leteci zdravniki

ORF Avstrija 1

11.35	Westworld, ameriski zf film
13.00	Tjulenjcek Albert
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Ewoki
14.35	Popaj in sin
15.05	Kremenckovi
15.30	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Moc paragrafov
16.20	Obalna straza: Vojna na plazi
17.10	Strašno prijazna družina: V soboto zvečer pri Bundyjevih
17.35	Zlata dekleta: Rose vrne udarec
18.05	Stara mačka: Rusko jajce
19.00	Pri Huxtablovih: Deskanje v dvorani
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Njun največji podvig, ameriska kriminalka, 1992
21.55	Režija: Michael Ritchie
21.55	Nogomet
22.05	Ko jagenjčki obmolkejo, ameriski triler, 1992
23.50	Režija: Jonathan Demme
00.15	Cas v sliki
00.15	Popoln umor, ameriska kriminalka, 1991
01.25	Režija: Bill Condon
01.25	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.50	Schiejok vsak dan, ponovitev
03.50	Dobrodosli v Avstriji, ponovitev
04.35	Njun največji podvig, pon. filma

ORF Avstrija 2

06.00	Videostrani
07.00	Vreme
09.05	Schiejok vsak dan, ponovitev
10.05	Vrtljak popevk
10.55	Nori gost, pon. komedije
12.30	Siling
13.00	Cas v sliki
13.10	Vera, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John: Različni pogledi
15.15	Umor, je napisala: Drama na Wall Streetu
16.00	Schiejok vsak dan
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodosli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Stari, Bil je pekel
21.20	Stefan Frank, zdravnik, ki mu zenske zaupajo: Boj za življenje male Frederike
22.05	Cas v sliki
22.30	Moderni casi
23.50	Dr. Jekyll in gospod Hyde, ameriska grozljivka, 1940

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobnotnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.05 Sport; 18.05 Glasovanje za popevki tedna; 19.30 Stop plops in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gimnazij; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Figarova svatba; 19.30 Infermezzo; 20.30 Maša v h-molu (J.S. Bach); 22.05 Igra; 23.55 Lirčni utrinek; 24.00 Nočni pr.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88,6,96,4,100,3,100,6,104,3,107,6)8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Porocila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00-1.00 Glasbeni izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.00 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00

Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL zur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.20 Od zabave se vrtili; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Včerja za dva.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Porocila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajzo sel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Železi ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 19.00 TB; Chokebore; 21.00 Te amo Cuba!; 22.00 Idealna godba lčota Vidmarja (Karibska glasba).

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 8.40 Glasba, vmes (9.15) Pravilni kotichek; 10.10 Koncert nagrade Alpe Jadran 16.12.94; 11.30 Odprta knjiga: New York, New York (V. Maldon, 5. del); 12.00 Stari časi družabnosti; 12.40 Slovenske ljudske pesmi; MePZ Akord 84; 13.45 Števerjan 95; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filozofi in literati; 14.30 Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba za dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

MENJALNIŠKI TEČAJI

14. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	84,55	85,50	11,89	12,20	7,61	8,10
A banka Koper	84,60	85,70	11,72	12,20	7,61	8,07
A banka Nova Gorica	84,95	85,95	11,89	12,23	7,72	8,07
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,00	85,98	12,00	12,45	7,70	8,35
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	84,60	85,30	11,95	12,15	7,60	8,00
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	85,05	85,99	11,94	12,26	7,83	8,00
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	84,75	85,15	12,00	12,15	7,70	7,95
Creditanstalt d. d.	84,80	85,50	12,05	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,19	85,27	12,07	12,11	7,86	7,95
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,00	85,65	12,00	12,20	7,70	7,90
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	84,80	85,30	11,95	12,05	7,70	7,90
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	84,90	85,60	11,95	12,05	7,70	7,90
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	84,90	85,60	11,95	12,05	7,70	7,90
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	84,90	85,60	11,95	12,05	7,70	7,90
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	84,90	85,60	11,95	12,05	7,70	7,90
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	84,50	85,10	11,95	12,05	7,70	7,90
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,30	85,65	11,95	12,25	7,50	8,00
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,00	85,45	11,95	12,15	7,60	8,00
Poštna banka Slovenije	83,50	85,50	11,15	12,10	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,15	85,18	12,06	12,09	7,90	7,94
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,00	85,10	11,97	12,10	7,85	7,93
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,20	85,65	12,00	12,15	7,75	8,10
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	84,80	85,25	12,02	12,06	7,60	8,05
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	83,70	85,45	12,00	12,13	7,20	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,30	85,70	12,03	12,14	7,85	7,90
Publikum NM, t: 068/ 322-490	84,80	85,40	11,98	12,19	7,70	8,00
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,00	85,30	12,02	12,20	7,80	7,98
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,00	85,10	11,95	12,10	7,83	7,95
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,16	85,19	12,05	12,08	7,89	7,90
SKB d.d., ***	84,10	85,80	11,89	12,26	7,55	8,05
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,20	85,60	12,06	12,10	7,80	7,95
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	84,75	85,39	11,98	12,23	7,67	8,10
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	84,20	85,50	11,84	12,20	7,50	8,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	85,15	85,23	12,05	12,07	7,93	7,98

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

14. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1645,00
nemška marka	1060,00	1103,00
francoski frank	308,00	320,00
holandski gulden	944,00	982,00
belgijski frank	51,40	53,50
funt sterling	2444,00	2544,00
irski sterling	2489,00	2591,00
danska krona	273,00	284,00
grška dramma	6,50	7,00
kanadski dolar	1161,00	1209,00
japonski jen	15,30	15,90
švicarski frank	1294,00	1347,00
avstrijski šiling	150,30	156,40
norveška krona	243,00	252,00
švedska krona	221,00	230,00
portugalski escudo	10,20	10,60
španska peseta	12,40	13,00
avstralski dolar	1201,00	1250,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,20
hrvaška kuna	265,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

14. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1584,00	1634,00
nemška marka	1068,00	1096,00
francoski frank	309,00	320,000
holandski gulden	948,00	976,00
belgijski frank	51,60	53,30
funt sterling	2455,00	2540,00
irski sterling	2501,00	2596,00
danska krona	275,00	285,00
grška dramma	6,60	7,20
kanadski dolar	1166,00	1206,00
švicarski frank	1307,00	1342,00
avstrijski šiling	151,00	156,00
slovenski tolar	12,50	13,40

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

13. SEPTEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,20	8,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. SEPTEMBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4833	1.4873	1.4913
funt sterling	2.2948	2.3018	2.3088
irski funt	2.3398	2.3468	2.3538
kanadski dolar	1.0850	1.0890	1.0930
nizozemski gulden	89.147	89.257	89.367
švicarski frank	22.600	22.700	22.800
belgijski frank	4.8526	4.8626	4.8726
francoski frank	28.950	29.010	29.070
danska krona	25.747	25.807	25.867
norveška krona	22.867	22.927	22.987
švedska krona	20.668	20.728	20.788
italijanska lira	0.9195	0.9235	0.9275
avstrijski šiling	14.197	14.217	14.237
španska peseta	1.1687	1.1727	1.1767
portugalski escudo	0.9601	0.9631	0.9661
japonski jen	1.4455	1.4470	1.4485
finska marka	33.42	33.50	33.58

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 15. 9. 95

Nakupni Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM 83,95 84,55

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 177 z dne 13. 9. 1995 - Tečaji veljajo od 15. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	92,5747	92,8533	93,1319
Avstrija	040	šiling	100	1166,4242	1169,9340	1173,4438
Belgija	056	frank	100	398,9488	400,1492	401,3496
Kanada	124	dolar	1	89,3463	89,6151	89,8839
Danska	208	krona	100	2117,3178	2123,6889	2130,0600
Finska	246	marka	100	2748,4848	2756,7551	2765,0254
Francija	250	frank	100	2380,1059	2387,2677	2394,4295
Nemčija	280	marka	100	8204,4324	8229,1198	8253,8072
Grcija	300	grd	100	—	51,2345	51,3882
Irski	372	funt	1	—	193,1210	193,7004
Italija	380	lira	100	7,5768	7,5996	7,6224
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2224,3611	2231,0543	2237,7475
Japonska	392	jen	100	118,7182	119,0754	119,4326
Nizozemska	528	gulden	100	7323,0303	7345,0655	7367,1007
Norveška	578	krona	100	1871,0302	1886,6903	1892,3504
Portugalska	620	escudo	100	79,0169	79,2547	79,4925
Švedska	752	krona	100	1700,6148	1705,7320	1710,8429
Švica	756	frank	100	10066,8386	10097,1300	10127,4214
Velika Britanija	826	funt sterling	1	188,8496	189,4179	189,9862
ZDA	840	dolar	1	122,0245	122,3917	122,7589
Evropska unija	955	ECU	1	153,8372	154,3001	154,7630
Španija	995	peseta	100	96,2134	96,5029	96,7924

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 15. 9. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	865,072	820,930	1,686,002
20	101.7732%	96.5800%	99,1766		170,000	86,507	82,093	168,600

**LJUBLJANSKA
BORZA**
 LJUBLJANA STOCK EXCHANGE INC.

Tečajnica borznega trga

št.: 174

Datum: 14. 9. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem.	datum	povpraš.	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
--------------------	----------------	------------------------	-----------------	-------------	-------	----------	---------	------	------	--------------------

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice

LEK2	800	(11.5.95)	11.800		1.9.	11.300	11.750			
PRB	665	(13.6.95)	16.362	1,38	14.9.	16.030	16.440	16.870	16.040	7.838
SAL	500	(21.11.95)	20.099	1,08	14.9.	19.860	20.000	20.200	19.920	5.628
SKBR	1000	(24.2.95)	34.346	1,15	14.9.	33.750	33.900	34.600	33.770	162.389

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice

RCE1	10,0	2(11.10.95)	102,7	2,22	14.9.	102,1	102,7	102,7	102,7	636
RSO1	8,0	5(30.6.95)	102,6	,52	14.9.	102,4	102,5	103,0	102,4	3.130
RS02	9,5	9(1.4.95)	112,6	,38	14.9.	112,8	112,9	113,0	111,6	62.503
RS08	5,0	4(31.5.95)	92,5		13.9.	91,0	93,3	93,4		
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,1		12.9.	97,1	100,0			
RS11D	8,0	5(30.6.95)	102,5	1,99	14.9.	101,2	102,8	102,5	100,0	2.776
RS12D	9,5	9(1.4.95)	109,1	,06	14.9.	109,3	114,0	109,1	109,1	93
SKB1	10,0	4(1.11.94)	103,2		13.9.	102,4	103,2			
SKR1	5,0	3(30.6.95)	76,4		13.9.	71,1	77,2			

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice

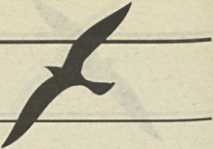
BTBR	300	(21.8.75)	12.840A		13.9.	12.700	13.000	12.840	12.840	295
DAD	10.000	(1.6.94)	121.494**	1,84	14.9.	118.400	120.650	123.500	119.000	37.542
FMD	1715	(24.5.95)	15.114	,20	14.9.	15.150	15.580	15.150	15.110	1.980
GPGR		(10)	21.996*	5,27	14.9.	19.000	22.930	22.930	21.850	176
HMER		(1)	15.000		12.9.	14.200	15.690			
MEZ	218	(30.3.93)	10.015	1,82	14.9.	10.010	10.240	10.020	10.000	1.362
NIKR	200	(26.6.95)	4.165	2,30	14.9.	4.035	4.120	4.249	4.035	6.838
TCTR		(5)	796,6	,10	14.9.	793,0	797,0	804,0	793,0	8.116

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice

KBTP	2750	(22.6.95)	32.705	,77	14.9.	31.920	32.490	33.710	31.920	8.078
PFNP		(1)	33.092*	8,66	14.9.	32.510	33.400	33.500	31.920	19.524
TBKP	720	(25.5.95)	9.956*	8,47	14.9.	10.000	10.250	10.000	9.700	1.244
VIP		(1)	41.153		14.8.	40.000	42.000			

BORZNA KOTACIJA B - Obveznice

LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,4		12.9.	99,8				
OZG	11,0	4(1.1.95)	102,8		13.9.	100,0	103,0			
PCE	12,0	7(1.6.95)	102,3		12.9.	102,0	103,0			
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,5		12.9.	100,7	104,0			
SZB1	10,0	2(15.9.95)	102,6		7.9.	102,99	105,0			

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

SNG Drama

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

SNG Drama bo vpisovala abonmaje samo se danes. Vpisete se lahko v vpisni pisarni SNG Drame, Erjavceva 1 (službeni vhod), od 9. do 14. ure. Studentske abonmaje bo do vpisovali od 2. do 7. oktobra.

Levi oder

Danes, 15., in jutri, 16. septembra, ob 23.-uri: Damir Zlatar Frey: **CARMINA SLOVENICA**, izvenabonmajsko gostovanje Koreodrame. Nastopajo: Ditka Haberl (na sliki), Marusa Oblak, Mojca Partljic, Violeta Tomsic, Ivan Rupnik in Mirca Jenca.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder

Sobota, 16. septembra, ob 11. in 17. uri: Svetlana Makarovic: **SAPRAMISKA**, za-izven.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

Vpisovanje abonmajev bo potekalo v avli gledališča (vhod z Glavnega trga) samo se danes in jutri od 10. do 12. ter od 15. do 18. ure (v soboto le dopoldne).

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Ray Cooney: TO IMAMO V DRUZINI (PG Kranj);
- Harold Pinter: PREVARA (PG Kranj);
- Eugene Ionesco: PLESASTA PEVKA in DELIRIJ V DVOJE (PDG Nova Gorica);
- Andrej Hieng: IZGUBLJENI SIN (PG-Kranj);
- Tone Partljic: STAJERC V LJUBLJANI (MGL Ljubljana).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Verdi - Dvorana Tripcovich
Jesenska simfonična sezona 1995
V petek, 22.9., ob 20.30 (red A) bodo s koncertom orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Juliana Kovatcheva otvorili novo sezono. Pri blagajni gledališča Verdi so na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.
Gledališce Rossetti
Predstavitev nove gledališke sezone bo danes, 15. t. m., ob 12. uri v fojerju gledališča.
Gledališce Cristallo - La Contrada
V soboto, 7. oktobra bodo z narecnim delom, ki sta ga napisala Nini Perno in Francesco Macedonio otvorili novo gledališko sezono.
Pomorska postaja - Dvorana Saturnia
V nedeljo, 17. t. m., ob 21. uri bo v organizaciji

KOROŠKA

CELOVEC: V Mestnem gledališču bo v četrtek, 21. t. m., ob 19.30 premiera opere »Cavalleria rusticana«.
BELJAK - Studijski oder: v torek, 19. t. m., ob 20. uri premiera: Menubeln »An den Mann gebracht«.
SENTJANŽ V ROŽU: v k+k centru bo danes, 15. t.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

SMG Ljubljana

POSTANITE ČLAN
KLUBA
SLOVENSKEGA
MLADINSKEGA
GLEDALIŠČA

Vpis in vse informacije v prodajni galeriji SMG na Trgu francoske revolucije 5 ali po tel. 125-33-12 od 10. do 12. ure in od 15.30 do 17.30.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Mestni gledališki muzej C. Schmidl (Ul. Imbriani 5): jutri, 16. t. m., ob 18. uri in v ne-

Danes, 15. septembra, ob 19.30 Prešernovo gledališče gostuje v Laskem s predstavo Raya Cooneyja **BEZI OD ZENE**.

PDG NOVA GORICA

Jutri, 16. septembra, ob 20. uri: Tom Stoppard: **ARKADIJA**, komedija v izvedbi SNG Drame iz Ljubljane. Predstava je za izven, rezervacije po tel. 25-326 in 25-328.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

Vpisovanje abonmajev za dosedanje abonente - zamudnike in za nove abonente bo potekalo od 11. do 15. septembra od 10. do 12. in od 16. do 18. ure pri blagajni MGL. Abonente, ki so abonmaje plačali s položnico, a niso prejeli abonmajske izkaznice, vljudno prosimo, naj se oglašijo pri blagajni MGL.

Abonmajske predstave v sezoni 1995/96

H. H. Gudmundsdottir: **JAZ SEM MAESTRO** (režija: Hallmar Sigurosson);

Evald Flisar: **IZTROHNJENO SRCE** (režija: Zvone Sedlbauer);

J. J. Bricaire: **DOHODNINA** (režija: Vinko Mödnerdorfer);

Alfred Jary: **KRALJ UBU** (režija: Bojan Jablanovec);

Artur Miller: **POGLED Z MOSTU** (režija: Mario Ursic);

Danes, 15. septembra, ob 19.30: H. H. Gudmundsdottir: **JAZ SEM MAESTRO**, za abonma Repriza in izven.

V soboto, 16. septembra, in v ponedeljek, 18. septembra, ob 19.30: T. Partljic: **STAJERC V LJUBLJANI**, za izven.

6. MEDNARODNI LUTKOVNI FESTIVAL - POLETNI LUTKOVNI PRISTAN, MARIBOR

Današnje predstave na festivalu:

- ob 11. uri: Franz von Pocci: **PRINC RDECA VRTNICA IN PRINCEZA BELA LILJA**, lutkovna skupina Marotte, graska lutkovna scena, Avstrija;

- ob 16. uri: Grimm / Bross: **KAKO JE KUBA SNUBIL MARKITO**, Naivni divadlo Liberec, Ceska (na sliki);

-ob 18.30: H. C. Andersen: lutkovni balet **SNEŽNA KRALJICA**, Kazalisna grupa Mastoonica, Zagreb.

Vse predstave bodo v Lutkovnem gledališču Maribor, Rotovski trg 2.

Akademije za glasbo in zborovsko pesem na sporedu »Carmina burana«, ob 100-letnici rojstva Carla Orffa. Izvajajo združeni zbori ob spremljavi tolkal in klavirja. Vodi Karol Borsuk.

Grad Sv. Justa

Jutri, 16. t. m., ob 22. uri »Pura vida atto finale« v družbi Sandra orlanda. Vstop Prost. V nedeljo, 17. t. m., ob 20.30 večer posvečen Elvisu Presleyu. Nastopili bodo gojenci plešne sole Arianna in ansambel Flaming Stars Band.

GRILJAN - Disko On Air

V sredo, 20. t. m., ob 21. uri »Lo spazio non è un opinione« zaključni večer z nagrajevanjem za abasable in soliste, ki so sodelovali na natečaju »Progetto Musica«, ki jo ga priredili Združenje Globogas, Zadruga La Quercia, Radio Onda Libera in Il Piccolo.

m., ob 20. uri koncert skupine Sukar iz Ljubljane.
RADIŠE: v nedeljo, 17. t. m., ob 11.30 bo pred kulturnim domom - SPD Radiše »Radisko zeganje«.
TINJE: v Domu prosvete bo v sredo, 20. t. m., ob 19.30 okrogla miza na temo »Časčenje narodnih herojev - nevarnost za mir v deželi?».

GLASBENI NATECAJ

Studentska organizacija v Ljubljani, enota za kulturo, v sodelovanju s FV razpisuje natečaj za izdajo laserske plošče studentskim glasbenim skupinam ali posameznikom, ki se nimajo izdane laserske plošče na področju popularne glasbe. Prijava mora vsebovati potrdilo o statusu študenta (pri skupinah mora biti vsaj polovica članov študentov), posnetke z vsaj tridesetimi minutami glasbe, besedila, kratko biografijo in kontakt skupine (ime, naslov in telefonsko številko). Prijave pošljite do 15. septembra na naslov: SOU v Ljubljani - enota za kulturo (za glasbeni natečaj), Kersnikova 4, 61000 Ljubljana.

deljo, 17. t. m., ob 11. uri vodena obiska v muzeju. Dr. Sergio Cimarosti in dr. Adriano Dugulin bosta predstavila nacrtje za Verdiev kip.

GLASBA
SLOVENIJA

JESENSKE SERENADE

Danes, 15. septembra, bo ob 16.30 na blejskem gradu in ob 20. uri v Kosovi grščini na Jesenicah renesančni večer. Nastopata Helena Maurič, sopran, in Monika Kranjc, kitara. Program: T. Morley, J. Dowland, H. Purcell, L. de Narvaez, J. A. Dalza. Program bo povezoval Igor Skrlj.

SLOVENJ GRADEC

TRETTJA MEDNARODNA PEVSKA SOLA

Danes, 15. septembra, ob 20. uri bo v župnijski cerkvi svete Elizabete v Slovenj Gradcu koncert klasične glasbe. Nastopajo godalni kvartet Tartini, harfistka iz Nemčije Maria-Graf, godalni sekstet ter Matthias Buchholz in Igor Mirtovic.

BLED

Danes, 15. septembra, ob 20.30 bo v župnijski cerkvi svetega Martina koncert klasične glasbe. Nastopata Mateja Bajt, kljunasta flav-

ta, in Ingomar Rainer, cembalo. Program: F. Geminiani - Sonata VII v f-molu iz Le prime sonate; J. S. Bach - Koncert v F-duru (Italijanski koncert); F. Couperin - Neuvieme Concert, Intitulé, Ritiratto dell'Amore; M. Marais: Suite I v g-molu iz Pieces de violes... 2e livre.

METELKOVA, LJUBLJANA

Prireditve ob drugem rojstnem dnevu Metelkove (na sliki: ob zasedbi Metelkove 11. septembra '93):

Danes, 15., in jutri 16. septembra, ob 21. uri: ortopunk festival v Gala hali. Nastopajo: Wasserdicht-, Srou pa letu, Racija, V oko-

RAZSTAVE
SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 20. septembra v Moderni galeriji.

CANKARJEV DOM

Razstava Josefa Albersa je na ogled do 20. septembra

MALA GALERIJA, Slovenska 35

V galeriji je na ogled razstava slik nemskega umetnika Imija Knoebela.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji: razstavi Arhitektura ter Nastanek, ogrozanje in reševanje likovne dediščine.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah galerije je na ogled razstava Gotika v Sloveniji: Slikarstvo in kiparstvo.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov.

MESTNA GALERIJA, Mesni trg 5

V galeriji je na ogled pregledna razstava kiparja Stojana Batiča.

GALERIJA Vodnikova domačija, Vodnikova 65

V galeriji je na ogled posthumna razstava akademskega slikarja Marijana Dovjaka.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji do 7. oktobra razstavlja nizozemski slikar Kees van Eyck.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

V galeriji je na ogled razstava Od skice do lutke Agate Freyer-Majaron.

GALERIJA EQRUNA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava slik akademskega slikarja in profesorja slikarstva na ljubljanski akademiji Emerika Bernarda.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

V galeriji je na ogled razstava risb in olj akademskega slikarja Barda Lucundusa.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

V galeriji je na ogled tematska razstava skulptur Aleksandra Kovaca Rigoletto.

GALERIJA LOŽA, Koper

V galeriji je na ogled razstava Dušana Trsarja Skulpture v bronu.

JOŽEFOVA GALERIJA, Gornji trg 21

V galeriji je na ogled razstava Sohice - arhetipi in artefakti Dusan Lipovca.

GALERIJA MESTNE HIŠE KRANJ

V galeriji je na ogled razstava slik in risb slikarja Franca Vozla.

KRIZANKE, LJUBLJANA

Na ogled je razstava Trnovo - kraj prijetnega spomina.

ARHITEKTURNI MUZEJ, GRAD FUŽINE, LJUBLJANA, Študenec 2a

Danes, 15. septembra, ob 12. uri bodo v muzeju odprli razstavo oblikovalskega programa Alessi z naslovom Družina se vdaja domisljiji. Predstavljeni izdelki prikazujejo zgodovino in razvoj italijanskega podjetja Alessi. (na sliki: Mister Meumeu, oblikovanje Philippe Starck, 1992)

Nocoj ob 21. uri
v Galeriji Š.O.U., Kapelica,
Kersnikova 4, Ljubljana:
odprtje Instalacije
VOYAGER
DAVIDA BAZOVIČARJA
(na sliki)
in predvajanje filma
ZAUPANJE
Davida Bazovičarja
in Gregorja Vesela.

KRIZANKE, LJUBLJANA

Danes, 15. septembra, ob 20. uri bo v Krizankah nastopil Oliver Dragojević s skupino Delfini.

TRZIC

Danes, 15. septembra, ob 14. uri bo na drsališču Trzic pred svojim odhodom na turnejo po ZDA nastopila skupina Sank rock.

FJK

REPENTABOR

Gallus Consort - Glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe

V nedeljo, 17. t. m., ob 18.00 - Od Trubarja do Ramovsa. nastopajo Sentjakovski otroci, Dina Slama, Milos Pahor, Irena Pahor, Valentina Gustin, Walter Piscienc, Tomaz Faganel, Walter Barbiero, Crtomir Siskovic, Aleksander Milosev, Marco Bontempo in Marco Verza.

Koncert prireja Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedezem RAI in trzasko pokrajino.

Gledališce Miela

V organizaciji gledališča Verdi in v sodelovanju z Zadrugo Bonaventura bo na sporedu od 24. t. m. do 17. decembra osem nedeljskih glasbenih matinej. Nastopilo bo osem mladih ze uveljavljenih pianistov, ki bodo izvajali Beethovove sonate. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripcovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir.

ŠTIVAN

V stivanski cerkvi bo danes, 15. t. m. zaključni koncert vseh udeležencev klavirskega tečaja, ki ga je organiziralo Združenje Punto Musicale.

BOLJUNEC

Gledališce F. Preseren - Festival Radio Onda Libera

Danes, 15. t. m., ob 18.30 okrogla miza »Da Zagabria contro la guerra«.

Zvečer nastop glasbene skupine Massimo volume in se zagrebskega ansambla.

Festival bo trajal do 16. t. m. Jutri, 16. t. m., ob 18.30 okrogla miza o vojni v bivši Jugoslaviji.

Zvečer nastop neapeljskega ansambla 99 Posse in Bisca.

KOROŠKA

CELOVEC

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

TINJE

Galerija Tinje: Do 17.9. je na ogled stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg-

ROŽEK

Galerija Sikorinja: v petek, 22. t. m., ob 19. uri »Priče casa - tretji večer in ciklu Priblizjevanja«.

ODBOJKA / 19. EVROPSKO PRVENSTVO ZA MOŠKE

Nizozemci in Italijani ostajajo favoriti za uvrstitev v finale

V današnjem polfinalu se bodo »azzurri« pomerili s presenetljivimi Jugoslovani, ki napovedujejo presenečenje, Nizozemci pa z Bolgari

PIREJ - Po enodnevnem premoru se bo danes v dvorani Miru in prijateljstva v Pireju nadaljevalo 19. odbojgarsko evropsko prvenstvo. Na vrsti so že polfinalni boji, jutri pa bomo dobili novega ali starega (naslov branijo Italijani) prvaka stare celine. Med stiri najboljše ekipe so se uvrstile reprezentance Nizozemske, Italije, ZR Jugoslavije in Bolgarije.

Nizozemci so igrali daleč najboljše in zmagali v vseh petih tekmah z najvišjim izidom. Čeprav so imeli v tretjem nizu proti Ukrajini in v drugem proti Nemčiji nekaj težav, so varovanci trenerja Joopa Alberde znali dati od sebe ravno toliko, da njihova zmaga nikoli ni bila vprašljiva. Tudi v prvem nizu tekme proti Grčiji so imeli težave s koncentracijo, tako da je bilo po vodstvu domačih na hodnikih pirejske športne dvorane slišati, da so Grki tekmo kupili, zato da bi se uvrstili v polfinale. Kmalu pa se je izkazalo, da so bile to zgolj govorice. Pri tem so si najbolj odahnilo Jugoslovani, ki so že pisali pritožbo zaradi lažiranja tekme, saj bi se morala v primeru grške zmage ZRJ posloviti od boja za kolajne in ji niti zmaga s 3:0 ne bi pomagala.

V skupini B je na zadnji predtekmovalni dan Italija presenetljivo izgubila proti Rusiji, ki je s pravo močjo zaigrala tik pred koncem EP. Italijanski trener Julio Velasco ni bil zadovoljen z igro svojih varovancev, a je vseeno cestital nasprotnikom: »Rusija je pokazala odlično igro, medtem ko smo bili mi v prvem in na začetku drugega niza zelo slabi v bloku in napadu. Skoda, da Rusi svojih kvalitiet niso pokazali že prej, saj so tokrat dokazali, da so med najboljšimi na svetu. Za nas je bila tako težka tekma pred polfinalom zelo dobrodošla.«

O drugem mestu, ki je se vodilo v polfinale, je odločila že torkova tekma med Bolgarijo in Rusijo. Po skorah dveh urah in pol so bili Bolgari na celu z izvrstnim serverjem Ljubomirom Ga-

nevom uspešnejši in zmagali s 3:1.

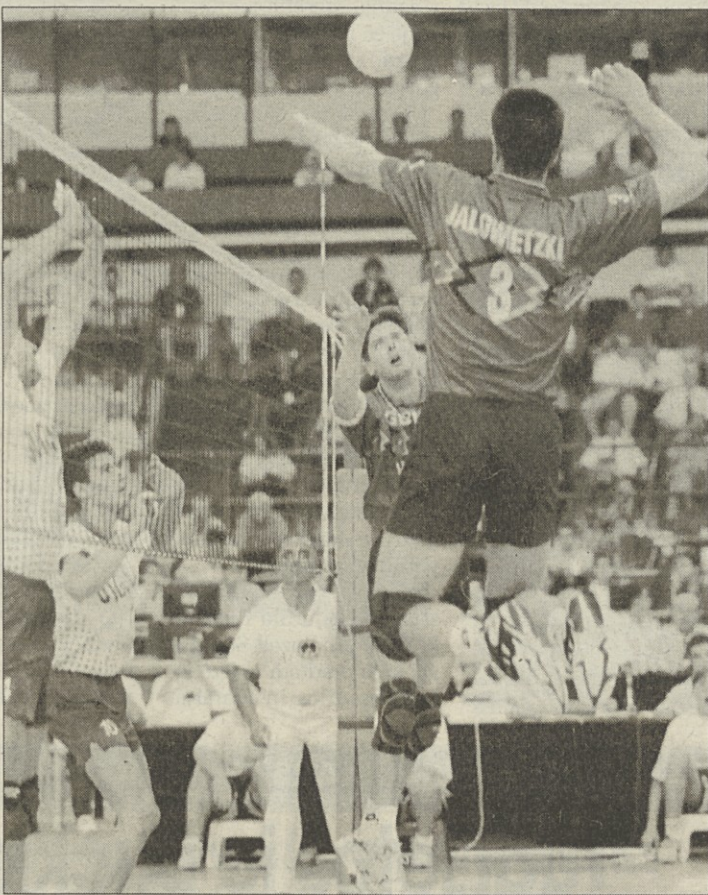
Prireditelji so morali spreminiti današnji urnik tekem zaradi prenosov grške televizije. Organizatorji so bili namreč prepričani, da domači reprezentanci uvrstitev v polfinale ne more spodleteti. Tako bo danes ob 15. uri po našem času na sporedu prvo polfinalno srečanje med ZRJ in Italijo, ob 17.30 pa drugo med Nizozemsko in Bolgarijo.

Italija - kljub porazu proti Rusiji - in Nizozemska ostajata favorita za zlato. Malokdo namreč verjame, da bi lahko selekciji z Balkana pripravili presenečenje, čeprav ga Jugoslovani pričakujejo. Kapetan ZRJ Dejan Brdović je bil po zmagi proti Nemčiji zelo vesel: »Hoteli smo grškemu trenerju Gilbertu Herreri dokazati, da smo boljši od Nemcev. Njegova izjava nas je užalila, tako da smo iz jeze crpali energijo za zadnje predtekmovalno srečanje. Sicer pa smo po igri in po rezultatih povsem zasluženo na drugem mestu, takoj za Nizozemsko. Prepričan sem, da se ne bomo zadovoljili z že doseženim, in mogoče je, da bomo proti Italiji pripravili največje presenečenje na tem evropskem prvenstvu.« Tudi jugoslovanski trener Zoran Gajić meni, da so možnosti za zmago, se posebej zato, ker mostvo iz tekme v tekmo igra bolje.

Danes bosta na sporedu tudi tekmi za razvrstitev od petega do osmega mesta. Že ob 10. uri se bosta pomerili Rusija in Nemčija, ob 20. uri pa se Poljska in Grčija. Reprezentance Ukrajine, Češke, Romunije in Latvije, ki so pristale na dnu razpredelnice v svojih skupinah, so že odpotovale domov.

STATISTIČNI PODATKI

Ruski tolkač Dimitrij Fomin je osvojil največ točk in bil najboljši igralec svoje reprezentance na vseh petih tekmah, na starih tekmah pa so bili v svojih selekcijah najboljši Petr Karabec (Česka), Ljubomir Ganey (Bolgarija), Dejan Brdović (ZRJ) in Yorgos Drakovic (Grčija).

Nemec Jalowietzki v napadu proti ZRJ, na drugi strani V. Grbić (AP)

Največ doseženih točk: 1. Fomin (Rus) 57 (42 napad, 12 blok, 3 servis), 2. Samaras (Grč) 47 (29, 9, 9), 3. Siskin (Rus) 46 (31, 7, 8), 4. van de Meulen (Niz) 45 (25, 10, 10), 5. Ganey 45 (26, 6, 13), 6. Bernardi (Ita) 40 (32, 2, 6), 7. Zwerver (Niz) 40, (29, 7, 4), 8. Karabec (Česka) 39 (21, 9, 9), 9. Oldenburg (Nem) 34 (26, 4, 4), 10. Brdović 34 (24, 6, 4); **najboljši napadalci:** 1. van de Goor (Niz) 70.16 odstotka, 2. van de Meulen (Niz) 61.70, 3. Bernardi (Ita) 57.81, 4. Popov (Ukr) 55.56, 5. Drakovic (Grč) 54.17; **najboljši blokerji:** 1. Petrović (ZRJ) 24.05 odstotka, 2. Theodoridis (Grč) 22.97, 3. Jalowietzki (Nem) 21.18, 4. van de Goor 20.51, 5. Sadkin (Ukr) 20.34; **najboljši ser-**

verji: 1. Ganey (Bolg) 11.50 odstotka, 2. van de Meulen (Niz) 9.01, 3. Karabec (Čes) 8.57, 4. Aurel Vlaicu (Rom) 8.06, 5. Mihelsons (Lat) 7.48; **največ rešenih žog:** 1. Zwerver (Niz) 46.34 odstotka, 2. Urbanowicz (Pol) 45.83, 3. Najdenov (Bog) 44.44, 4. Pochop (Čes) 42.50, 5. Samaras (Grč) 41.67; **najboljši podajalci:** 1. Blangé (Niz) 60.94 odstotka, 2. Krasilnikov (Rus) 55.81, 3. Tofoli (Ita) 55.71, 4. Andreopoulos (Grč) 55.36, 5. Zajcev (Ukr) 53.01; **najboljši sprejemalci:** 1. Konstantinov (Bolg) 69.77 odstotka, 2. Zwerver (Niz) 68.52, 3. Stutzke (Nem) 61.39, 4. Mihelsons (Lat) 60.00, 5. Kovac (ZRJ) 59.02.

Mirjana Andrejč

NOVICE

Pred Avstralijo vodi Auriol

PERTH (STA/AP) - Vodilni v skupni razvrstitvi svetovnega pokala v rallyju Francoz Didier Auriol se zaveda, da bo po šestih etapah avstralskega rallyja, ki se začena danes, težko obdržal prednost ene točke (51), ki jo ima pred kolegom iz mostva Toyota Celica, Fincem Juho Kakkunenom (50), in dvakratnim svetovnim prvakom Spancem Carlosom Sainzom (50). Sainz, ki se nikoli ni zmagal v Avstraliji, se je vrnil za volan po poškodbi ramena, ki jo je dobil po padcu z gorskim kolesom. Spanec se bo moral za zmago izredno potruditi, saj je Kakkunen, stirikratni svetovni prvak, na avstralskem rallyju sodeloval šestkrat in od tega kar stirikrat zmagal. Finec je prepričan, da mu proga ustreza, in verjame, da bo najboljši med več kot 90 tekmovalci, ki se bodo v starih dneh pomerili na 546 kilometrov dolgem rallyju. Po avstralskem rallyju sta načrtovana še dva - britanski RAC in rally po Kataloniji v Spaniji. Pred avstralsko preizkusnjo vodi med mostvi Toyota z 207 točkami pred Mitsubishijem, ki jih ima 199. Tretji je Subaru, ki je zbral 193 točk.

Bailey poražen na 100 metrov

NEW DELHI (STA/xinhua) - Atlet Michael Green, ki se mu na svetovnem prvenstvu v Göteborgu na Svedskem ni uspelo uvrstiti v finale teka na 100 metrov, je na atletskem mitingu v indijskem Punu s časom 10.13 prehitel svetovnega prvaka Kanadčana Donovana Baileya (10.20). V isti disciplini je pri ženskah v deževnem vremenu zmagala Americanka Gwen Torrence (11.00) pred Rusinjo Irino Privalovo (11.19). Zmagali so se: Hassiba Boulmerka iz Alžirije v teku na 800 metrov (2:04.00), Belorusinja Elna Zvereva v metu diska (64.30 m), Tadžikistanec Andrej Abduljalijev v metu kladiva (81.56) in Kenijec William Tanui na 1.500 metrov (3:41.00).

Maradona sestavlja svetovni sindikat nogometašev

BUENOS AIRES (STA/AP) - Argentinski nogometaš Diego Maradona je pri svojem poskusu ustanavljanja svetovnega sindikata nogometnih igralcev naletel na težave. Sestati se je namreč nameraval z nekaterimi znanimi igralci, kot so Ruud Gullit, Bebeto, Eric Cantona, da bi skupaj začeli pogovore o organizaciji, ki bi prekinila nadvlado svetovne nogometne zveze (FIFA) v tem sportu. Francoz Cantona se je oglašil prvi in povedal, da ni prejel nobenega vabila in zavrnil udeležbo pri tem projektu.

Maradona je povedal, da je bil dogovor o sestanku le usten in da ga bo izvedel, pa če bosta prisotna le dva nogometaša. Temperamentni Maradona je se povedal, da bo moral vsak, ki bo udeležbo sprejel, potem pa ga ne bo na sestanek, odgovarjati neposredno njemu. Zamisel o ustanovitvi nogometnega sindikata izvira iz leta 1986, porodila pa se je Maradoni in nekdanjemu reprezentantu Argentine, zdajšnjemu trenerju Realu iz Madrida Jorgeju Valdenu. Vzpodbudilo pa jo je nezadovoljstvo nogometašev na svetovnem prvenstvu v Mehiki, ki so bili zaradi televizijskih prenosov prisiljeni igrati v največji vročini. Podobno je bilo tudi na SP v ZDA leta 1994, ko so morali igralci včasih prenašati temperature okrog 40 stopinj Celzija.

Branilec naslova izpadel v Bordeauxu

BORDEAUX (STA/AFP) - Branilec lanske zmage na teniskem turnirju v Bordeauxu (400.000 dolarjev nagradnega sklada) Južnoafričan Wayne Ferreira, ki je bil drugi nosilec, je izpadel v osmini finala. Premagal ga je Ronald Agenor s 6:3, 5:7 in 6:1.

Bannister ima »zanimive« teorije

NEWCASTLE (STA/AP) - Sir Roger Bannister, prvi človek, ki je na eno miljo tekel manj kot stiri minute (leta 1954 - 3:59, 40), je na znanstveni konferenci v Newcastlu v Angliji izjavil, da imajo črni športniki osnovne fiziološke prednosti pred belimi. Na ta je prišel ob velikem številu črnih športnikov, ki so se udeležili finalnih tekaskih in drugih disciplin na zadnjem svetovnem prvenstvu v Göteborgu. Bannister je povedal, da je kot znanstvenik pripravljen tvegati politične tezave in zagovarjati svojo trditev. Po njegovem mnenju je telo črncev prilagojeno vročim klimatskim razmeram in se zato hitreje preskrbuje z energijo. Črnci imajo manj mastnega tkiva, eden razlogov za odlične rezultate črnih tekačev pa je po Bannisterjevem mnenju tudi dolžina najdaljšega tkiva v človeškem telesu - ahilove tetive. Bannister se ne omejuje le na fiziološke značilnosti, saj primerja vama med Britancem Linfordom Christiejem in Americanom Carlom Lewisom kaže, da ima slednji slabšo mišično zgradbo, je pa dosegel mnogo boljše rezultate. Torej so pomembni tudi možgani. »Upokojeni atlet« Bannister je športnike opozoril, da pretirani treningi lahko oslabijo imunski sistem v telesu. Izrazil pa je tudi prepričanje, da je eno miljo mogoče preteči najhitreje v treh minutah in pol, hitreje bi po njegovih besedah lahko tekel le »z genetskim inženiringom proizvedeni spak«.

NOGOMET / PO NENADNIH TEŽAVAH Z ZDRAVJEM

Romario se za zdaj še ne misli upokojiti

RIO DE JANEIRO (STA/AP) - Brazilski nogometaš Romario je zanimal pisanje nekaterih časnikov, ki so napovedali, da se bo po nesrečnem dogodku na treningu, ko je padel v nezavest, poslovil od aktivnega igranja.

Zdravniške preiskave so pokazale, da je bil vzrok za nesrečo stres, ne bolezen. »Hvala bogu, da je z menoj vse v redu,« je ob odhodu iz bolnišnice (na sliki AP) številnim novinarjem dejal 29-letni napadalec Flamengo, ki je bil leta 1994 izbran za najboljšega nogometaša sveta. Na vprašanje, ali namerava prenehati z aktivnim igranjem, je Romario odgovoril: »Igral bom tako dolgo, dokler Flamengo ne bo brazilski prvak, obenem pa bom igral se

v reprezentanci.«

Njegova kariera pa se utedne - glede na njegovo odločitev - zavleci, saj je letos Flamengo v svoji skupini sele deseti in nima nobenih možnosti za uvrstitev v zaključne boje.

Romario se je že priključil svojim soigral-

cem, ki so se v srečanju južnoameriskega superpokala v gosteh pomerili z argentinskim Velezom iz Sarsfielda.

V mostvu pa ga vseeno ne bo, ker je jemal zdravila, ki so na seznamu Mednarodne nogometne zveze (FIFA) prepovedana.

KOLESARSTVO / DIRKA PO ŠPANIJU

Nemec Bert Dietz najhitrejši v 12 etapi vuelte

SIERRA NEVADA - Nemec Bert Dietz je dobil 12. etapo kolesarske dirke po Španiji, ki je potekala od Marbelle do Sierra Nevada v dolžini 238 kilometrov. Na začetku zadnjega vzpona je imel Dietz se okrog deset minut prednosti pred vodilnim v skupnem seštevku Francozom Laurentom Jalabertom, vendar je zadel to prednost na vzponu izgubljati in na cilju mu je komaj se uspelo obdržati etapno zmago. V skupnem seštevku ima Francoz Jalabert še naprej več kot petminutno prednost (5:22) pred Spancem Abrahamom Olanom, ki je v tej etapi osvojil tretje mesto.

»Nisem si mislil, da ga bomo ujeli, toda ko sem opazil, da je že utrujen, se mi je zasmilil. Hotel sem pokazati, da ni res, da zelim osvojiti vse etape. Moj cilj je dirka po Španiji,« je dejal Jalabert, ki ne nosi samo rumene majice, temveč vodi po točkah, je kralj gorskih etap, njegovo mostvo ONCE pa je brez tekmeča.

Dietz, ki je 200 km prevozil sam, je bil hvaležen Francozu, ki bi lahko dosegel že svojo četrto etapno zmago. »Moram se zahvaliti Jalabertu, kajti v zadnjih kilometrih sem se bil izčrpan,« je dejal Nemec.

Pariz - Bruselj dobil Vandenbroucke

BRUSELJ - Belgijec Frank Vandenbroucke je v sprintu dobil klasično kolesarsko dirko Pariz - Bruselj (252 km), za njim pa sta skozi cilj pripeljala njegov rojak Frank Corvers in Danec Rolf Sorensen. Za dirko je bil značilen 140 kilometrov dolg beg Francoza Eddyja Seigneura, ki pa ni zdržal do konca.

NOGOMET / ŠESTNAJSTINA FINALA POKALA POKALNIH PRVAKOV

Parma šele proti koncu strla odpor trdožive Teute

Oba zadetka dosegel Zola - Parma je imela ves čas premoč toda do gola ni mogla - Povratno srečanje zgolj formalnost

Teuta - Parma 0:2 (0:0)

Strelec: Zola v 81. in 85. minuti

TEUTA: Kapllani, Abazi, Vila, Qendro, Koka, Burrshi, Alliu (od 83. min. Istrezi), Mehmeti, Xhai, Koca, Begeja (od 44. min. Dashi)

PARMA: Bucci, Mussi (od 84. min. Di Chiara), Benarrivo, Sensini, Apolloni, Cannavaro, Brolin, Stojckov, Pin, Zola, Melli (od 80. min. Inzaghi)

Sosnik: Momirov (Bolgarija); koti 11:0 za Parmo; RK: Begeja, Abazi, Burrshi; gledalcev 10.000.

TIRANA - V deževnem vremenu in na razmočenem, za igro izredno težkem igrišču v Tirani so nogometaši Parme z dvema zadetkoma Zole premagali albanskega pokalnega prvaka in si s tem dejansko

že zagotovili uvrstitev v naslednje kolo pokala pokalnih prvakov. Kljub močno okrnjeni postavi so Scalovi

varovanci gospodarili ves čas tekme, toda odpor trdoživih igralcev Teute iz Draca so uspeli zlomiti šele

v zadnjih desetih minutah, ko je ze kazalo, da se bosta ekipi razsli brez zmagovalca.

V hudem nalivu je Parma od vsega začetka pritisnila na plin, domačini pa so skušali predvsem z izredno borbenostjo, ki je včasih presegla meje dovoljenega, parirati mnogo bolj uglednim gostom. Tako je srečanje v glavnem potekalo na polovici Teute, ki pa se je v obrambi dobro držala in napadalci Parme si v prve pol ure igre niso ustvarili niti ene prave priložnosti za zadetek, redke strele pa je zelo dobri vratar Kapllani brez večjih težav ubranil.

Prva res velika priložnost se je ponudila Melliju, ki pa je predložek Stojckova, ki je predtem iz igre izločil branilca in vratarja,

Gianfranco Zola je rešil Parmo

povsem neoviran s približno petih metrov poslal mimo praznih vrat. V zadnjih petnajstih minutah prvega dela je Parma izvedla nekaj obetajočih akcij, vendar je bil Kapllani vedno na mestu.

V drugem polcasu je bila premoč gostujoče ekipe se bolj očitna, toda konkretnih rezultatov ni dala. V 64. mi-

nuti je bil ponovno Melli tisti, ki je napravil 100-odstotno priložnost, ko je od blizu z glavo streljal mimo vrat. Ko so mnogi že pomislili, da zadetkov ne bo, pa je Parma devet minut pred koncem le kronala premoč. Sensini je na sredini igrišča prestregel zogo, prodrl proti kazenskemu prostoru Teute in podal Zoli, ki se je

znasel sam pred Kapllanijem in ga rutinirano premagal. Isti igralec je bil štiri minute kasneje se enkrat uspešen po kotu z desne strani, ki ga je izvedel Stojckov.

Zola je v zadnji minuti poskusil doseči hat-trick toda njegov zelo lep strel iz obrata je koncal tik ob levi vratnici v gol outu.

Izidi v pokalu pokalnih prvakov

Dag Liepaja (Lat) - Feyenoord (Niz)	0:7
Bruges (Bel) - Sahtjor Donjeck (Ukr)	1:0
Dinamo Batumi (Gruz) - Celtic (Sko)	2:3
Hradec Kralove (Čes) - Kopenhagen (Dan)	5:0
Lokomotiva Sofija (Bol) - Halmstad (Sve)	3:1
Reykjavik (Isl) - Everton (Angl)	n.p.
Inter Bratislava (Slv) - Real Zaragoza (Spa)	0:2
Rapid Dunaj (Av) - Petrolul Ploiesti (Rom)	3:1
Molde (Nor) - Paris SG (Fra)	2:3
Dinamo M. (Rus) - Ararat Erevan (Arm)	3:1
Aek Atene (Gr) - Sion (Svi)	2:0
Borussia M. (Nem) - Sileks (Mak)	3:0
Teuta (Alb) - Parma (Ita)	0:2
Zalgiris Vilnius (Lit) - Trabzonspor (Tur)	2:2
Sporting Lizbona (Port) - Makabi (Izr)	n.p.
Apoel (Cip) - Dep. La Coruña (Spa)	0:0

Pokal Uefa

Vardar Skopje (Mak) - Bordeaux (Fra)	0:2
Lens (Fra) - Avenir (Luks)	6:0

KOŠARKA / REŠEN PROBLEM

Jevon Crudup bo drugi tujec pri Illycaffèju

Jevon Crudup je drugi tujec, ki bo ob Brianu Shorterju v letosnjem prvenstvu A1 lige igral za košarkarje Illycaffèja. Z njim je vodstvo trzasega prvoligaša že podpisalo dogovor, v Trst pa je prišel včeraj. Star je 23 let, visok 204 cm in je bil leta 1994 drugi izbor Detroita. Kariero je začel v univerzitetnem prvenstvu v ZDA in je za Mis-

souri University v pocreju dosegel 13,7 točk in imel 8,5 skokov na tekmo. Lani (sezona 1994/95) je igral za Galatasaray iz Istanbula, kjer je povprečno dosegal po 16 točk in imel 14 skokov na tekmo. Crudup je tudi tretji igralec vseh časov po blokadah in sedmi po skokih v Mis-souriju, odlikuje pa ga tudi izredna fizična moč.

NOVICE

Tudi Stefanel in Scavolini na turnirju najboljših četverice

MILAN - V skladu z napovedmi sta se na zaključni turnir najboljših četverice v italijanskem košarkarskem pokalu uvrstili tudi ekipi Stefanela in Scavolinija. Stefanel je proti Cagivi iz Vareseja doma sicer izgubil z 88:93, toda že v prvi tekmi si je zagotovil ogromno prednost 35 točk. Prednost 18 točk je v Bologni proti Teamsystemu brez težav ubranil tudi Scavolini, ki je zgubil le 80:77.

Nizozemski in francoski sodniki za tekmi Hrvaška - Italija

ZÜRICH - Za vodenje kvalifikacijskih nogometnih tekem članskih in mladih reprezentanc Hrvaske in Italije je Uefa določila nizozemske in francoske sodnike. Nizozemska trojica na čelu z Jacobom Uilenbergom bo 8. oktobra sodila srečanje A reprezentanc, Francoz Antoine De Pandis pa bo 5. oktobra sodil srečanje mladih reprezentanc Hrvaske in Italije.

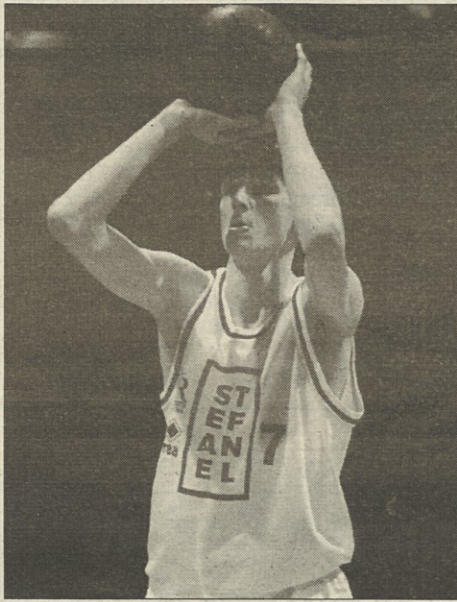
BW Maribor in Kovinotehna naprej v Koračevem pokalu

MARIBOR - Košarkarji BW Maribora so se kljub porazu v povratni tekmi predkroga tekmovanja za Koračev pokal proti madžarskemu Zalaegerszegu z 90:95 uvrstili v nadaljnje tekmovanje, saj so na prvi tekmi v gosteh slavili kar z dvajsetimi točkami razlike (83:63). Enak uspeh je dosegla Kovinotehna Polzela, ki je v Szekesfehervarju igrala neodločeno 74:74 z madžarskim ligasem Albacomp, zahvaljujoč zmagi doma za 18 točk pa so tudi Savinjski v naslednjem kolu. BW Maribor bo 27. septembra doma pomeril z ruskim Volgogradom, Kovinotehna pa bo gostila turski Efes Pilsen.

ITALIJANSKA KOŠARKARSKA A1 LIGA / V NEDELJO ŠTART 74. DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Tudi letos je Buckler nesporen favorit Stefanel in Benetton najhujša nasprotnika

V krog »outsiderjev« še Teamsystem, Scavolini in Mash - V zlati sredini Tirrena, Cagiva, R.Calabria in Ambrosiana - Illycaffè v skupini 4 peterk, ki se bodo borile za obstanek

Edini Slovenec v A1 ligi Gregor Fučka

V nedeljo se bo pričelo že 74. italijansko košarkarsko prvenstvo A1 lige. V najvišji državni ligi letos nastopa 14 mostev, ki se bodo v rednem delu prvenstva pomerile dvakrat med seboj. Po 26. kolih bo na vrsti dodatnih šest tekem (po sistemu »ure«), ko se bo vsako mostvo pomerilo v gosteh s tremi ekipami, ki so sklenile prvi del prvenstva na treh mestih neposredno pred njim ter doma s tremi peterkami, ki ji sledijo na lestvici. Novost je v tem, da bodo ekipe uvrščene na lihih mestih (1., 3., 5. itd.) igrale proti ekipam, ki so zasedle sode mesta (prvovrščena bo torej doma igrala proti 2., 4. in 6. uvrščeni), v gosteh pa z lihihimi (v istem primeru 14., 12. in 10. uvrščeni). Končna lestvica bo torej znana po 32. kolih. Prvih 10 se bo po play off sistemu borilo za naslov državnega prvaka, 11. in 12. na lestvici bosta končala sezono, v nizjo ligo pa bosta izpadli zadnji dve peterki.

TAKO DOSLEJ: Prvo košarkarsko državno prvenstvo je bilo odigrano leta 1920, zatem pa ga le tri leta niso izpeljali (29, 44 in 45). Kar 31 državnih naslovov je doslej bilo last mostev iz Milana, na drugem mestu pa je Bologna, ki jih je zbrala že 12 (tudi zadnje tri). Sledijo Varese z 9, Rim (6), Trst (5), Cantù (4), Benetke (2), Pesaro (2), medtem, ko se z enim državnim naslovom lahko oponašata Caserta in Treviso.

Oglejmo si, v glavnih obrisih, postave in cilje nastopajočih mostev:

BUCKLER BOLOGNA: Nedvomno je spet glavni favorit, saj ima ogrodje ekipe, ki je

osvojila zadnje tri državne naslove. Komazec je že dokazal, da lahko uspešno nadomesti Danilovića, Wooldridge pa je celo boljši od Biniona. Prišel je tudi Orsini, ki je že v krogu reprezentance, ob povratku Morettija po poškodbah pa se bo pričel hud boj za mesta v postavi.

Peterka: Coldebella, Komazec, Morandotti, Wooldridge, Binelli. Rezerve: Brunamonti, Abbio, Moretti, Orsini, Carera. Trener Bucci. Ocena: 9.

STEFANEL MILAN: Po številnih razočaranjih si v Milanu močno prizadevajo, da bi končno spet zasloveli kot v starih casih. Z nakupom slavne zvezde NBA Rolanda Blackmana je Stefanel končno rešil večno vprašanje drugega tujca, Fučka in Bodiroga pa sta vendarle končala z nabiranjem izkušenj.

Peterka: Gentile, Bodiroga, Blackman, Fučka, Cantarello. Rezerve: Portaluppi, Sambugaro, De Pol, Baldi, Alberti. Trener Tanjević. Ocena: 8.

BENETTON TREVISO: Kljub odhodu Namoskega, Rusconija in Wooldridga je Benetton vsaj na papirju taklo močan kot lani, saj so belozeleni dres oblekli Williams, Bonora in Rebraca, prišel pa je tudi »bomber« Ambrassa. Treviso je v italijanskem pokalu hudo razočaral, čez nekaj mesecev pa bi, tako kot že lani, lahko pela druga pesem...

Peterka: Bonora, Williams, Pittis, Pessina, Rebraca. Rezerve: Gracis, Ambrassa, Chiacih, Vianini, Colladon. Trener D'Antoni. Ocena: 8.

TEAMSISTEM BOLOGNA: Vprašanje je, če bo Myers bolj koristen kot Esposito, Mike Brown pa bo igral le, dokler Gay ne bo okreval. Če bo Djordjević igral kot v finalu proti Litvi...

Peterka: Djordjević, Myers, Pilutti, Frosini, Gay (M.Brown). Rezerve: Blasi, Grossi, Ferroni, Ruggeri, Damiao. Trener Scariolo. Ocena: 7/8.

SCAVOLINI PESARO: Trener Bianchini je že pokazal, da bo končno posvetil več pozornosti mladi generaciji, tako da bodo veterani Riva, Magnifico in ostali imeli vlog rezervnih igralcev. O uspehih mostva pa bo v glavnem odločala razpoloženost novega tujca Daniela.

Peterka: Rossi, Pieri, Daniels, Conti, Thompson. Rezerve: Labella, Riva, Dell'Agnello, Magnifico, Costa. Trener Bianchini. Ocena: 7.

CAGIVA VARESE: Odhod Komazeca ni največji problem Cagive, saj je njegovo mesto prevzel spretni Edwards. Ekipa je dodatno pomlajena in si bo v glavnem nabirala izkušnje za naslednjo sezono.

Peterka: Pozzecco, Meneghin, Edwards, Vescovi, Petruska. Rezerve: Biganzoli, Ravaglia, Panichi, Morena, Cazzaniga. Trener

D.Rusconi. Ocena: 7-.

MASH VERONA: Spektakularni Lorthridge ze navdušuje navijače, odsotnosti Bonore in Williamsa pa se bosta vsekakor močno občutili. Pozitivno je dejstvo, da so poškodbe končno mimo, rezervni igralci pa niso na višini.

Peterka: Lorthridge, Londero, Boni, Gray, Galanda. Rezerve: Rombaldoni, Laezza, Righetti, Cossa, Dalla Vecchia, Nobile. Trener Marcelletti. Ocena: 7.

TIRRENA RIM: Vrnili se je Sconocchini, Avenia je končno zdrav, Embry je zelo soliden, ameriski play Henson pa se ni povsem zadovoljil.

Peterka: Henson, Sconocchini, Avenia, Embry, Tonolli. Rezerve: Busca, Mayer, Cessel, Sabbia, Benini. Trener Caja. Ocena: 6/7.

AMBROSIANA MILAN: Ekipa je skoraj povsem prenovljena in ima odlična tujca, Stacey King pa bo po vsej verjetnosti kmalu zbežal nazaj v NBA in pod košema ni drugih.

Peterka: Fumagalli, Ragazzi, Bosa, Barlow, King. Rezerve: Ansaloni, Sorrentino, Paci, Alberti, Agnesi. Trener Recalcati. Ocena: 6/7.

REGGIO CALABRIA: Prva peterka z Millerjem na čelu se bo lahko enakovredno kosala z marsikaterim nasprotnikom, mladi pa bodo skušali izkoristiti vsako ponujeno priliko.

Peterka: Santoro, Bullara, L.Miller, Tolotti, Sanders. Rezerve: Spangaro, Cattani, Prato, Li Vecchi, Rifatti. Trener Zorzi. Ocena: 6+.

ILLYCAFFÈ TRST: Tako močno prenovljena ekipa in težave s tujcema bodo se dodatno otežkocile nalogo prizadevnega Bernardija. Borbenost in volja pa je včasih premalo za uspeh...

Peterka: Calbini, Guerra, Shorter, Tonut. Rezerve: Piazza, Gori, Zamberlan, Gironi, Pol Bodetto. Trener Bernardi. Ocena: 5/6.

OLITALIA FORLÌ: Po lanskem napredovanju se ekipa ni okrepila. Učinkovitost sloni na tujcih in Niccolaiu.

Peterka: Attruia, Niccolai, Di Santo, Bryson, Scott. Rezerve: Berdini, G.Zatti, Moltedo, Monti, Focardi. Trener Melillo. Ocena: 5+.

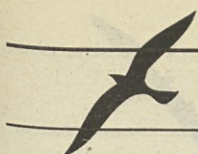
MENS SANA SIENA: Sam podatek o katastrofi z Bucklerjem (-43 doma) prica, da bo morala Siena večkrat požreti grenko pilulo, čeprav je Iacopini vsekakor velika okrepitev.

Peterka: Anchisi, Vidili, Iacopini, Mills, Turner. Rezerve: Mian, Pistilli, Sartori, Bagnoli, Angelini. Trener Pancotto. Ocena: 5+.

MADIGAN PISTOIA: Timmons bo kmalu pripravil kovčke, orjaški srb Gilic se ni v formi in ekipa nima nobene zvezde...

Peterka: Crippa, Minto, Ancilotto, Timmons, Gilic. Rezerve: Gros, Piperno, Spagnoli, Capone, De Monaco. Trener Vujosević. Ocena: 4/5.

Vanja Jogan

ODBOJKA / PREDSTAVILI 24. TURNIR ZA POKAL BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Kakovostni znanilec začetka nove sezone

»Mittelevropski« turnir srečanje različnih realnosti

Sinoci so v Gregorčičevi dvorani predstavili 24. izvedbo odbojarskega turnirja za pokal Bazovskih žrtev, ki ga organizira SZ Sloga. Turnir se je od skromnejših začetkov že dokaj uveljavil in za domaće odbojarske privrzence postal pravi znanilec nove sezone.

Letosnja izvedba je nedvomno se bolj raznolika, saj bosta na njem prvič nastopila predstavnik s Ceske, osmerica ženskih oziroma moških ekip pa predstavlja kar pet držav. Če k temu dodamo, da je trofeja v zadnjih dveh desetletjih romala iz ene države v drugo si turnir resnično zasluži tudi naziv »mittelevropski«. Kot je poudaril tajnik Sloge Ivan Peterlin, gre organizatorjem predvsem za mednarodnost turnirja, »ker lahko tako pridemo v stik z različnimi realnostmi, spoznamo delo drugod in se nenazadnje tudi sami predstavimo v širšem prostoru.« Turnir takih dimenzij zahteva seveda tudi velik, predvsem finančni napor organizatorjev, ki so v tej priložnosti našli v podjetju Eurosava razumevaločega partnerja.

Kakovost moškega turnirja, enega izmed najboljših v naši državi, bo tudi letos zelo visoka. Prehodni pokal brani avstrijski prvotilec Dob Aich Puntigamer, njegovi glavni tekmeči pa naj bi bili igralci ceskega Brna, ki nastopajo v drugi ligi. Z vodstvom tega kluba je Slogino vodstvo navezalo trdnje stike letos ob priložnosti poletnih priprav. Favoritoma bosta skušala metati pole na pod noge »stari prijatelj« Fuzinar iz Raven na

Z včerajšnje predstavitve sobotnega turnirja (Foto križmančič/Kroma)

Koroškem in seveda domači Koimpex. Ženski turnir je nekakšna neznanka, saj moč nastopajočih sesterk ni točno znana. Vse ekipe so se precej prenovile in zanje bo turnir prvi preizkusni kamen pred prvenstvenimi boji. (dk)

RAZPORED TEKEM

Sobota - ženske: ob 18.00 Gemona - Nova Gorica, ob 19.30 Koimpex - Brno (na Opcinah); moški: ob 18.00 Koimpex - Dob, ob 19.30 Brno - Fuzinar (v Repnu).

Nedelja - moški: 9.30 Koimpex - Brno, ob 11.00 Fuzinar - Dob (na Opcinah); ob 15.30 Brno - Dob, ob 17.00 Koimpex - Fuzinar (v Repnu); ženske - ob 9.30 Koimpex - Nova Gorica, ob 11.00 Gemona - Brno (na Opcinah), ob 16.00 Brno - Nova Gorica, ob 17.30 Koimpex - Gemona (na Opcinah).

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

V Trstu je glavni favorit Metallo Ks Negotov izid galopa v Firencah

1. dirka (Bologna): Mr. Lavec (1) ima dober startni položaj, kar ga postavlja v položaj favorita. Med protagonisti bo tudi Record Ok (2), pozornost pa zasluži se Robur (X);

2. dirka (Padova): Monarck Lg (2) bo odločno startal na zmago, paziti pa bo moral na Nogare Dra (X) in Narfluja (1);

3. dirka (Ponte Cagnano): Oby Cu (1) je eden od možnih zmagovalcev, dobro alternativo zanj pa predstavljata Orsago Dra (X) in Ninfeco Gifar (2);

4. dirka (Trst): Metallo Ks (2) je glavni kandidat za zmago, opozarjamo pa se na Nigluka (1) in Ireneu Je-

ta (X);

5. dirka (Rim): Mister Cyrano (2) je v dobri formi in zato favorit tega galopa. Toda za zmago se bosta borila tudi Dolico (1) in Lodoik (X);

6. dirka (Firence): izid tega galopa je negotov. Po našem mnenju imajo več možnosti Cab (2), Primodi (1) in Giulia Berni (X).

**Dirka tris
Firence, 18.00**

NASI FAVORITI: 9. Golden Compliance, 4. Saldal Suo, 6. Maroso;

DODATEK ZA SISTEMISTE: 11. Beauvillers, 10. Over my Best, 17. Cristallo.

Totip

1. — prvi	1
drugi	X2
2. — prvi	2
drugi	X1
3. — prvi	1
drugi	X2
4. — prvi	2
drugi	X1
5. — prvi	21
drugi	X
6. — prvi	2
drugi	1X

TRST VABI EVROPO / OD DANES DO NEDELJE

V ekipah tudi naši športniki

V petih panogah se bodo mladi tržaški tekmovalci pomerili z avstrijskimi vrstniki

Od danes (petka) do nedelje bo tržaška pokrajina, v okviru mladinskih manifestacij »Trst vabi Evropo«, gostila približno 80 mladih avstrijskih športnikov, ki se bodo s tržaškimi vrstniki pomerili v petih disciplinah.

Prireditve je tudi za nas zanimiva, saj bo na njej nastopilo več naših predstavnikov, poleg tega bo manifestacija med drugim potekala tudi na dveh naših športnih središčih, in sicer na teniskih igriščih Gaje in na openskem kotalkališču na »Pikelcu«.

»Vse bomo napravili, da bi imeli mladi hokejisti cimboljše pogoje za igro in da bi z našega kotalkališča odnesli dober vtis, toda imamo velike težave zaradi slabega vremena. Sicer pa hokej na kotalkah igrajo ob vsakem vremenu in zato moramo biti pripravljeni, tudi če nam bo vreme nagajalo,« je dejal Poletov predsednik Marino Kokorovec.

Teh težav pa nimajo pri Gaji, ki razpolagajo s pokritimi teniskimi igrišči. »Če bo slabo vreme, bodo tekme na pokritih igriščih, drugače pa bodo igrali na prostem. Udeležencem bomo seveda pripravili vse potrebno, da bi se pri nas

najbolje pocutili. Poleg tega bosta v tržaški reprezentanci nastopila naša igralca Aleš in Borut Plesničar, kar je za nase društvo lepo priznanje,« je dejal Gajin odbornik Boris Rismondo.

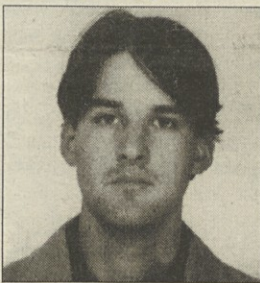
Poleg obeh Gajinih tenisačev bo v tržaški pokrajinski reprezentanci se vrsta Krasovih namiznoteniskih igralcev in igralcev. V moški standardni postavi bosta igrala tudi krasovca Andrea Radini in Peter Santini, rezervi bosta Boljan Simona in Gorazd Milic. V ženski izbrani vrsti bodo od starih igralcev kar tri Krasove predstavnice: Ivana Stugelj, Katja in Vanja Milic. Tudi med rezervami bodo tri krasovke: Dasa Bresciani, Martina in Nina Milic.

SPORED PRIREDITVE

Danes ob 14.30 na stadionu »P. Grezar« v Trstu: uradna otvoritev, sledilo bo nogometno srečanje.

Jutri ob 10.00 na openskem kotalkališču »Pikelc«: tekma v hokeju na kotalkah; 14.30 v športnem centru Gioni, Ul. Felluga: tekme v namiznem tenisu in ob 17.30 rokometna tekma.

V nedeljo ob 9.30 na Gajinih teniskih igriščih na Padricah: teniška srečanja.

Danes igra za vas Totocalcio**Matej Caharija**

Matej Caharija (letnik 68) se je doslej ukvarjal z različnimi športnimi panogami. V mladih letih je nekaj časa igral minibasket pri Sokolu pod vodstvom trenerja Marka Oblaka prej in Andreja Pupisa kasneje. Po precej letih se je preizkusil tudi v veslanju pri gasilskem društvu Ravallico, zatem pa si je nadel kotalko in izpeljal tečaj pri Poletu. V prostem času precej rad teče ali pa zajaha gorsko kolo. V zadnjih tednih pa se je posvetil novi zvrsti, hitrostnim kotalkam (roller blade). Prejšnji teden je Darko Grgič zadel 8 izidov.

Atalanta - Napoli	1 X 2
Bari - Lazio	2
Florentina - Cagliari	1
Inter - Piacenza	1
Juventus - Vicenza	1 X
Padova - Torino	X 2
Roma - Milan	1 X 2
Sampdoria - Parma	1
Udinese - Cremonese	1
Brescia - Verona	X
Perugia - Genoa	X 2
Como - Spal	1 X
Marsala - Benevento	X

KOŠARKA / NA SPOREDU TUDI NEKAJ TEKEM

Bor končal priprave v Radencih

Trener Krečič od svojih varovancev zahteval trdo delo

Kot običajno so se košarkarji Bora Radenske tudi letos udeležili enotedenskih skupnih priprav v Radencih, v domačem okolju glavnega pokrovitelja KK Bor.

Pod vodstvom novega trenerja članske borove ekipe Jureta Krečica so vsi prisotni igralci zelo vestno trenirali, kljub temu, da je bil ritem dela zelo oster, delovni program pa zelo intenziven. Borovci, ki bodo čez nekaj tednov pričeli z novo avanturo v C2 ligi, so vsak dan opravili po tri treninge (zgodaj zjutraj eno uro footinga in telovadbe), dopoldne dve uri vadbe tehničnih osnov ter dodatni dve uri dela v popoldanskih urah, ko je bila pozornost v večji meri posvečena piljenju taktičnih novosti. Proti koncu tedna pa so borovci odigrali tudi tri prijateljske tekme, dvakrat proti mostvu iz Radencev, enkrat pa proti skromnejšemu nasprotniku, peterki Marathon, tako da so dvakrat imeli zvečer se četrti dnevni termin. Na prijateljskih tekmah je prišlo do izraza, da ima Krečič na razpolago zelo veliko število igralcev, ki so med seboj enakovredni, kar omogoča veliko kombinacij. Angelo Spadoni se je takoj vključil v novo okolje in je bil na prvi tekmi celo »top scorer« mostva. Tekem se niso udeležili poškodovani Smotlak, Percic in Riki Simonič, Debeljuh, Bosser, Possega in Carbonara pa so zaradi delovnih obveznosti ostali v Trstu.

Ob treniranju pa so borovci imeli dovolj časa tudi za ostale možne dejavnosti, ki jih nudi zdravilski center v Radencih,

kot so plavanje v pokritem in odprtem bazenu, tenis, namizni tenis in kolesarstvo, ob večernih urah pa so se zlasti starejši igralci večkrat odpravili v Gradec, saj je bližje avstrijsko mesto zelo vabljivo za nočno življenje in je tam zato vedno zelo veliko mladih.

PRIJATELJSKE TEKME

KK Radenci - Bor Radenska 102:90 (35:40)

BOR: Filipčić 1 (1:2), Susani 13 (5:6), D.Barini 8 (2:4), Spadoni 22 (6:11), Rasman 8, Lapel 6 (0:4), Pettiroso 11 (3:4), M.Simonič 10, S.Zuppin 2 (0:2), Tomsic, Rustja 9 (5:12); trener Krečič.

PM 22:45. SON: 29. 3T: Spadoni 2.

KK Radenci - Bor Radenska 91:71 (33:36)

BOR: Filipčić, Susani 12 (4:6), Giacomini 6 (2:2), Spadoni 3 (0:4), Iv.Bajc 9 (3:4), Rasman 2 (2:4), Lapel 7 (1:2), Pettiroso 3 (1:2), Grbec (0:2), M.Simonič 13 (5:6), S.Zuppin, Tomsic 6 (2:2), Rustja 10 (4:4); trener Krečič.

PM 24:38. SON: 25. 3T: Spadoni 1.

Marathon - Bor Radenska 85:108 (39:54)

BOR: Filipčić 6 (3:4), Susani 9 (3:3), Giacomini 4 (0:2), D.Barini 12 (0:1), Spadoni 14 (4:4), Lapel 18 (2:2), Pettiroso 13 (1:2), Grbec 12 (3:4), M.Simonič 12 (4:6), S.Zuppin 4 (0:2), Rustja 4 (2:2); trener Krečič.

PM 22:32. SON: 21. 3T: Spadoni 2, Filipčić 1, Grbec 1. (V)

KOŠARKA / TURNIR K2 SPORT

Domu Agorest zmanjkalo kisika v derbiju z Ardito

V kvalifikacijskem delu košarkarskega turnirja K2 Sport, ki ga prireja SZ Dom, sta si vstop v nocojsnji polfinale zagotovila goriska Ardita, ki je zanesljivo odpravila domovce ter Itala iz Gradišca (trener Fabio Santicin), ki je tesno premagala tržaški Pom (vodi jo Valter Vatovec). Nocoj bosta na prizorišče stopili se ostali dve nastopajoči ekipi, Italmonfalcone in Manzano.

IZIDA CETRTFINALNIH PAROV

Dom Agorest - Ardita 70:88 (32:44)

DOM: Corsi 13, Kocjančig, Franco 13, Di Cecco 14, Bordon, Jarc 11, Ambrosi 2, Primožič 4, Dornik, Podberisg 13; trener Bordin.

PM 9:15. SON: 24. 3T: Corsi 2, Di Cecco 1.

ARDITA: Marini 3, Valentinsig 15, Soranzio 2, Di Buonatto 19, Mompiani 8, Bassi 6, Turel 17, Gratton 11, Cadeddu, Zoccolotto 6, Bressan 1; trener Pais.

PM 13:24. SON: 18. 3T: Valentinsig 1, Di Buonatto 1, Turel 1.

Sodnika: Vesel (Nova Gorica) in Bevilacqua (Gori-

ca)

Uvodni del tekme je pripadel Arditi, ki si je s Turelom že v 8. minuti nabrala deset točk. Po nekaj minutah drugega polčasa je prednost Ardite narasla na 15 točk (49:34), zatem pa se je domovcem odprlo in belorodci so v 29. minuti stanje izenačili (55:55). Nasprotniki, ki že dalj časa vadijo celo dvakrat dnevno, so odgovorili z »breakom« 10:0, v zadnjih petih minutah pa so našim posle moci in končna razlika je prekomerno visoka. V vrstah Doma se je najbolj izkazal Jarc, pozna pa se, da je bila pozornost doslej pretežno posvečena trdemu delu in obrambi, medtem ko je napad deloval dokaj zmedeno.

Pom Tržič - Gradišca 74:80 (42:44)

(R.Paulina 4, M.Pertot 10)

Sinoci sta se v tekmi za 5. mesto pomerila Dom Agorest in Pom Tržič.

DANASNJI SPORED

Ob 20.00 Italmonfalcone - Ardita, ob 21.45 Manzano - Gradišca. (V)

Obvestila**SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA**

sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkališču na Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na št. 213420.

SZ JADRAN

sezona 1995/96 državno prvenstvo B lige, Tržaška sportna palaca - prodaja abonmajev: podporni abonma (koristnik dobi članstvo SZ Jadrana) 300.000 lir, abonma (veljaven za 16 tekem) 140.000 lir, abonma po znižani ceni (mladina pod 18.letom starosti) 95.000 lir. Osnovnosolska mladina ima brezplačen vstop, popust za družinske abonmaje, prodaja abonmajev: na sedežu in vseh podružnicah Tržaške kreditne banke, cvetlicarna Nadja na Proseku.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira v sezoni 95/96 tečaja plavanja za neplavalce, rojene pred letom 1991 in plavalce. Vpisovanje od torka do petka v Borovem športnem centru od 19. do 20. ure in po tel. na št. 51377.

SK BRDINA

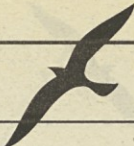
organizira tečaj smučanja na plastični stezi. Informacije na sedežu kluba vsak ponedeljek od 19. do 20. ure.

SHINKAI KARATE KLUB

prireja tečaje karateja in samoobrambe v telovadnici Silvestri na Proseku. Treninki bodo v ponedeljkih in četrkih s sledečim urnikom: otroci od 18.30 do 19.30 ter odrasli od 20. do 21.30. Prvi trening bo v ponedeljek, 18. t. m. Urnik in zacasni sedež tajništva od ponedeljka do petka od 19.30 do 20.30 v telovadnici

GIMNASTICNI ODESK SZ BOR

vpisuje za sportno in baletno gimnastiko ter akrobatiko za sezono 1995/96 v uradnih urah na sedežu društva ali po tel. št. 51377 vsak dan od 17. do 19. ure.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Pokazala se vam bo priložnost, da si privoščite nekaj, o čemer ste doslej samo sanjali. Ne bo oblačilo, niti potovanje, niti zabava, pač pa nekaj povsem nevidnega.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Naredili boste veliko napako, ko boste nekemu odskrnili vrata v svojo skrivnost. Ne bo vam dal miru, vse dokler mu je ne boste pripravljeni odstriti do zadnjega kotička.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zazdelo se vam bo, da ste se tokrat zaljubili prek vsake mere, vendar boste kmalu spoznali, da je mera, ki jo postavljajo čustva, neskončna. Uživate se naprej!

RAK 22. 6. - 22. 7.: Spremembo, ki jo vaši bližnji že dolgo nestrpnost pričakujejo, boste napovedali s preroško daljnovidnostjo. Potrudite se torej, da se bo vaša vizija tudi uresničila.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo vam bo očital, da ga obravnavate preveč po svoje. Razmislili boste, prižgnali napako in se vziveli v njegovo kožo. Končno ga boste lahko spoznali takega, kot je!

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nikar ne obupavajte, čeprav bo kriza, v katero ste zakorakali, sprva videti povsem neresljiva. Nepricakovano se bo pokazalo, da vam je obudila neko presenetljivo dobro lastnost.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Prekladali se boste pred televizorjem in se prepustili brezdelju, dokler vas ne bo začelo ščemeti po udih. Urno ugasnite svojo presneto skatlo in si privoščite sprehod.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Ucvrli jo boste kot blisk, saj se boste znasli v situaciji, ki bo od vas zahtevala preveč. Nic kaj po skorpijonsko, vendar se ne boste sekirali. Tudi skorpijoni kdaj zatajijo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Projekt, ki vas bo zamikal, bo dobickonos in tvegan hkrati. Odločili se boste za treznost in strpnost počakali. Opazujte sebi podobne in se učite na njihovih napakah.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Nekdo vam bo predlagal kompromis, vi pa boste trmasto vztrajali pri svojem - vse do večera, ko boste predlagali resistev, ki bo ugajala obema. To je pravi kompromis!

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Pestil vas bo občutek krivde, saj se boste zavedali, da ste nekoga s pridom izkoristili. Bogato ga nagradite, pa bo vaša vest spet čista. Postenje so tla za zorenje.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Čeprav pravijo, da je petek slab začetek, boste na delovnem mestu predlagali zanimivo novost. Ne le da jo bodo z navdušenjem sprejeli, zdela se jim bo celo edinstvena.

TAOS / COLORADO

Hiša iz gum in pločevink

Domovi, ki kljubujejo prihodnosti

Približno 22 kilometrov zahodno od hitro rastočega turističnega centra, vzdolž mehke dirkalne steze v bližini Rio Grande Georgea, gradi Mike Reynolds tam, kjer si nihče drug niti ne drzne. Uporablja materiale, ki jih drugi mečejo stran. Petdesetletni arhitekt in gradbenik pomaga svoji mlađi konstruktorski ekipi pri dvigovanju tramov na streho z vrha strukture, zgrajene iz sveznjev sena in z zemljo napolnjenih zračnic. Reynolds gradi postojanko v hudi pripeki med kaduljami in vulkanskimi kamninami. »To ni hiša,« pravi. »To je stroj, plovilo, ki naj bi plulo po vsem, kar pri naša jutrisnji dan.«

Domovi, ki jih gradi, so samozadostni in bodo predvidoma lahko kljubovali prihodnosti. Materiale, ki jih uporablja, lahko najdemo skoraj povsod na planetu - gume, pločevinke, seno, cement in blato. Te nenavadne gradnje crpajo toploto deloma iz velikih steklenih plošč, ki so obrnjene proti jugu, deloma pa iz rezervuarjev vode v strehi. Uporablja jo celo solarna stranska, ki odplake spremenijo v prah.

Tipičen model je podoben veliki klobasi, ki je na eni strani pokrita s steklom, zidovi pa so zgrajeni iz avtomobilskih gum. Notranjost najpogostejše predstavljata dve spalnici, kuhinja in dnevena soba, ki služi tudi kot jedilnica.

Od leta 1989, ko je bil zgrajen prvi samozadostni dom, jih je bilo zgrajenih se več kot stisto, tudi v tako oddaljenih dezelah, kot sta Japonska in Bolivija. Vsaka je rezultat avtorjevih prizadevanj, da bi dosegel poceni bivanje. Scott in Maggy Blick nameravata zgraditi svojo lastno zemljanko ali v bližini njunega domačega kraja, Denverja, ali pa v zadnji Reynoldsovi skupnosti Greater World v bližini Taosa. »To je način, s katerim lahko veliko svojih prepričanj uresničiva v parksi,«

pravi Scott Blick. Za večino lastnikov se ta prepričanja vežejo na življenje izven urbanizirane sredine in stran od pretecih hipotek. »Ljudje so veliko manj obremenjeni, če jim ni treba delati šest dni na teden, samo da preživijo, in če njihov dom skrbi zanje kar sam, brez vlade, ki bi jih pritiskala ob steno,« razlaga Reynolds. Pokupil je poceni zemljišča in ustanovil skupnosti. Za mnoge članje je to pomenilo gradnjo na za 45 stopinj nagnjenem pobočju ali v divjini med kojoti in klopotacami.

Najcenejši model stane približno dvajset tisoč ameriških dolarjev. Pat Habitch je lastnica dveh zemljank, ki ju je v Taosu zgradil Reynolds. V eni živi, sobe v drugi pa oddaja v najem. Spominja se se, kako so se ji smejali, ko je povedala, da Reynolds gradi njen novi dom. »Ponudba je zvenela logično, okolju prijazno in poceni, res pa je, da se mi je zdela zunanost grozna,« je dejala Pat, ki je sama oblikovala svojo zemljanko in jo pomagala zgraditi.

Mnogo Reynoldsovih eksperimentov samozadostnega domovanja je posutih okrog Taos Countyja, skeptičnost glede trajnosti materialov, kot je guma, pa ostaja. Nekateri domačini zavračajo njegove gradnje tudi zaradi

Podivjani kojoti ogrožajo dallaske hišne ljubljence

Podivjana krdela kojotov, ki v bogatih predmestjih teksaskega vele mesta Dallas prezijo na hišne ljubljence premožnih meščanov, so postali resen problem.

Psi in mačke cedalje pogosteje izginjajo. Policija se proti volkovom bori s posebnimi enotami.

»Po naših ocenah imamo trenutno opraviti s približno 150 zivalmi,« je dejal načelnik dallaske policije. Ko se je pred leti Dallas razširil proti severu, so s tem pregnali kojote z njihovega življenjskega prostora. Toda zivali niso preprosto odšle, marveč so se prilagodile življenju v predmestjih. Zdaj pogosto napadajo v krdelih, pri čemer posnemajo volkove. Naloga samic je, da privabijo pse, ki jih nato krdelo pomori. Kojoti se skrivajo v odtocnih ceveh, jarkih, parkih in na zapuščenih posestih. Stevilo domačih mačk in psov, žrtev plenilskih zivali, narašča.

»Ker po mestu ne moremo tekati s šibrovkami, zivali lovimo v pasti,« poja-

snjuje načelnik Ellis. Za vabo služijo zive kokosi. Lani so uslužbenci v predmestju Oak Cliff ulovili pet kojotov, letos se nobenega. »Zivali so zelo prilagodljive in pametne,« dodaja Ellis.

Policija svetuje prebivalcem, naj svoje domače ljubljence vedno vodijo na vrvi, predvsem pa naj pred hišami ne puščajo ostankov hrane za zivali. Razloga za preplah se ni. Ljudem se dallaski stepni volkovi se niso približali. Čeprav se zdaj kojoti kažejo v slabi luči, so že stoletja sestavni del tamkajšnje pokrajine in kulture. Indijanci in Azteki so kojote ovekovčili v svoji kulturi in folklori kot najpomembnejšo zival. Kojoti so doma v Srednji Ameriki, pa tudi v nekaterih predelih ZDA in Kanade. Te sive zivali, ki spadajo v vrsto psov, živijo same ali v skupinah. Sporazumevajo se z glasnim in predirljivim tuljenjem. Do zdaj so živeli predvsem v prostranih ameriških prerijah.

Otto Kuhrmeyer, dpa

Kojot - strah in trepet mačk in psov

drugih, na primer estetskih razlogov. »To je stvar estetike. Ljudje si želijo hiše, zgrajene v jugozahodnem slogu,« razlaga Raul Vigil, uradnik za planiranje v Taos Countyju.

Reynolds priznava svoje napake in pravi, da jih je pripravljen odstranjevati. Takšen problem je na primer

blesk velikih steklenih površin, v katere nepridipravi včasih mečejo kamne. Neki prebivalec zemljanke se pri tozuje, da se ljudje razburjajo zaradi bleska njegovih oken, hkrati pa njihovi domovi uničujejo planet.

Mathew Scanlon, urednik whingtonske revije Mother Earth News (Novice

matere zemlje), je prepričan, da se bo gradnja iz smeti v naslednjem desetletju za šestkrat razširila. Hkrati pa je mnenja, da je revolucija zemlje in smeti se vedno precej daleč, naslednja naloga pa bo predstaviti ameriški javnosti podobno spremembo na morju.

Andrew Hay, Reuter

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

367	CENENOST, MALO-VREDNOST	RAZGLASITEV OBTOŽENCA ZA NEDOLŽNEGA	PREVARANTSVO	PRIIPADNICA TURSKEGA LJUDSTVA V RUSIJI	METULJ Z OČESCI NA KRILIH	STRAN V KNJIGI	AVTOR: SIMON BIZJAK	ITALJANSKI IZELOVALEC GODAL	UDAREC PREK IGRALCA	SLOVENSKI PESNIK ZUPANČIČ	VITAL AHACIČ	IZBRANA DRUŽBA	FRNIKOLA	PRIVOTNI PREBIVALEC APENINSKEGA POLOTOKA	ZORN ANDERS	MAKEDONSKI POLITIK (LJUPČO)	VODIKOV CIANID	STROKOVNIJAK ZA DOLOČENO PODROČJE	ODMEV, EHO	LIBANONSKA SIITSKA MILICA
ZAPOREDJE TONOV, AKORDOV							SLOVENJENJE													
ODPADNA VODA							NEDEMOKRAT. REZIM SOL OČETNE KISLINE													
SLOVITA SVEDSKA IGRALKA											KRAJ PRI OPATUJI ANDREJ RAZINGER				HRVASKA POLITICARKA DABČEVIČ-KUČAR					
PTICA PLENILKA									POKRAJINA V JUŽNO-AFRISKI REPUBLIKI						AM. IGRALEC (RYAN) SIMONA VODOPIVEC					
SRSENAR					ANGLESKO MOSKO IME				NEKDANJI AVSTRALSKI TENISAC (ROD)	ROALD AMUNDSEN MESTO V Z. ROMUNJI			ORODJE ZA RAHLANJE ZEMLJE	NEBO RUS. UPORNIK IZ 17. ST. (STJENKA)					KDOR REDI ZIVALI	NAPAD, NASKOK
STORKLJA					HUNSKI POGLAVAR 5. ALI 7. DAN PRI RIM.						TELOVADNI ELEMENT	MOSTICEK ZNIZANJE VODNE GLADINE				RELIGIJA PASMA PSOV				
PRVI ZIDOVSKI MESEC						PUSTOLOV-SCINA BOMBAZNA TKANINA									FR. IMPRESIONISTIČNI SLIKAR (CLAUDE)					
SVICARSKI DRAMATIK (ARNOLD)				MEH. KNJIZEVNIK ("SONČNI KAMEN") ERBIJ											TEKSTILNI IZDELEK ZA POKRIVANJE					
JV. ROB FRANCOŠKEGA CENTRALNEGA MASIVA							PREBIVALCI RENC								PISCANEC (NAREČNO)					
USTVARJALEC, AVTOR							RIMSKA BOGINJA JEZE				24 UR				SLAVKO KOTNIK			CLAUDIO ABBADO		

CA
SK
DAN
IRA
TVOREC
PIGEK
RENCANI
SEVENI
ODEJA
OCTAVIO PAZ
OTT
MONET
AVANTURA
NISAN
VERA
BRV
ATILA
STRK
SVOD
RA
NED
OSAR
O NEAL
NATAL
ROPARICA
SAVKA
IKA
GRETA GARBO
ZEM
TOTALITARI-
OPLAKA
SLOVENIZACIJA
POSTOP
Vodovno:
RESITVE:

NASVET PSIHOLOGA

O lastni spolnosti je težko govoriti

»On prisluhne mojim besedam in telesu...«

Adam in Eva, avtorja Jana van Scorela, iz leta 1562

Veliko zensk in ne tako malo moskih se sprašuje, zakaj se partner(ica) kar naenkrat odloči, da si poišče oziroma sprejme izziv tretjega. Bralec, ki se je oglašil, je dobesedno zgrozen, ker je ugotovil, da njegova žena, s katero sta več kot dve desetletji zivela mirno, urejeno in »spolno zadovoljno življenje«, skace čez plot. V vprašanja, zakaj je žena storila ta korak, mu odgovarja: »On je drugačen, on prisluhne mojim besedam in mojemu telesu, z njim se tudi o tem lahko pogovarjam.« Bralec meni, da se o spolnosti ni treba pogovarjati, da mu nikoli ni prislo na misel, da bi se z ženo o tem pogovarjal. Prepričan je, da taksni pogovori sploh niso mogoči, razen, kot piše, »med perverzneži«.

Res je, da večina ljudi ne zmore povsem sproščeno govoriti o lastnih doživljanjih spolnosti in lastnem vedenju, veliko lažje pa, kot meni prof. dr. Jože Lokar, ki se ukvarja tudi z vprašanji spolnosti in stisk, ki jih ta lahko povzroči, »govorijo o spolnosti drugih ljudi ali o spolnosti na splošno«. Nikakor pa ne moremo ljudi, ki v medosebnem odnosu zmorejo spregovoriti tudi o svojem intimnem oziroma spolnem življenju in doživljanju, svojih potreb in željah, označiti za perverzneže.

Nihče ne zmore premagati težav s spolnostjo, če o njej ne more, ne sme ali si ne upa bolj ali manj sproščeno govoriti. Verbalizacija težav, pa tudi povsem neproblematičnih občutkov, povezanih s spolnim življenjem in doživljanjem, je temeljni pogoj za rešitev problema ter tudi za zadovoljivo, osrečujočo in iskreno sobivanje in sožitje partnerjev. Tako kot ne vemo, kaj je »normalna spolnost«, saj tega do danes se ni uspelo nikomur ustrezno opredeliti, tudi pogovorov o tem ne moremo označevati kot normalne oziroma ne-normalne ali celo perverzne. Najhuša zmotna glede spolnosti je prepričanje, da pogovori o spolnosti sploh niso mogoči, rojeva med ljudmi veliko stisk, ki se lahko končajo tudi z begom iz kroga, kjer ti pogovori niso zaželeni, kjer so po mnenju enega od partnerjev nepotrebni ali celo perverzni. Težave v spolnosti

temeljijo na čustvenih dogajanjih ali pa jih sprožijo. Zaradi tega ljudje praviloma ne sprejemajo informacij o tistih dogajanjih v spolnosti, ki so za njih čustveno obremenjujoča.

Dodaten, težje prepoznaven zaplet pa nastane tedaj, ko ljudje sprejmejo informacije o spolnosti na razumski ravni, ne da bi jih zmogli ali znali smiselno vtakati v svoja čustvena doživljanja in jih s tem narediti uporabne za reševanje morebitnih težav v spolnosti.

V svetu je zelo veliko literature o teh vprašanjih, pri nas žal precej manj, kar dokazuje še vedno navzoče tabuiziranje tega področja. Temeljne informacije, napisane na vsem razumljiv način, pa lahko najdete v knjigi Huberta Pozarnika Zdrava in motena spolnost, ki je pred desetimi leti izšla pri Cankarjevi založbi. Seveda pa se tudi pogledi drugih strokovnjakov, ki poskušajo tudi o občutljivih, a za človekovo notranje ravnanje se kako pomembnih dogajanjih spregovoriti s čim manj predsodkov.

Priloga: Katarina Lavš

ALKOHOLIZEM

Kako prepoznati alkoholno odvisnost

Razlogov za čezmerno pitje nikoli ne zmanjka

Približno podoba o odvisnosti od alkohola si lahko ustvarimo, če zberemo čim bolj iskrene odgovore na nekaj vprašanj, ki jih v svojem prispevku v knjigi Pomoč v stiski navaja dr. Marta Cerar-Lotric. Seveda pri tem alkoholika ne obsojamo in mu ne očitamo njegovih dejanj, saj mu predvsem želimo pomagati, da si tudi sam ustvari podobo o odvisnosti od alkohola. Res je, da v odgovorih pogosto stopi v ospredje tako imenovani varovalni sistem odvisnega človeka, predvsem znikanje težav, nastalih zaradi čezmernega pitja. Bolnik se opravičuje z okoliscinami, v katerih je bil »prisiljen« piti, ter za svoje početje obtožuje druge ljudi. Prav mu pridejo polna luna, neugodne vremenske razmere, težko delo, strah pred izgubo službe ali položaja, neurejena država, barabe, ki ga zaradi goljufij spravljajo v bes, različna praznovanja ali smrti, neubogljivi in predrzni otroci, sitna, nezadovoljna ali gospodovalna žena, tasca, ki se vmešava v njegovo življenje...

Ljudi in dogodkov, ki naj bi bili krivi za čezmerno pitje, človeku, ki postaja ali je že odvisen od alkohola, nikoli ne zmanjka. Seveda pa so informacije, ki jih zberemo, če resnično želimo pomagati svojcu, za katerega menimo, da je alkoholik, v pomoč pri razmisljanju o ukrepih, ki bodo v korist odvisnemu in njegovi družini. V pomoč bodo tudi strokovnjaku, če se bomo odločili, da poiščemo njegovo pomoč, in se bo seveda odvisnik s tem strinjal. Več možnosti, da se bo, pa je, če bo s pomočjo odgovorov na navedena vprašanja sam uvidel, da gre za odvisnost, za alkoholizem, ki ga je kot vsako drugo bolezen treba zdraviti.

V naših prejšnjih zapisih o stiski, ki jo povzroči odvisnost od alkohola in se naseli v vso družino, smo nekaj teh vprašanj že navedli, danes pa na željo bralcev objavljamo vsa vprašanja, ki jih navaja dr. Marta Cerar-Lotric v enem od svojih zapisov o odvisnosti od alkohola.

Ali večkrat popije več alkohola kot drugi in se mu ne pozna prevec?

Ali je kdaj začuden zaradi svoje povečane sposobnosti za prenašanje alkohola in je pravzaprav kar ponosen nanjo?

Ali se je kdaj s težavo zabaval, če ni bilo na voljo alkoholnih pijač?

Ali kdaj kaj popije pred spanjem?

Ali kdaj sam pije doma ali takrat, ko nihče drug ne pije?

Ali si kdaj skrije steklenico doma, če bi jo po naključju potreboval?

Ali kdaj iz gostilne ali z zabave odide domov zadnji, čeprav je nameraval domov bolj zgodaj?

Ali si zeli, da bi bilo njegovo pitje drugačno, kot je?

Ali se mu zjutraj kdaj tresejo roke po prenočeni noči?

Ali si zjutraj kdaj pomaga z alkoholno pijačo premagati slabost in trenenje rok?

Ali pije v družbi?

Ali njegova družina in prijatelji menijo, da pije preveč?

Ali mu je kdo od bližnjih (partner, otroci) že zagrozil, da ga bo zapustil zaradi pijace?

Ali je kdaj zamudil službo ali se ji »izognil«, ker je prejšnji dan prevec pil?

Ali je že kdaj izgubil službo oziroma delo zaradi pitja?

Ali je pri delu kdaj manj učinkovit, ker je pil?

Ali mu je zdravnik priporočil, naj manj pije ali preneha zaradi telesnih težav?

Ali ko pije, počne stvari, ki jih sicer ne počne?

Ali se teh stvari pozneje sramuje?

Ali mu je pitje postalo tako pomembno, da zaradi njega zanemara svoja prejšnja zanimanja?

Ze nekaj pritrdilnih odgovorov pokaže, da ne gre le za občasno popit

kozareček dobrega vina, ampak za čezmerno pitje, ki lahko kaj hitro privede v odvisnost od alkohola. Odvisnost od alkohola, pogosteje imenovana alkoholizem, je bolezen, ki človeka in njegove bližnje zaznamuje. Z njo si ljudje ne pridobijo sočustvovanja, z alkoholiki redkokoli sočustvuje, tako da alkoholik in njegovi bližnji zabredejo v hude stiske. Seveda pa alkoholizem ni tako brezupen, kot se včasih zdi. Dr. Cerar-Lotrice pravi: Izboljšanje prinašajo različni terapevtski pristopi, spodbuden pa je tudi podatek, da od 10 do 30 odstotkov alkoholikov abstinja oziroma zmanjša pitje brez tuje (terapevtske) pomoči. Uspešnejši so tisti, ki jih družina podpira, ki kažejo stalnost v zaposlitvah, ki nimajo opravka s policijo in ki sami uvidijo, da čezmerno pijejo, ter svojega pitja ne opravičujejo z različnimi izgovori.

Veselite ali žalost sta primerna za kozareček

Poklič, če imaš težave, pa tudi, če jih nimaš

Vedno sem tu prav zate. Tvoj Tom (Telefon otrok in mladostnikov).

Telefon otrok in mladostnikov pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije od 9. maja letos deluje z novo telefonsko številko 080-1234, kar pomeni brezplačen klic.

Otrokom in mladostnikom, ki imajo ali tudi nimajo težav, pa bi se radi pogovarjali, bodo na brezplačnem telefonu prisluhnili Tomovi sodelavci v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Ptuj, Kopru, Murski Soboti, Ravnah na Koroškem, Ajdovscini, Radovljici, Idriji, Trebnjem, Skofji Loki in Velenju. Tom ni konkurenca staršem, učiteljem in vzgojiteljem. Je njihov sopotnik na včasih zapleteni poti otroštva in odrasčanja. Zato ni nič kaj modro, če odrasli nanj gledajo z ljubosumjem ali ce-

lo občutkom krivde, čes, zdaj pa bodo tuji ljudje na oni strani telefonske zice zmogli več, kot zmoremo starši, učitelji. Navsezadnje, stiska, pa tudi sreča ne izbira casa; kar prideta in treba se je z nekom o tem pogovoriti, dobro je, če lahko komu poveš, da si »super«, da »si zaljubljen«, da »si popravil matematiko«... In kaj je lepšega kot to povedati prav v tistem trenutku, ko staršev se ni doma, ko učitelj nima casa, ko imajo prijatelji sami s seboj prevec opraviti.

Pri tem pa se stroškov ni, saj je Tom brezplačen.

Ce otroci in mladostniki Toma se niso spoznali, jim ga predstavite vi. Verjemite, da s tem ne boste izgubili ugleda in avtoritete, kvejemu pridobili boste - predvsem zaupanje svojih otrok oziroma učencev.

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta se je pomaknila nad Balkan. Z zahodnimi vetrovi priteka v višinah k nam le prehodno bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.39 in zšlo ob 19.14. Dan bo dolg 12 ur in 35 minut. Luna bo vzšla ob 22.46 in zšla ob 13.06.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	14,5
Portorož	21,0	Sava (Radovljica)	10,2
Porec	21,0	Sora	12,2
Malinska	21,0	Ljubljana	13,4
Split	22,0	Soca	12,4
M. Losinj	22,0	Vipava	11,0
Dubrovnik	22,0	Bohinjsko jezero	18

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 4 do 8 vozlov

popoldne: W 6 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.19 najvišje 9 cm, ob 6.23 najnižje -12 cm, ob 12.50 najvišje 28 cm, ob 20.04 najnižje -23 cm.
Jutri: ob 2.23 najvišje 1 cm, ob 6.14 najnižje -4 cm, ob 13.08 najvišje 21 cm, ob 21.37 najnižje -18 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	15
1000 m	13
1500 m	10
2000 m	7
2500 m	4
2864 m	1

BIOPROGNOZA

Blizina območja nizkega zračnega pritiska bo vremensko zelo občutljivim ljudem se povzročala manjše vremensko pogojene težave, na večino ljudi pa vreme ne bo bistveno vplivalo.

VOX POPULI

Jeseni z drevesa ne bo več listja odpadlo, kot ga je spomladi zrasklo.

Kjer ni priložnosti, tudi greha ni.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Braziliji grozi »verska vojna«

SÃO PAULO - Televizijska nadaljevanja o čvekaskem in skorumpiranem pridigarju bi lahko v Braziliji sprožila pravo »versko vojno« med milijoni pripadnikov neke binkostne verske sekte in mogočno televizijsko mrežo Globo brazilskega poslovneza Roberta Marinha.

Glavni junak nadaljevanke Decadencia, ki jo je največja latinskoameriška televizijska mreža začela predvajati pred tednom dni, je pastor Marinel Batista, ki obogati na račun dobre vere pripadnikov svoje evangeličanske sekte. Nadaljevanje je Igreja Universal do Reino de Deus (vesoljna Cerkev božjega kraljevstva), brazilska transnacionalna verska družba, ocenila kot izziv in bogokleten napad. Njen absolutni voditelj je »skof« Edir Macedo, ki s svojimi demagškimi pridigami dobesedno pere možgane trem milijonom svojih vernikov in je lastnik novega medijskega imperija.

V več kot dva tisoč »cerkvah« sirom Brazilije Macedovi pridigarji scu-vajo vernike proti televizijski družbi Globo, naj jo bojkotirajo, ker je orodje v rokah Luciferja. Po trditvah enega od pridigarjev Ronalda Didinija, ki skrbi za verski program televizije Record, ki jo je pred tremi letoma kupil »skof« Macedo, ni dvo-

mov, da so pobudniki nove televizijske nadaljevanke brazilski katoliški skofi, ki jih skrbi sirjenje različnih krščanskih sekt. Kardinal Rila de Janeiro Eugenio Sales, dobri prijatelj Marinha, naj bi bil po trditvah »vesoljne Cerkve« pravi režiser nadaljevanke.

Ob verskih vzrokih pa v tem spopadu lahko zasledimo tudi bolj posvetne razloge, in sicer konkurenčni spopad med televizijskima družbama Roberta Marinha in Edirja Maceda. Televizijsko mrežo Record bo z njenimi 25 televizijskimi postajami kmalu mogoče spremljati po vsej Braziliji, in je torej edina, ki lahko v bližnji prihodnosti ogrozi monopol mreže Globo.

Macedo se je od leta 1977 do danes spremenil iz anonimnega uslužbenca loterije v Rio de Janeiru najprej v pridigarja in nato v

prvega človeka mogočne organizacije, ki z neposrednimi televizijskimi prenosi ljudi »krmi« s spektakularnimi verskimi obredi in izganjanji hudiča, in to ne samo v Braziliji, temveč v 46 državah od Japonske do ZDA.

Prav v novem ameriškem središču sekte v Brooklynu, kjer se Macedo pripravlja na veličasten sprejem svojih ameriških vernikov v Madison Square Gardnu, načrtujejo protinapad. Snemajo namreč »protinadaljevanke« s pomenljivim naslovom Chantagem (Izsiljevanje), s katero naj bi televizija Record predstavila zgodbo povprečnega novinarja, ki podeduje propadli časopis in obogati, ker se poveže z vojaško diktaturo. Zgodba je na las podobna življenjskemu vzponu Roberta Marinha.

Skrbi jih usoda kalifornijskega iglastega gozda

SAN FRANCISCO - Kalifornijske naravovarstvenike skrbi usoda edinega obmorskega iglastega gozda v Headwatersu: konec leta mu namreč poteče status zaščitenega gozda in že zdaj napovedujejo, da bodo tudi v njem začeli sekati.

Vrača se v Anglijo

Britanska luksuzna prekoceanska ladja Queen Elizabeth je potem, ko jo je orkan Luis na Atlantskem oceanu premetaval dolge ure, po manjših popravilih izplula z Manhattan proti domovini (Telefoto AP)

S črno magijo do zmage na volitvah

PORT-VILA (VANUATU) - V političnem boju se ljudje poslužujejo vseh sredstev, da bi onemogočili svoje nasprotnike pred volitvi. Iz tihoceanske otoske države Vanatu (nekdanji Novi Hebridi) pa prihaja vest o povsem neobčajni obliki političnega boja, saj glavna opozicijska stranka Vanuuko parti vlado obtožuje, da se pri ohranjanju oblasti poslužuje črne magije: s čudežnimi napoji in poganskimi obredi

skuša zmagati na prihodnjih novembrskih volitvah.

Večino ljudi v tej državi se pokristjanili že v prejšnjem stoletju francoski in britanski misijonarji, vendar jim ni uspelo popolnoma zatreti poganskih verovanj. Kot kaže, to velja tudi za ministre in visoke vladne funkcionarje. Seveda je Vanuuko parti izkoristil to bogokletnost in svoje člane pozval h krščanski molitvi.